Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
		הפסופש / Source structure 1:1. בראשית היה הדבר והדבר היה
1:1. In the beginning was the Word, and the Word was	1:1. Bereshit hayah haDavar, v'haDavar hayah im	בראשית היה הדבר ההדבר היה הדבר עם האלהים ואלהים היה הדבר
with Elohim, and the Word	haElohim, v'Elohim hayah	עם האלונים האלאו ביו היו הובו
was Elohim.	haDavar.	
1:2. He was in the beginning	1:2. Hu hayah bereshit im	1:2. הוא היה בראשית עם האלהים
with Elohim.	haElohim.	ווא וויו בו אשיוו עם וויאלוו אווי בו
1:3. All came to be through	1:3. Hakol na'asah al yado,	1:3. הכל נעשה על ידו ובלעדיו לא
Him, and without Him not	u'vli'ado lo na'asah af echad	הכל נעשה על יוד ובלעויד לא 1.3. נעשה אף אחד אשר נעשה
even one came to be that	asher na'asah.	בעשוז אן- אווו אשו בעשוז
came to be.	asiici iia asaii.	
1:4. In Him was life, and the	1:4. Bo hayu chayim,	בו היו חיים והחיים היו אור .1:4
life was the light of men.	v'hachayim hayu or	האנשים
Into was the right of men.	ha'anashim.	
1:5. And the light shines in	1:5. V'ha'or me'ir	והאור מאיר בחשך והחשך לא 1:5.
the darkness, and the	b'choshech, v'hachoshech lo	השיגו
darkness has not overcome	hishligo.	
it.	5	
1:6. There was a man sent	1:6. Hayah ish shalu'ach	1:6. היה איש שלוח מאת האלהים
from Elohim, whose name	me'et haElohim, u'shemo	ושמו יוחנן
was Yoḥanan.	Yoḥanan.	
1:7. This one came for a	1:7. Zeh ba l'eidah, l'ha'id al	1:7. זה בא לעדה להעיד על האור
witness, to bear witness of	haOr, k'dei she'yaminu	כדי שיאמינו כולם על ידו
the Light, that all might	kulam al yado.	
believe through him.		
1:8. He was not that Light,	1:8. Lo hayah hu haOr, ki im	לא היה הוא האור כי אם להעיד 1:8.
but that he might bear	l'ha'id al haOr.	על האור
witness of that Light.		
1:9. He was the true Light,	1:9. Hu hayah haOr ha'emet,	1:9. הוא היה האור האמת המאיר כל
which enlightens every man,	hame'ir kol adam haba	אדם הבא לעולם
coming into the world.	la'olam.	1.10 '
1:10. He was in the world,	1:10. Ba'olam hayah,	בעולם היה והעולם נעשה על 1:10.
and the world came to be	v'ha'olam na'asah al yado,	ידו והעולם לא הכיר אותו
through Him, and the world	v'ha'olam lo hikir oto.	
did not know Him.	4 44 Flabala I J. l l . l	1 11
1:11. He came to His own,	1:11. El shelo ba, v'shelo lo	אל שלו בא ושלו לא קיבלו .1:11
and His own did not receive	kiblu oto.	אותו
Him.	1:12. V'kol asher kiblu oto –	1.12
1:12. But as many as received Him, to them He	natan lahem samchut lihyot	וכל אשר קיבלו אותו נתן להם .1:12 סמכות להיות בני אלהים למאמינים
gave authority to become	bnei Elohim – l'ma'aminim	סמכות להיות בני אלהים למאמינים בשם שלו
children of Elohim, to those	b'Shem shelo,	1/4 141
believing in His Name,	b shelli shelo,	
Deneving in 1115 Name,		

1:13. Who were born not of blood nor of the desire of flesh nor of the desire of man, but of Elohim.	1:13. Asher noldu lo midam v'lo mir'tzon basar v'lo mir'tzon ish, ki im me'Elohim.	אשר נולדו לא מדם ולא 1:13. מרצון בשר ולא מרצון איש כי אם מאלהים
1:14. And the Word became flesh and dwelt among us, and we saw His esteem, esteem as of an only brought-forth of a father, complete in favor and truth.	1:14. V'haDavar na'aseh basar, v'shachan b'tocheinu, v'ra'inu et kevodo – kevod yachid min haAv, malei chen v'emet.	והדבר נעשה בשר ושכן .1:14 בתוכנו וראינו את כבודו כבוד יחיד מן האב מלא חן ואמת
1:15. Yoḥanan bore witness of Him and cried out, saying, 'This was He of whom I said, He who comes after me has become before me, for He was before me.'	1:15. Yoḥanan me'id alav, v'tzarak lemor – 'Zeh hu asher amarti alav: Ha'ba acharai kadmoni hu, ki haya kodem li.'	יוחנן מעיד עליו וצעק לאמר .1:15 זה הוא אשר אמרתי עליו הבא אחרי קדם לי כי היה קודם לי
1:16. And out of His completeness we all did receive, and favor upon favor,	1:16. U'mimlo'o anachnu kulanu lakachnu, v'chen al chen,	וממלאו אנחנו כולנו לקחנו .1:16 וחן על חן
1:17. For the Torah was given through Mosheh – the favor and the truth came through Yahusha ha'Mashiach.	1:17. Ki haTorah nitnah al yedei Mosheh – hachen v'ha'emet ba'u al yedei Yahusha ha'Mashiach.	כי התורה ניתנה על ידי משה .1:17 החן והאמת באו על ידי יהושע המשיח
1:18. No one has ever seen Elohim. The only brought-forth Son, who is in the bosom of the Father, He did declare.	1:18. Et haElohim lo ra'ah ish me'olam; haBen hayachid asher b'cheik haAv – hu higid.	את האלהים לא ראה איש 1:18. מעולם הבן היחיד אשר בחיק האב הוא הגיד
1:19. Now this was the witness of Yoḥanan when the Yehudim sent from Yerushalayim priests and Lewites to ask him, 'Who are you?'	1:19. V'zot hi ha'eidut asher ha'id Yoḥanan, b'shlach haYehudim miYerushalayim kohanim v'Lewiyim lish'ol oto – 'Mi atah?'	וזאת היא העדות אשר העיד .1:19 יוחנן בשלוח היהודים מירושלים כהנים ולווים לשאול אותו מי אתה
1:20. And he confessed, and did not deny, but confessed, 'I am not the Messiah.'	1:20. V'hitvadeh, v'lo kafar, v'hitvadeh – 'Lo ani haMashiach.'	והתוודה ולא כפר והתוודה לא 1:20. אני המשיח
1:21. And they asked him, 'What then? Are you Eliyahu?' So he said, 'I am not.' 'Are you the Prophet?' And he answered, 'No.'	1:21. Vayish'aluhu, 'Mah efro? Ha'atah Eliyahu?' Vayomer, 'Lo ani.' 'Hanavi atah?' Vayaan, 'Lo.'	וישאלוהו מה אפוא האתה 1:21. אליהו ויאמר לא אני הנביא אתה ויען לא
1:22. So they said to him, 'Who are you, so that we give an answer to those who sent us. What do you say about yourself?'	1:22. Vayomru elav, 'Mi atah – k'dei she'niten teshuvah l'sholcheinu – mah atah omer al atzmecha?'	ויאמרו אליו מי אתה כדי .1:22 שניתן תשובה לשולחינו מה אתה אומר על עצמך

1:23. He said, 'I am a voice of one crying in the wilderness, "Make straight the way of Yahuah," as the prophet Yeshayahu said.'	1:23. Amar, 'Kol kore bamidbar – yashru derekh Yahuah – ka'asher amar Yeshayahu hanavi.'	אמר קול קורא במדבר ישרו .1:23 דרך יהוה כאשר אמר ישעיהו הנביא
1:24. And those sent were of the Pharisees.	1:24. V'hashlu'chim hayu min haPerushim.	והשלוחים היו מן הפרושים .1:24
1:25. And they asked him, saying, 'Why then do you immerse if you are not the Messiah, nor Eliyahu, nor the Prophet?'	1:25. Vayishaluhu vayomru lo, 'Madua atah matbil im ein atah haMashiach, v'lo Eliyahu, v'lo haNavi?'	וישאלוהו ויאמרו לו מדוע 1:25. אתה מטביל אם אין אתה המשיח ולא אליהו ולא הנביא
1:26. Yohanan answered them, saying, 'I immerse in water, but in your midst stands One whom you do not know,	1:26. Yoḥanan anah v'amar, 'Ani matbil b'mayim, u'vetochchem omeid asher atem lo yod'im oto,'	יוחנן ענה ואמר אני מטביל .1:26 במים ובתוככם עומד אשר אתם לא יודעים אותו
1:27. The One coming after me, who has become before me, whose sandal strap I am not worthy to loosen.'	1:27. Hu haba acharai, asher hayah lefanai, asher eini k'dai l'hatir et r'sor na'alav.'	1:27. הוא הבא אחרי אשר היה לפני אשר איני כדאי להתיר את רצוע נעליו
1:28. This took place in Beyth Anyah beyond the Yarden, where Yohanan was immersing.	1:28. Eleh hayu b'Beit Anyah me'ever laYarden, sham sheYoḥanan hayah matbil.	אלה היו בבית עניא מעבר .1:28 לירדן שם שהיה יוחנן מטביל
1:29. On the next day Yoḥanan saw Yahusha coming toward him, and said, 'See, the Lamb of Elohim who takes away the sin of the world!	1:29. Lemachar ra'ah Yoḥanan et Yahusha ba elav, v'amar, 'Hineh Seh haElohim hanose et cheit ha'olam!'	למחרת ראה יוחנן את יהושע 1:29. בא אליו ואמר הנה שה האלהים הנושא את חטא העולם
1:30. This is He of whom I said, "After me comes a Man who has become before me, for He was before me."	1:30. Zeh hu asher amarti – 'Acharai ba ish asher hayah lefanai, ki hayah kodem li.'	1:30. זה הוא אשר אמרתי אחרי בא איש אשר היה לפני כי היה קודם לי
1:31. And I did not know Him, but that He might be revealed to Yisra'ĕl, therefore I came immersing in water.	1:31. V'lo yadati oto, aval lema'an yigaley l'Yisra'el – l'kach ba'ti ani l'hatbil b'mayim.	ולא ידעתי אותו אבל למען .1:31 יגלה לישראל לכך באתי אני להטביל במים
1:32. And Yohanan bore witness, saying, 'I have seen the Ruach coming down from the heaven as a dove and remain on Him.	1:32. V'ya'id Yohanan lemor, 'Ra'iti et haRuach yored min hashamayim k'yona v'nish'ar alav.'	ויעד יוחנן לאמר ראיתי את .1:32 הרוח יורד מן השמים כיונה ונשאר עליו
1:33. And I did not know Him, but He who sent me to immerse in water said to me, "Upon whom you see	1:33. V'ani lo yadati oto, aval haShole'ach oti l'hatbil b'mayim amar elai, 'Asher tir'eh et haRuach yored	ואני לא ידעתי אותו אבל .1:33 השולח אותי להטביל במים אמר אלי אשר תראה את הרוח יורד ונשאר עליו הוא המטביל ברוח הקדש

the Ruach coming down and remaining on Him, this is He who immerses in the Ruach haQodesh."	v'nish'ar alav – hu hamatbil b'Ruach haQodesh.'	
1:34. And I have seen and have witnessed that this is the Son of Elohim.	1:34. V'ra'iti v'he'idoti ki zeh hu ben haElohim.	וראיתי והעידותי כי זה הוא בן .1:34 האלהים
1:35. Again the following day, Yoḥanan was standing with two of his taught ones,	1:35. Lemachar Yoḥanan amad sham im shnayim mitalmidav,	למחרת יוחנן עמד שם עם .1:35 שניים מתלמידיו
1:36. And looking at Yahusha walking, he said, 'See the Lamb of Elohim!'	1:36. Vayabet el Yahusha mithalech, v'amar, 'Hineh Seh haElohim!'	ויבט אל יהושע מתהלך ואמר 1:36. הנה שה האלהים
1:37. And the two taught ones heard him speaking, and they followed Yahusha.	1:37. Vayishme'u shnei hatalmidim d'vrei Yoḥanan, v'halchu achar Yahusha.	וישמעו שני התלמידים דברי 1:37. יוחנן והלכו אחר יהושע
1:38. And Yahusha turned, and seeing them following, said to them, 'What do you seek?' They said to Him, 'Rabbi (which translated means Teacher), where are You staying?'	1:38. Vayifen Yahusha, v'ra'ah otam holchim acharav, v'yomar lahem, 'Mah atem mevaksim?' Vayomru lo, 'Rabbi (asher peirusho – Moreh), eifoh atah dar?'	ויפן יהושע וראה אתם 1:38. הולכים אחריו ויאמר להם מה אתם מבקשים ויאמרו לו רבי אשר פירושו מורה איפה אתה דר
1:39. He said to them, 'Come and see.' They came and saw where He was staying, and remained with Him that day. Now it was about the tenth hour.	1:39. Vayomer lahem, 'Bo'u u're'u.' Vayavo'u v'yir'u eifoh hu dar, v'yish'ru imo bayom hahu; v'hayah k'eser sha'ot.	ויאמר להם בואו וראו ויבואו .1:39 ויראו איפה הוא דר וישארו עמו ביום ההוא והיה כעשר שעות
1:40. And one of the two who heard Yoḥanan speak, and followed Him, was Andre, Shimon Kepha's brother.	1:40. V'echad mishnei hashome'im m'Yoḥanan v'holechim acharav – hayah Andrei, ach Shimon Kepha.	ואחד משני השומעים מיוחנן .1:40 והולכים אחריו היה אנדרי אחי שמעון כיפה
1:41. He first found his own brother Shimon, and said to him, 'We have found the Messiah' (which is translated, the Anointed).	1:41. Hu matza rishon et achiv Shimon, v'yomer elav, 'Matzanu et haMashiach' (asher meturgam – haMoshiach).	הוא מצא ראשון את אחיו .1:41 שמעון ויאמר אליו מצאנו את המשיח אשר מתורגם המשוח
1:42. And he brought him to Yahusha. And looking at him, Yahusha said, 'You are Shimon son of Yonah, you shall be called Kepha' (which is translated, A Stone).	1:42. V'hevi oto el Yahusha, v'yabet bo Yahusha v'yomer, 'Atah Shimon ben Yonah – atah tikarei Kepha' (asher peirusho – Even).	והביא אותו אל יהושע ויבט .1:42 בו יהושע ויאמר אתה שמעון בן יונה אתה תקרא כיפה אשר פירושו אבן
1:43. On the following day Yahusha wanted to go to Galil, and He found	1:43. Lemachar ratzah Yahusha lalechet el haGalil,	למחרת רצה יהושע ללכת אל .1:43 הגליל וימצא את פיליפוס ויאמר אליו לך אח <u>ר</u> י

Philippos and said to him,	v'yimatze et Philippos,	
'Follow Me.' 1:44. And Philippos was from Beyth Tsayidah, the city of Andre and Kepha.	v'yomer elav, 'Lech acharai.' 1:44. V'Philippos hayah miBeit Tzayidah, me'ir Andrei u'Kepha.	ופיליפוס היה מבית צידא .1:44 מעיר אנדרי וכיפה
1:45. Philippos found Nethane'l and said to him, 'We have found Him whom Mosheh in the Torah, and also the prophets, wrote – Yahusha of Natsareth, the son of Yoseph.'	1:45. V'Philippos matza et Netan'el, v'yomer elav, 'Et asher katav Mosheh batorah v'haNevi'im – matzanu, Yahusha Natzri ben Yoseph.'	ופיליפוס מצא את נתנאל . ויאמר אליו את אשר כתב משה בתורה והנביאים מצאנו יהושע נצרי בן יוסף
1:46. And Nethane'l said to him, 'Is it possible for any good to come out of Natsareth?' Philippos said to him, 'Come and see.'	1:46. Vayomer Netan'el elav, 'Ha'yachol min Natzaret latzet tov?' Vayomer lo Philippos, 'Bo u're'eh.'	ויאמר נתנאל אליו היכול מן .1:46 נצרת לצאת טוב ויאמר לו פיליפוס בוא וראה
1:47. Yahusha saw Nethanë'l coming toward Him, and said of him, 'See, truly a Yisra'ëlite in whom is no deceit!'	1:47. Ra'ah Yahusha et Netan'el ba elav, v'yomer alav, 'Hineh Yisra'eli be'emet asher ein bo mirmah!'	ראה יהושע את נתנאל בא 1:47. אליו ויאמר עליו הנה ישראלי באמת אשר אין בו מרמה
1:48. Nethane'l said to Him, 'From where do You know me?' Yahusha answered and said to him, 'Before Philippos called you, when you were under the fig tree, I saw you.'	1:48. Vayomer lo Netan'el, 'Me'ayin yadata oti?' Vayan Yahusha v'yomer lo, 'Beterem yikra lecha Philippos – tachat ha'te'enah ra'iticha.'	ויאמר לו נתנאל מאין ידעת 1:48. אותי ויען יהושע ויאמר לו בטרם יקרא לך פיליפוס תחת התאנה ראיתיך
1:49. Nethaně'l answered and said to Him, 'Rabbi, You are the Son of Elohim! You are the Sovereign of Yisra'ěl!'	1:49. Vayan Netan'el v'yomer lo, 'Rabbi, atah hu ben haElohim! Atah hu Melech Yisra'el!'	ויען נתנאל ויאמר לו רבי אתה 1:49. הוא בן האלהים אתה הוא מלך ישראל
1:50. Yahusha answered and said to him, 'Because I said to you, I saw you under the fig tree, do you believe? Greater than that you shall see.'	1:50. Vayan Yahusha v'yomer lo, 'Al asher amarti lecha ra'iticha tachata te'enah – ta'amin? Gedolim m'eleh tireh.'	ויען יהושע ויאמר לו על אשר 1:50. אמרתי לך ראיתיך תחת התאנה תאמין גדולים מאלה תראה
1:51. And He said to him, 'Truly, truly, I say to you, from now on you shall see the heaven opened and the messengers of Elohim ascending and descending upon the Son of Adam.'	1:51. Vayomer lo, 'Amein, amein, ani omer lachem – min achshav tir'u et hashamayim niftachim v'et mal'achei haElohim olim v'yor'dim al ben haAdam.'	ויאמר לו אמן אמן אני אומר .1:51 לכם מן עכשיו תראו את השמים נפתחים ואת מלאכי האלהים עולים ויורדים על בן האדם

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
2:1. And on the third day there was a wedding in Qanah of Galil, and the mother of Yahusha was	2:1. U'vayom hashlishi hayah chatunah b'Qanah shel haGalil, v'ima shel Yahusha hayta sham.	וביום השלישי היתה חתונה .2:1 בקנה של הגליל ואמו של יהושע היתה שם
there. 2:2. And both Yahusha and His taught ones were invited to the wedding.	2:2. V'gam Yahusha v'talmidav huzmanu el hachatunah.	וגם יהושע ותלמידיו הוזמנו אל .2:2 החתונה
2:3. And when they were short of wine, the mother of Yahusha said to Him, 'They have no wine.'	2:3. Vayechsar haYayin, vatomer em Yahusha elav, 'Ein lahem yayin.'	2:3. ויחסר היין ותאמר אם יהושע אליו אין להם יין
2:4. Yahusha said to her, 'Woman, what is that to Me and to you? My hour has not yet come.'	2:4. Vayomer elah Yahusha, 'Ishah, mah li v'lach? Od lo ba sha'ati.'	ויאמר אליה יהושע אשה מה לי .2:4 ולך עוד לא באה שעתי
2:5. His mother said to the servants, 'Do whatever He tells you.'	2:5. Emo amrah lameshartim, 'Kol asher yomar lachem – ta'asu.'	אמו אמרה למשרתים כל אשר 2:5. יאמר לכם תעשו
2:6. And there were six stone water-jugs standing there, according to the mode of cleansing of the Yehudim, each holding two or three measures.	2:6. V'sham shisha kadey-even shel mayim omdim, k'mishpat taharat haYehudim, kol echad machzik shnei o shloshah midot.	ושם ששה כדי אבן של מים .2:6 עומדים כמשפט טהרת היהודים כל אחד מחזיק שניים או שלושה מידות
2:7. Yahusha said to them, 'Fill the water-jugs with water.' And they filled them up to the brim.	2:7. Vayomer aleihem Yahusha, 'Milu et hakadim mayim,' vayemalum ad lema'alah.	ויאמר עליהם יהושע מלאו את 2:7. הכדים מים וימלאום עד למעלה
2:8. And He said to them, 'Now draw out and take it to the master of the feast.' So they took it.	2:8. Vayomer aleihem, 'She'avu ata v'hovilu l'sar hamesibah.' Vayavi'u.	ויאמר עליהם שאבו עתה 2:8. והובילו לשר המסיבה ויביאו
2:9. And when the master of the feast had tasted the water that had become wine, and did not know where it came from – though the servants who had drawn the water knew – the master of the feast called the bridegroom,	2:9. Kasher ta'am sar hamesibah et hamayim she'nehapchu leyayin – v'lo yada me'ayin hu – aval ham'shartim she'sha'avu et hamayim yad'u – karah sar hamesibah lachatan,	כאשר טעם שר המסיבה את .2:9 המים שנהפכו ליין ולא ידע מאין הוא אבל המשרתים ששאבו את המים ידעו קרא שר המסיבה לחתן
2:10. And said to him, 'Every man first sets out the good wine, and when they have drunk, then the inferior. You	2:10. Vayomer lo, 'Kol ish noten techilah et hayayin hatov, u'keshe'shakru – et hapachut; v'atah shamarta et hayayin hatov ad ata.'	ויאמר לו כל איש נותן תחילה .2:10 את היין הטוב וכאשר שתו את הפחות ואתה שמרת את היין הטוב עד עתה

have been the good wine		
have kept the good wine until now.'		
2:11. This, the beginning of the signs, Yahusha did in Qanah of Galil, and manifested His esteem. And His taught ones believed in Him.	2:11. Zot reshit ha'otot asher asah Yahusha b'Qanah shel haGalil, v'hir'ah et kevodo – v'he'eminu bo talmidav.	זאת ראשית האותות אשר 2:11 עשה יהושע בקנה של הגליל והראה את כבודו והאמינו בו תלמידיו
2:12. After this He went down to Kephar Nachum – He and His mother, and His brothers, and His taught ones. And they stayed there not many days.	2:12. Acharei zot yarad l'Kephar Nachum – Hu v'imo, v'echav, v'talmidav; v'shahu sham yamim lo rabim.	אחרי זאת ירד לכפר נחום הוא 2:12. ואמו ואחיו ותלמידיו וישבו שם ימים לא רבים
2:13. And the Passover of the Yehudim was near, and Yahusha went up to Yerushalayim.	2:13. V'Pesach haYehudim karov hayah, v'Yahusha alah Yerushalayimah.	ופסח היהודים קרוב היה 2:13. ויהושע עלה ירושלימה
2:14. And He found in the Set-apart Place those selling oxen and sheep and doves, and the moneychangers sitting.	2:14. Vayimtza b'heikhal et hamochrim bakar v'tzon v'yonim, v'shulei hakesef yoshvim sham.	וימצא בהיכל את המוכרים .2:14 בקר וצאן ויונים ושולי הכסף יושבים שם
2:15. And having made a whip of cords, He drove them all out of the Set-apart Place, with the sheep and the oxen, and poured out the changers' money and overturned the tables.	2:15. Vaya'as metarot migevilim, v'garesh et kulam min haHeikhal, v'et hatzon v'habakar, v'shafakh et kessef hamechalefim, v'haphach et shulchanoteihem.	ויעש מטרות מגבלים ויגרש .2:15 את כולם מן ההיכל ואת הצאן והבקר ושפך את כסף המחלפים והפך את שלחנותיהם
2:16. And He said to those selling doves, 'Take these away! Do not make the house of My Father a house of merchandise!'	2:16. Vayomer el mochrei hayonim, 'Harimu eleh mipo! Al ta'asu et Beit Avi – Beit Mischar!'	ויאמר אל מוכרי היונים הרימו 2:16. אלה מפה אל תעשו את בית אבי בית מסחר
2:17. And His taught ones remembered that it was written, 'The ardor for Your house has eaten Me up.'	2:17. Vayizk'ru talmidav ki katuv, 'Kin'at Beitecha achalatni.'	ויזכרו תלמידיו כי כתוב קנאת 2:17. ביתך אכלתני
2:18. And the Yehudim answered and said to Him, 'What sign do You show to us, since You are doing these?'	2:18. Vayan hu Yehudim v'yomru lo, 'Eizeh ot atah mareh lanu – ki ata oseh et eileh?'	ויענו היהודים ויאמרו לו איזה 2:18. אות אתה מראה לנו כי אתה עושה את אלה
2:19. Yahusha answered and said to them, 'Destroy this Dwelling Place, and in three days I shall raise it.'	2:19. Vayan Yahusha v'yomer lahem, 'Harosu et haHeikhal hazeh – u'v'shloshet yamim akimenu.'	ויען יהושע ויאמר להם הרסו .2:19 את ההיכל הזה ובשלשת ימים אקימנו

2:20. Then the Yehudim said, 'It took forty-six years to build this Dwelling Place, and You are going to raise it in three days?'	2:20. Vayomru haYehudim, 'Arba'im v'shesh shanah nivneh heikhal zeh – v'atah takim oto b'shloshet yamim?'	ויאמרו היהודים ארבעים ושש 2:20. שנה נבנה ההיכל הזה ואתה תקים אותו בשלשת ימים
2:21. But He spoke about the Dwelling Place of His body.	2:21. Hu dibber al Heikhal gufo.	הוא דיבר על היכל גופו .2:21
2:22. So when He was raised from the dead, His taught ones remembered that He said this to them. And they believed the Scripture and the word which Yahusha had spoken.	2:22. K'asher hukam min hametim, nizk'ru talmidav ki zot amar, v'he'eminu b'katuv u'v'davar asher diber Yahusha.	כאשר הוקם מן המתים נזכרו 2:22 תלמידיו כי זאת אמר והאמינו בכתוב ובדבר אשר דיבר יהושע
2:23. And when He was in Yerushalayim at the Passover, at the festival, many believed in His Name when they saw the signs which He was doing.	2:23. U'chshehayah b'Yerushalayim b'Pesach, b'chag, he'eminu rabim b'Shemo, bir'otam et ha'otot asher asah.	וכשהיה בירושלים בפסח בחג .2:23 האמינו רבים בשמו בראותם את האותות אשר עשה
2:24. But Yahusha was not entrusting Himself to them, because He knew all men,	2:24. Aval Yahusha lo hayah noten et atzmo lahem, ki haya yode'a et kol ha'anashim,	אבל יהושע לא היה נותן את 2:24 עצמו להם כי היה יודע את כל האנשים
2:25. And had no need that anyone should witness of man, for He knew what was in man.	2:25. V'lo haya tzarich edut me'ish – ki hu yada mah yesh b'adam.	ולא היה צריך עדות מאיש כי .2:25 הוא ידע מה יש באדם

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
3:1. And there was a man of	3:1. V'hayah ish min	והיה איש מן הפרושים נקדימון .3:1
the Pharisees, Nakdimon	haPerushim, Nakdimon	שמו שר מן היהודים
was his name, a ruler of the	shemo, sar min haYehudim.	
Yehudim.		
3:2. This one came to	3:2. Zeh ba el Yahusha	3:2. זה בא אל יהושע בלילה ואמר
Yahusha by night and said to	balaylah, v'amar lo, 'Rabbi,	לו רבי ידענו כי מורה אתה מן
Him, 'Rabbi, we know that	yadanu ki moreh ata min	האלהים בא כי אין איש יכול לעשות
You are a teacher come from	haElohim ba – ki ein ish	האותות האלה אם אין אלהים עמו
Elohim, for no one is able to	yachol la'asot ha'otot eleh	
	im ein Elohim imo.'	

J. D. C. W. J. C.	T	
do these signs You do if		
Elohim is not with him.'		,
3:3. Yahusha answered and	3:3. Vayan Yahusha v'yomer	ויען יהושע ויאמר לו אמן אמן 3:3.
said to him, 'Truly, truly, I	lo, 'Amein, amein, ani omer	אני אומר לך אם לא ייוולד איש
say to you, unless one is	lecha – im lo yivaled ish	מלמעלה לא יוכל לראות את מלכות
born from above, he is	milma'alah, lo yuchal lirot et	האלהים
unable to see the reign of	malkhut haElohim.'	
Elohim.'		
3:4. Nakdimon said to Him,	3:4. Nakdimon amar elav,	נקדימון אמר אליו איך יוכל .3:4
'How is a man able to be	'Eich yuchal adam livaled	אדם להיוולד והוא זקן היכול שוב
born when he is old? Is he	v'hu zaken? Ha'yuchal shuv	לבוא בטן אמו פעם שנית ולהיוולד
able to enter into his	lavo beten imo pa'am shenit	
mother's womb a second	v'leivaled?'	
time and be born?'		
3:5. Yahusha answered,	3:5. Vayan Yahusha, 'Amein,	3:5. ויען יהושע אמן אמן אני אומר
'Truly, truly, I say to you,	amein, ani omer lecha – im	לך אם לא ייוולד אדם מן המים ומן
unless one is born of water	lo yivaled adam min	הרוח לא יוכל לבוא אל מלכות
and the Ruach, he is unable	hamayim u'min haRuach, lo	האלהים
to enter into the reign of	yuchal lavo el malkhut	_ ,,,,,,,,
Elohim.'	haElohim.'	
3:6. That which has been	3:6. Hanolad min habasar –	3:6. הנולד מן הבשר בשר הוא
born of the flesh is flesh,	basar hu, v'hanolad min	הבולד מן הבשר בשר הוא הנולד מן הרוח רוח הוא
and that which has been	haRuach – ruach hu.	
born of the Ruach is Ruach.	Hakuacii – Luacii IIu.	
	2.7 Al titura lui amanti la cha	2.7
3:7. Do not marvel that I	3:7. Al titma ki amarti lecha	אל תתמה כי אמרתי לך עליכם .3:7
said to you, 'You have to be	- 'Alaychem lehivaled	להיוולד מלמעלה
born from above.'	milma'alah.'	
3:8. The Ruach breathes	3:8. HaRuach noshevet	הרוח נושבת אשר תחפוץ ואת .3:8
where it wishes, and you	asher techpotz – v'et kolah	קולה אתה שומע אבל לא יודע מאין
hear the sound of it, but do	atah shome'a, aval lo yode'a	היא באה ולאן היא הולכת כן כל
not know where it comes	me'ayin hi ba'ah v'le'anah	הנולד מן הרוח
from and where it goes. So	hilchelet. Ken kol hanolad	
is everyone who has been	min haRuach.	
born of the Ruach.		
3:9. Nakַdimon answered	3:9. Vaya'an Nakdimon	ויען נקדימון ויאמר לו איך .3:9
and said to Him, 'How is it	v'yomer lo, 'Eich yuchlu eleh	יוכלו אלה להיות
possible for this to take	lihiot?'	
place?'		
3:10. Yahusha answered and	3:10. Vayan Yahusha	ויען יהושע ויאמר לו אתה 3:10.
said to him, 'Are you the	v'yomer lo, 'Atah moreh	מורה ישראל ואין אתה יודע את אלה
teacher of Yisra'ĕl, and do	Yisra'el – v'eincha yode'a et	,
not know this?'	eleh?'	
3:11. Truly, truly, I say to	3:11. Amein, amein, ani	אמן אמן אני אומר לך את .3:11
you, We speak what We	omer lecha – et asher	אטן אטן אנ או או לוו לן אור 1.11. אשר ידענו מדברים ואת אשר ראינו
know and witness what We	yadanu medabrim, v'et	אשר יו ענו מוברים ואון אשר ו אינו מעידים ועדותנו אינכם מקבלים
have seen, and you do not	asher ra'inu me'idim –	רות,ו, חומווזרו מירח היאהי ח
receive Our witness.		
receive our witness.	v'edutenu einchem	
	mekablim.	

3:12. If you do not believe	3:12. Im et ha'aretz siparti	אם את הארץ סיפרתי לכם .3:12
when I spoke to you about	lachem v'einchem	ואינכם מאמינים איך תאמינו כי
earthly matters, how are	ma'aminim – eich ta'aminu	אספר לכם את השמים
you going to believe when I	ki asapre lachem et	
speak about the heavenly?	hashamayim?	
3:13. And no one has gone	3:13. V'lo alah adam	ולא עלה אדם השמימה כי אם 3:13.
up into the heaven except	hashamayimah – ki im	היורד מן השמים בן האדם
He who came down from	hayored min hashamayim,	i i
the heaven – the Son of	ben haAdam.	
Adam.		
3:14. And as Mosheh lifted	3:14. U'k'asher he'elim	וכאשר העלה משה את הנחש 3:14.
up the serpent in the	Mosheh et hanachash	במדבר כן יצור להרים את בן האדם
wilderness, even so the Son	bamidbar – ken yatzur	
of Adam has to be lifted up,	leharim et ben haAdam,	
3:15. So that whoever is	3:15. L'ma'an kol hama'amin	3:15. למען כל המאמין בו לא יאבד
believing in Him should not	bo lo yoved – ki im yihyeh lo	כי אם יהיה לו חיי עולם
perish but possess	chayei olam.	
everlasting life.	chayer olam.	
3:16. For Elohim so loved	3:16. Ki chen ahav haElohim	3:16. כי כן אהב האלהים את העולם
the world that He gave His	et ha'olam – ad asher natan	עד אשר נתן את בנו היחיד למען כל
only brought-forth Son, so	et beno hayachid, l'ma'an	ער אשר בוגן אונבנו היחיר למען כל המאמין בו לא יאבד כי אם יהיה לו
that everyone who believes	kol hama'amin bo lo yoved –	חני מולם בו לא יאבו כי אם יחיי עולם
in Him should not perish	ki im yihyeh lo chayei olam.	ווי עולם
but possess everlasting life.	Ri iiii yiiiyen to chayer olam.	
3:17. For Elohim did not	3:17. Lo shalach haElohim	לא שלח האלהים את בנו אל .3:17
send His Son into the world	et beno el ha'olam l'don et	
	ha'olam – ki im lema'an	העולם לדון את העולם כי אם למען ייוושע העולם על ידו
to judge the world, but that		ייוושע זזעולם על יזו
the world through Him	yivashea ha'olam al yado.	
might be saved.	240 H	2.10
3:18. He who believes in	3:18. Hama'amin bo einenu	3:18. המאמין בו איננו נידון ומי
Him is not judged, but he	nidon – u'mi she'eino	שאינו מאמין כבר נידון כי לא האמין
who does not believe is	ma'amin kvar nidon, ki lo	בשם בנו היחיד של האלהים
judged already, because he	he'emin b'Shem beno	
has not believed in the	hayachid shel haElohim.	
Name of the only		
brought-forth Son of		
Elohim.		
3:19. And this is the	3:19. V'zot hi hadinah – ki	וזאת היא הדין כי האור בא אל .3:19
judgment, that the light has	ha'or ba el ha'olam, v'ahavu	העולם ואהבו האנשים את החשך
come into the world, and	ha'anashim et hachoshech	יותר מן האור כי מעשיהם רעים היו
men loved the darkness	yoter min ha'or – ki	
rather than the light, for	ma'aseihem ra'im hayu.	
their works were wicked.		
3:20. For everyone who is	3:20. Kol oseh ra soneh et	3:20. כל עשה רע שונא את האור
practicing evil matters hates	ha'or, v'eino ba el ha'or –	ואינו בא אל האור פן יגלו מעשיו
the light and does not come	pen yigalu ma'asav.	
to the light, lest his works		

3:21. But the one doing the truth comes to the light, so that his works are clearly seen, that they have been done in Elohim.	3:21. Asher oseh ha'emet ba el ha'or, lema'an yitgallu ma'asav ki b'Elohim asu.	3:21. אשר עושה האמת בא אל האור למען יתגלו מעשיו כי באלהים עשו
3:22. After this, Yahusha and His taught ones came into the land of Yehudah, and He remained there with them, and was immersing.	3:22. Acharei zot ba Yahusha v'talmidav el eretz Yehudah, v'sham haya itam u'matbil.	אחרי זאת בא יהושע ותלמידיו .3:22 אל ארץ יהודה ושם היה אתם ומטביל
3:23. And Yohanan was also immersing in Eynon near Salim, because there was plenty of water there. And they were coming and were being immersed –	3:23. V'Yohanan gam hu hayah matbil b'Einon samuch l'Shalim, ki sham mayim rabbim; v'ba'im hayu v'nitbalu –	ויוחנן גם הוא היה מטביל .3:23 בעינון סמוך לשלים כי שם מים רבים ובאים היו ונטבלו
3:24. For Yohanan had not yet been put into prison.	3:24. Ki adayin lo husgar Yohanan b'veit hasohar.	3:24. כי עדיין לא הוסגר יוחנן בבית
3:25. Then a dispute arose between some of Yoḥanan's taught ones and the Yehudim about cleansing,	3:25. Vay'hi riv bein talmidei Yoḥanan v'Yehudim echad al inyan taharah,	ויהי ריב בין תלמידי יוחנן .3:25 ויהודים אחד על ענין טהרה
3:26. And they came to Yoḥanan and said to him, 'Rabbi, He who was with you beyond the Yarden, to whom you have witnessed, see, He is immersing, and all are coming to Him.'	3:26. Vayavo'u el Yoḥanan v'yomru lo, 'Rabbi, hu asher haya itcha me'ever laYarden, asher ata ha'idota alav – hineh hu matbil, v'kulam ba'im elav.'	ויבאו אל יוחנן ויאמרו לו רבי 3:26. הוא אשר היה אתך מעבר לירדן אשר אתה העידות עליו הנה הוא מטביל וכולם באים אליו
3:27. Yohanan answered and said, 'A man is able to receive none at all unless it is given to him from the heaven.'	3:27. Vaya'an Yohanan v'yomer, 'Lo yuchal adam lekabel davar, ki im nitten lo min hashamayim.'	ויען יוחנן ויאמר לא יוכל אדם 3:27. לקבל דבר כי אם ניתן לו מן השמים
3:28. You yourselves are witnesses for me that I said, 'I am not the Messiah but I am sent ahead of Him.'	3:28. Atem atzmichem edim li – ki amarti, 'Lo ani haMashiach, ki im shalu'ach lifanav ani.'	אתם עצמכם עדים לי כי .3:28 אמרתי לא אני המשיח כי אם שלוח לפניו אני
3:29. He that has the bride is the bridegroom. But the friend of the bridegroom, who stands and hears him, rejoices greatly because of the voice of the bridegroom. So this joy of mine is complete.	3:29. Asher lo hakallah – chatan hu; v'rea hachatan, ha'omed v'shome'a oto, sameach simchah b'kol hachatan – ken simchati zot nishlemah.	אשר לו הכלה חתן הוא וראה .3:29 החתן העומד ושומע אותו שמח שמחה בקול החתן כן שמחתי זאת נשלמה
3:30. It is right for Him to increase, but me to decrease.	3:30. Lo tzarich lifro'ach – v'li limaset.	לו צריך לפרוח ולי למעט .3:30

3:31. He who comes from above is over all, and he who is from the earth is of the earth and speaks as of the earth. He who comes from the heaven is over all.	3:31. Haba milma'alah – hu al kol; v'asher min ha'aretz – min ha'aretz hu, u'me'aretz medaber; haba min hashamayim – hu al kol.	הבא מלמעלה הוא על כל .3:31 ואשר מן הארץ מן הארץ הוא ומן הארץ מדבר הבא מן השמים הוא על כל
3:32. And what He has seen and heard, that He witnesses. And no one receives His witness.	3:32. Et asher ra'ah v'shama – zot me'id; v'ein ish mekabel et eduto.	את אשר ראה ושמע זאת מעיד .3:32 ואין איש מקבל את עדותו
3:33. He who receives His witness has set his seal that Elohim is true.	3:33. Hamekabel et eduto chatam ki Elohim emet.	3:33. המקבל את עדותו חתם כי אלהים אמת
3:34. For He whom Elohim has sent speaks the Words of Elohim, for Elohim does not give the Ruach by measure.	3:34. Asher shalach haElohim – divrei haElohim hu medaber, ki lo b'midah noten haElohim et haRuach.	אשר שלח האלהים דברי .3:34 האלהים הוא מדבר כי לא במידה נותן האלהים את הרוח
3:35. The Father loves the Son, and has given all into His hand.	3:35. HaAv ohev et haBen, v'natan et hakol b'yado.	3:35. האב אוהב את הבן ונתן את הכל בידו
3:36. He who believes in the Son possesses everlasting life, but he who does not obey the Son shall not see life, but the wrath of Elohim remains on him.	3:36. Hama'amin b'Ben – yesh lo chayei olam; v'mi she'eino shome'a laBen – lo yireh chayim, ki chemat Elohim nocheret alav.	3:36. המאמין בבן יש לו חיי עולם ומי שאינו שומע לבן לא יראה חיים כי חמת אלהים נוחרת עליו

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
4:1. So when the Master	4:1. Ka'asher yada haAdon	4:1. כאשר ידע האדון כי שמעו
knew that the Pharisees had	ki sham'u haPerushim ki	הפרושים כי יהושע עושה ומטביל
heard that Yahusha made	Yahusha oseh u'matbil	תלמידים יותר מיוחנן
and immersed more taught	talmidim yoter miYoḥanan –	
ones than Yoḥanan –		
4:2. (although Yahusha	4:2. (Af ki Yahusha atzmo lo	4:2. אף כי יהושע עצמו לא הטביל)
Himself did not immerse,	hitbil, ki im talmidav),	כי אם תלמידיו)
but His taught ones),		
4:3. He left Yehudah and	4:3. Az azav et Yehudah	4:3. אז עזב את יהודה והלך שוב אל
went away again to Galil.	v'halach shuv el haGalil.	הגליל

_	
4:4. V'hayah lo la'avor	והיה לו לעבור דרך שומרון .4:4
derech Shomeron.	
4:5. Vavavo el ir	ויבוא אל עיר משומרון שמה .4:5
	שכם קרוב לשדה אשר נתן יעקב
· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	ליוסף בנו
1	
1	
1	ושם היה באר יעקב ויהושע יגע .4:6
	מן המסילה ישב כן על העין כשעה
1	השישית היתה
1	
ha'sheshit hayta.	
	באה אשה משומרון לשאוב מים. 4:7.
	ויאמר אליה יהושע תני לי לשתות
1 -	
li lishtot.'	
4:8. Ki talmidav halchu la'ir	ליר לקנות .8:4 לציר לקנות
liknot okhel.	אוכל
4:9. Vatomer elav ha'ishah	ותאמר אליו האשה השומרונית 4:9.
haShomronit, 'Eich atah	איך אתה יהודי שואל ממני אשה
·	שומרונית לשתות כי אין יהודים
	מתערבים עם שומרונים
4:10 Vayan Vahusha	ויען יהושע ויאמר אליה אילו .4:10
1	ידעת את מתנת האלהים ומי הוא
1 -	האומר לך תני לי לשתות את שאלת
•	•
	אותו ונתן לך מים חיים
1	
v natan iach mayım chayım.	
4 4 4 17 1 1 1 2 1 1	4.11
1	ותאמר אליו האשה אדוני אין .4:11
1	לך דבר לשאוב והעין עמוקה מאין לך
	המים החיים
1 -	
4:12. Hagadol atah me'Avinu	הגדול אתה מאבינו יעקב אשר .4:12
Yaʻaqov, asher natan lanu et	נתן לנו את העין ושתה ממנה הוא
ha'ayin, v'shatah mimena hu	ובניו ומקנהו
v'banav u'miknehu?	
4:13 Vayan Vahucha	ויען יהושע ויאמר אליה כל .4:13
T.13. Vayan Tanusna	11201 12 // // // // // // // // // // // // //
	4:5. Vayavo el ir mishomeron, shemah Shekhem, karov lesdeh asher natan Yaʻaqov l'Yoseph beno. 4:6. V'sham hayah be'er Yaʻaqov; v'Yahusha, yagea min hamesilah, yashav ken al ha'ayin – k'esha ha'sheshit hayta. 4:7. Ba'ah ishah mishomeron lish'ov mayim, v'yomer elah Yahusha, "Teni li lishtot.' 4:8. Ki talmidav halchu la'ir liknot okhel. 4:9. Vatomer elav ha'ishah haShomronit, 'Eich atah Yehudi shoʻel mimeni – ishah Shomronit – lishtot?' (Ki ein Yehudim mit'arvim im Shomronim.) 4:10. Vayan Yahusha v'yomer elah, 'Ilu yad'at et matnat haElohim, u'mi hu ha'omer lach, "Teni li lishtot" – at sh'ailt oto, vʻnatan lach mayim chayim.' 4:11. Vatomer elav ha'ishah, 'Adoni, ein lecha davar lish'ov, v'ha'ayin amukah – me'ayin lecha hamayim hachayim?' 4:12. Hagadol atah me'Avinu Yaʻaqov, asher natan lanu et ha'ayin, v'shatah mimena hu

1:1: (:1:		
drinking of this water shall	min hamayim ha'eleh –	
thirst again,	yitzma shuv.'	
4:14. But whoever drinks of	4:14. U'mi shesho'eh min	ומי ששותה מן המים אשר .4:14
the water I give him shall	hamayim asher eten lo – lo	אתן לו לָא יצמא לעולם והמים אשר
certainly never thirst. And	yitzma l'olam; v'hamayim	אתן לו יהיו בו למעין מים נובעים
the water that I give him	asher eten lo yihyu bo	לחיי עולם
shall become in him a	l'ma'ayan mayim nov'im	
fountain of water springing	l'chayei olam.	
up into everlasting life.'		
4:15. The woman said to	4:15. Vatomer elav ha'ishah,	ותאמר אליו האשה אדוני תן .4:15
Him, 'Master, give me this	'Adoni, ten li et hamayim	לי את המים האלה שלא אצמא ולא
water, so that I do not thirst,	ha'eleh – sheloti etzma, v'lo	אבוא פה לשאוב
nor come here to draw.'	avo poh lish'ov.'	
4:16. Yahusha said to her,	4:16. Vayomer elah Yahusha,	ויאמר אליה יהושע לכי קראי .4:16
'Go, call your husband, and	'Lechi, kera'i l'ishayich u'vo'i	לאישך ובואי פה
come here.'	poh.'	·
4:17. The woman answered	4:17. Vata'an ha'ishah	ותען האשה ותאמר אין לי .4:17
and said, 'I have no	v'tomer, 'Ein li ish.' Vayomer	איש ויאמר אליה יהושע טוב אמרת
husband.' Yahusha said to	elah Yahusha, 'Tov amart –	אין לי איש
her, 'You have well said, "I	ein li ish,'	,
have no husband,"		
4:18. For you have had five	4:18. Ki chamishah anashim	לי חמישה אנשים היו לך .4:18
husbands, and the one	hayu lach, v'asher yesh lach	ואשר יש לך עתה איננו אישך זאת
whom you now have is not	ata – einenu ishech; zot	אמרת באמת
your husband. What you	amart be'emet.	אכוו וו באכווו
have said is true.'	amart be emet.	
4:19. The woman said to	4:19. Vatomer elav ha'ishah,	ותאמר אליו האשה אדוני .4:19
Him, 'Master, I see that You	'Adoni, ro'ah ani ki navi	
	atah.'	רואה אני כי נביא אתה
are a prophet.	4:20. Avoteinu hishtachavu	4.20
4:20. Our fathers worshiped		אבותינו השתחוו בהר הזה .4:20
on this mountain, but you	bahar hazeh, v'atem omrim	ואתם אומרים בירושלים המקום
people say that in	- b'Yerushalayim hamakom	אשר צריך להשתחוות בו
Yerushalayim is the place	asher tzarich lehishtachavot	
where one needs to	bo.	
worship.'		
4:21. Yahusha said to her,	4:21. Vayomer elah Yahusha,	ויאמר אליה יהושע אשה 4:21.
'Woman, believe Me, the	'Ishah, ha'ami'ni li – ba'ah	האמיני לי באה שעה אשר לא בהר
hour is coming when you	sha'ah asher lo bahar hazeh	הזה ולא בירושלים תשתחוו לאב
shall neither on this	v'lo b'Yerushalayim	
mountain, nor in	tishtachav'u la'Av.	
Yerushalayim, worship the		
Father.		
4:22. You worship what you	4:22. Atem mishtachavim	אתם משתחווים לאשר אינכם .4:22
do not know. We worship	l'asher einchem yod'im;	יודעים אנחנו משתחווים לאשר ידענו
what we know, because the	anachnu mishtachavim	כי הישועה מן היהודים היא
deliverance is of the	l'asher yadanu – ki	, '
Yehud <u>i</u> m.	haYeshuah min haYehudim	
_	hi.	

4:23. But the hour is coming, and now is, when the true worshipers shall worship the Father in Ruach and truth, for the Father also does seek such to worship Him.	4:23. Aval ba'ah sha'ah, v'atah hi – asher ha'ovdim ha'emetiyim yishtachavu la'Av b'Ruach u'v'emet – ki gam haAv mevakesh ka'eleh l'ovdo.	אבל באה שעה ועתה היא 4:23. אשר העובדים האמיתיים ישתחוו לאב ברוח ובאמת כי גם האב מבקש כאלה לעבדו
4:24. Elohim is Ruach, and those who worship Him need to worship in Ruach and truth.	4:24. Elohim Ruach hu, v'hameshtachavim lo tzarich sheyishtachavu b'Ruach u'v'emet.	אלהים רוח הוא והמשתחווים .4:24 לו צריך שישתחוו ברוח ובאמת
4:25. The woman said to Him, 'I know that Messiah is coming, the One who is called Anointed. When that One comes, He shall announce to us all.'	4:25. Vatomer ha'ishah elav, 'Yodaat ani ki haMashiach ba – hanikra Meshiach; u'k'she'yavo hu – yagid lanu et hakol.'	ותאמר האשה אליו יודעת אני .4:25 כי המשיח בא הנקרא משיח וכשיבוא הוא יגיד לנו את הכל
4:26. Yahusha said to her, 'I who am speaking to you am He.'	4:26. Vayomer elah Yahusha, 'Ani hu hamedaber itach.'	4:26. ויאמר אליה יהושע אני הוא המדבר איתך
4:27. And upon this His taught ones came, and they were marvelling that He was speaking with a woman. However, no one said, 'What do You seek?' or, 'Why do You speak with her?'	4:27. U'b'zot ba'u talmidav, v'tam'u ki diber im ishah – aval lo amar ish, 'Mah atah mevakesh?' o, 'Madua atah medaber imah?'	ובזאת באו תלמידיו ותמהו כי 4:27. דיבר עם אשה אבל לא אמר איש מה אתה מבקש או מדוע אתה מדבר עמה
4:28. The woman then left her water-jug, and went away to the city and said to the men,	4:28. V'azavah ha'ishah et kadah, v'halchah la'ir, v'tomer la'anashim,	ועזבה האשה את כדה והלכה. 4:28 לעיר ותאמר לאנשים
4:29. 'Come, see a Man who told me all that I have done. Could this be the Messiah?'	4:29. 'Bo'u, re'u ish asher amar li kol asher asiti – hahu haMashiach?'	בואו ראו איש אשר אמר לי .4:29 כל אשר עשיתי ההוא המשיח
4:30. They went out of the city and were coming to Him.	4:30. Vayetze'u min ha'ir, v'ba'im elav.	ויצאו מן העיר ובאים אליו .4:30
4:31. But in the meantime His taught ones were asking Him, saying, 'Rabbi, eat.'	4:31. Uv'oto zman talmidav bakshu oto lemor, 'Rabbi, okhel.'	ובאותו זמן תלמידיו ביקשו .4:31 אותו לאמר רבי אוכל
4:32. And He said to them, 'I have food to eat of which you do not know.'	4:32. Vayomer lahem, 'Yesh li ma'achal le'echol asher atem lo yod'im.'	ויאמר להם יש לי מאכל .4:32 לאכול אשר אתם לא יודעים
4:33. Then the taught ones said to each other, 'Did anyone bring Him food to eat?'	4:33. Vayomru hatalmidim ish el rei'eihu, 'Ha'avi lo ish ma'achal?'	ויאמרו התלמידים איש אל .4:33 רעהו האביא לו איש מאכל

4:34. Yahusha said to them, 'My food is to do the desire of Him who sent Me, and to accomplish His work. 4:35. Do you not say, "There are still four months, and the harvest comes"? See, I say to you, lift up your eyes and see the fields, for they are white for harvest – already!	4:34. Vayomer lahem Yahusha, 'Ma'achali hu la'asot et retzon haShole'ach oti, u'lechalot et melachto.' 4:35. Halo atem omrim, 'Od arba chodeshim v'yavo hakatzir?' Hineh, ani omer lachem, se'u eineichem ur'u et hasadot – ki levenim hem lakatzir, kvar!	 1:434. ויאמר להם יהושע מאכלי הוא ולכלות לעשות את רצון השולח אותי ולכלות את מלאכתו 4:35. הלא אתם אומרים עוד ארבעה אני אומר חודשים ויבוא הקציר הנה אני אומר לכם שאו עיניכם וראו את השדות כי לבנים הם לקציר כבר
4:36. He who is reaping receives a reward, and gathers fruit for everlasting life, so that both he who is sowing and he who is reaping might rejoice together.	4:36. Hakotzer notel sachar, v'osef p'ri l'chayei olam – lema'an yism'chu yachdav hazorea v'hakotzer.	הקוצר נוטל שכר ואוסף פרי .4:36 לחיי עולם למען ישמחו יחדו הזורע והקוצר
4:37. For in this the word is true, "One sows and another reaps."	4:37. Ki bazeh ha'omer hu emet – 'Echad zorea v'echad kotzer.'	4:37. כי בזה האומר הוא אמת אחד 4:37
4:38. I sent you to reap that for which you have not labored. Others have labored, and you have entered into their labors.	4:38. Ani shelachti etchem liktzor et asher lo yegatem bo – acherim yag'u, v'atem nichnastem l'yegi'atam.	4:38. אני שלחתי אתכם לקצור את שלחתי אשר לא יגעתם בו אחרים יגעו ואתם נכנסתם ליגיעתם
4:39. And many of the Shomeronim of that city believed in Him because of the word of the woman who witnessed, 'He told me all that I have done.'	4:39. V'rabim mishomron ha'ir hahi he'eminu vo biglal dvar ha'ishah ha'me'idah – 'Higid li kol asher asiti.'	ורבים משומרון העיר ההיא 4:39. האמינו בו בגלל דבר האשה המעידה הגיד לי כל אשר עשיתי
4:40. Therefore when the Shomeronim came to Him, they were asking Him to stay with them. And He stayed there two days.	4:40. U'vavo haShomronim elav bikshu mimenu lish'rot itam; vayish'ar sham yomayim.	ובבוא השומרונים אליו .4:40 ביקשו ממנו לשהות אתם וישאר שם יומיים
4:41. And many more believed because of His own word.	4:41. V'rabim od he'eminu biglal dvaro atzmo.	ורבים עוד האמינו בגלל דברו .4:41 עצמו
4:42. And they said to the woman, 'We no longer believe because of your saying, for we ourselves have heard and we know that this is truly the Messiah, the Savior of the world.'	4:42. Vayomru el ha'ishah, 'Lo od biglal dvarayich anu ma'aminim – ki atah shamanu anachnu, v'yod'im ki zeh be'emet haMashiach, Moshi'a ha'olam.'	ויאמרו אל האשה לא עוד .4:42 בגלל דבריך אנו מאמינים כי עתה שמענו אנחנו ויודעים כי זה באמת המשיח מושיע העולם

4:43. And after the two days He left there and went to Galil.	4:43. V'acharei shnei hayamim yatza misham v'halach el haGalil.	ואחרי שני הימים יצא משם 4:43. והלך אל הגליל
4:44. For Yahusha Himself witnessed that a prophet is without appreciation in his own country.	4:44. Ki Yahusha atzmo he'id – ki ein navi nikhbad b'artzo atzmo.	כי יהושע עצמו העיד כי אין 4:44. נביא נכבד בארצו עצמו
4:45. Therefore when He came to Galil, the Galileans received Him, having seen all that He had done in Yerushalayim at the festival – for they also went to the festival.	4:45. U'vavo el haGalil – kiblu oto haGalilim, k'ra'otam et kol asher asah b'Yerushalayim b'chag – ki gam hem ba'u el hachag.	ובבואו אל הגליל קיבלו אותו .4:45 הגלילים כראותם את כל אשר עשה בירושלים בחג כי גם הם באו אל החג
4:46. Then Yahusha came again to Qanah of Galil where He had made the water wine. And there was a certain nobleman whose son was sick at Kephar Nachum.	4:46. Vayavo Yahusha od pa'am el Qanah haGalil, asher asah sham et hamayim yayin; v'hayah sham ish echad chashuv asher beno choleh b'Kephar Nachum.	ויבוא יהושע עוד פעם אל קנה .4:46 הגליל אשר עשה שם את המים יין והיה שם איש אחד חשוב אשר בנו חולה בכפר נחום
4:47. When he heard that Yahusha had come from Yehudah into Galil, he went to Him and was asking Him to come down and heal his son, for he was about to die.	4:47. K'sheshama ki Yahusha ba miYehudah el haGalil, halach elav, v'yivakesh mimenu sheyored v'yerape et beno – ki atid lamut hayah.	כששמע כי יהושע בא מיהודה .4:47 אל הגליל הלך אליו ויבקש ממנו שיורד וירפא את בנו כי עתיד למות היה
4:48. Yahusha then said to him, 'If you people do not see signs and wonders, you do not believe at all.'	4:48. Vayomer elav Yahusha, 'Im lo tir'u otot u'moftim – lo ta'aminu.'	ויאמר אליו יהושע אם לא 4:48. תראו אותות ומופתים לא תאמינו
4:49. The nobleman said to Him, 'Master, come down before my child dies!'	4:49. Vayomer elav hanikhbad, 'Adoni, redah beterem yamut yeledi!'	ויאמר אליו הנכבד אדוני רדה 4:49. בטרם ימות ילדי
4:50. Yahusha said to him, 'Go, your son lives.' And the man believed the word that Yahusha spoke to him, and went.	4:50. Vayomer lo Yahusha, 'Lech – bincha chai.' V'he'emin ha'ish badavar asher diber elav Yahusha, v'halach.	ויאמר לו יהושע לך בנך חי .4:50 והאמין האיש בדבר אשר דיבר אליו יהושע וילך
4:51. And while he was going down, his servants met him and reported, saying, 'Your son lives!'	4:51. U'v'redato – pagshu avadav, v'higidu lemor, 'Bincha chai!'	ובירדתו פגשו עבדיו והגידו .4:51 לאמר בנך חי
4:52. He then asked from them the hour in which he began to get better, and they said to him, 'Yesterday at the seventh hour the fever left him.'	4:52. Vayish'al otam et ha'sha'ah asher hechel lehitrafeh; v'yomru lo, 'Etmol bashaa hashevi'it azav oto hachom.'	וישאל אותם את השעה אשר 4:52. החל להתרפא ויאמרו לו אתמול בשעה השביעית עזב אותו החום

4:53. Then the father knew	4:53. Vayeda ha'av ki b'otah	וידע האב כי באותה שעה 4:53.
that it was at the same hour	sha'ah asher amar lo	אשר אמר לו יהושע בנך חי והאמין
in which Yahusha said to	Yahusha, 'Bincha chai';	הוא וביתו כולם
him, 'Your son lives.' And he	v'he'emin hu u'veito kulam.	
himself believed, and all his		
household.		
4:54. Again this was the	4:54. Zot ha'ot hashenit	זאת האות השנית אשר עשה .4:54
second sign Yahusha did	asher asah Yahusha k'vo'o	יהושע כבואו מיהודה אל הגליל
when He had come from	miYehudah el haGalil.	
Yehudah into Galil.		

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
5:1. After this there was a	5:1. Acharei eleh hayah chag	אחרי אלה היה חג ליהודים .5:1
festival of the Yehudim, and	laYehudim, v'Yahusha alah	ויהושע עלה ירושלימה
Yahusha went up to	Yerushalayimah.	
Yerushalayim.	F 0 17 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	F 2
5:2. And in Yerushalayim at	5:2. V'yesh b'Yerushalayim	ויש בירושלים לפתח הצאן .5:2
the Sheep Gate there is a	l'petach hatzon bereichah –	בריכה אשר שמה עברית בית זתא
pool, which is called in	asher shemah Ivrit Beit	אשר לה חמש אולמים
Hebrew Beyth Zatha, having	Zatah – asher la chamesh	
five porches.	ulamim. 5:3. Ba'eleh shachvu hamon	[
5:3. In these were lying a great number of those who	cholei'enayim, piseachim,	באלה שכבו המון חולי עיניים .5:3 פסחים ונכי האנשים הממתינים
were sick, blind, crippled,	u'nakheh ha'anashim –	פסווים ונכי האנשים הממוזינים לתנועת המים
paralyzed, waiting for the	hamamtinim l'tnu'at	לוזבו עוז ויכים
stirring of the water.	hamayim.	
5:4. For a messenger was	5:4. Mal'ach hayah yored	מלאך היה יורד בזמן מוסמן אל .5:4
going down at a certain time	b'zman musman el	הבריכה ומעורר את המים ואשר ירד
into the pool and stirring	habereichah u'me'oreir et	ראשון אחר תנועת המים נרפא מכל
the water. Whoever stepped	hamayim. V'asher yarad	מחלה אשר היתה בו
in first after the stirring of	rishon achar tnu'at	
the water became well,	hamayim – nirpa mikol	
whatever disease he had.	machalah asher haytah bo.	
5:5. And a certain man was	5:5. V'hayah sham ish echad	והיה שם איש אחד אשר מחלתו .5:5
there who had a sickness	asher machalato shloshim	שלשים ושמונה שנה
thirty-eight years.	u'shmoneh shanah.	
5:6. When Yahusha saw him	5:6. K'asher ra'ah oto	5:6. כאשר ראה אותו יהושע שוכב
lying there, and knowing	Yahusha shochev, v'yado'a ki	וידע כי כבר זמן רב הוא שם אמר לו
that he already had been	kvar zman rav hu sham,	החפץ אתה להירפא
there a long time, He said to	amar lo, 'Hachafetz atah	
	l'hipareh?'	

him 'Da yay want ta		
him, 'Do you want to become well?'		
5:7. The sick man answered Him, 'Master, I have no man to put me into the pool when the water is stirred, but while I am coming, another steps down before me.'	5:7. Vaya'an hacholeh, 'Adoni, ein li ish asher yashlich oti el habereichah b'tenu'at hamayim, u'b'vo'i – acher yored lefanai.'	ויען החולה אדוני אין לי איש. 5:7. אשר ישליך אותי אל הבריכה בתנועת המים ובבואי אחר יורד לפני
5:8. Yahusha said to him, 'Rise, take up your bed and walk.'	5:8. Vayomer elav Yahusha, 'Kum, se et mitatcha v'halech.'	5:8. ויאמר אליו יהושע קום שא את מטתך והלך
5:9. And immediately the man became well, and he took up his bed and was walking. Now it was the Sabbath on that day.	5:9. V'mi'yad nirpa ha'ish, v'nasa et mitato v'halech – v'hayah Shabbat bayom hahu.	ומיד נרפא האיש ונסא את מטתו .5:9 והלך והיה שבת ביום ההוא
5:10. The Yehudim therefore said to him who had been healed, 'It is the Sabbath – it is not right for you to take up the bed.'	5:10. Vayomru haYehudim el hametrapeh, 'Shabbat hayom – ein reshuth lecha lish'ot et hamitah.'	ויאמרו היהודים אל המתרפא .5:10 שבת היום אין רשות לך לשאת את המטה
5:11. He answered them, 'He who made me well said to me, "Take up your bed and walk."	5:11. Vaya'an otam, 'Hamarpeh oti – hu amar li, "Se et mitatcha v'halech."'	ויען אותם המרפא אותי הוא .5:11 אמר לי שא את מטתך והלך
5:12. Therefore they asked him, 'Who is the Man who said to you, "Take up your bed and walk"?'	5:12. Vayish'alu oto, 'Mi hu ha'ish asher amar lecha, "Se et mitatcha v'halech?"'	וישאלו אותו מי הוא האיש 5:12. אשר אמר לך שא את מטתך והלך
5:13. But the one who was healed did not know who it was, for Yahusha had moved away, a crowd being in that place.	5:13. V'hametrapeh lo yada mi hu – ki Yahusha histalek b'toch hamon shehayah bamakom.	והמתרפא לא ידע מי הוא כי .5:13 יהושע הסתלק בתוך המון שהיה במקום
5:14. Afterward Yahusha found him in the Set-apart Place and said to him, 'See, you have been made well. Sin no more, so that no worse matter befalls you.'	5:14. Acharei chen matza oto Yahusha b'heikhal, v'yomer lo, 'Re'eh, nirpeita – al techeta od, pen yehiyeh lecha ra yoter.'	אחרי כן מצא אותו יהושע .5:14 בהיכל ויאמר לו ראה נרפאת אל תחטא עוד פן יהיה לך רע יותר
5:15. The man went away and told the Yehudim that it was Yahusha who made him well.	5:15. Vayelech ha'ish v'yaged laYehudim ki Yahusha hu asher hirpa oto.	וילך האיש ויגד ליהודים כי .5:15 יהושע הוא אשר ריפא אותו
5:16. And because of this the Yehudim persecuted Yahusha, and were seeking to kill Him, because He was	5:16. V'al zot hayu haYehudim rodfim et Yahusha u'mevaksim	ועל זאת היו היהודים רודפים .5:16 את יהושע ומבקשים להמיתו כי אלה עשה בשבת

doing these healings on the Sabbath.	lehamito – ki eleh asah b'Shabbat.	
5:17. But Yahusha answered them, 'My Father works until now, and I work.'	5:17. Vay'an Yahusha otam, 'Avi po'el ad ata – v'gam ani po'el.'	ויען יהושע אותם אבי פועל .5:17 עד עתה וגם אני פועל
5:18. Because of this then the Yehudim were seeking all the more to kill Him, because not only was He breaking the Sabbath, but also called Elohim His own Father, making Himself equal with Elohim.	5:18. V'al zot yoter hayu haYehudim mevaksim lehamito – lo rak al asher chilal et haShabbat, ela gam asher kara leElohim Aviv, v'asa et atzmo shavah l'Elohim.	ועל זאת יותר היו היהודים .18.5 מבקשים להמיתו לא רק על אשר חילל את השבת אלא גם אשר קרא לאלהים אביו ועשה את עצמו שווה לאלהים
5:19. Therefore Yahusha responded and said to them, 'Truly, truly, I say to you, the Son is able to do none at all by Himself, but only what He sees the Father doing, because whatever He does, the Son also likewise does.	5:19. Vayan Yahusha v'yomer lahem, 'Amein, amein, ani omer lachem – haBen eino yachol la'asot me'atzmo davar – rak asher yireh et haAv oseh; ki et kol asher oseh hu – ken oseh haBen gam hu.'	ויען יהושע ויאמר להם אמן .5:19 אמן אני אומר לכם הבן אינו יכול לעשות מעצמו דבר רק אשר יראה את האב עשה כי את כל אשר עשה הוא כן עשה הבן גם הוא
5:20. For the Father loves the Son, and shows Him all that He Himself does. And greater works than these He is going to show Him, in order that you marvel.	5:20. Ki haAv ohev et haBen, u'moreh lo et kol asher oseh hu – u'gedolim m'eleh yareh lo – lema'an titmahu atem.	כי האב אוהב את הבן ומראה 5:20. לו את כל אשר עשה הוא וגדולים מאלה יראה לו למען תתמהו אתם
5:21. For as the Father raises the dead and makes alive, even so the Son makes alive whom He wishes.	5:21. Ki ka'asher haAv meqim et hameitim u'machayeh – ken gam haBen machayeh et asher yirtzeh.	כי כאשר האב מקים את .5:21 המתים ומחיה כן גם הבן מחיה את אשר ירצה
5:22. For the Father judges no one, but has given all the judgment to the Son,	5:22. Ki haAv eino dan et ish – elah natan et kol hadin l'Ben,	5:22. כי האב איננו דן את איש אלא נתן את כל הדין לבן
5:23. That all should value the Son even as they value the Father. He who does not value the Son does not value the Father who sent Him.	5:23. Lema'an yechabdu kol et haBen k'mo shemechabdim et haAv – mi she'eino mechabed et haBen, eino mechabed et haAv asher shelacho.	למען יכבדו כל את הבן כמו .5:23 שמכבדים את האב מי שאינו מכבד את הבן איננו מכבד את האב אשר שלחו
5:24. Truly, truly, I say to you, he who hears My word and believes in Him who sent Me possesses everlasting life, and does not come into judgment but has passed from death into life.	5:24. Amein, amein, ani omer lachem – hashome'a et devari u'ma'amin l'shole'ach oti yesh lo chayei olam, v'lo yavo b'mishpat, ki avar mimavet lechayim.	אמן אמן אני אומר לכם .5:24 השומע את דברי ומאמין לשולח אותי יש לו חיי עולם ולא יבוא במשפט כי עבר ממוות לחיים

5.25 Truly truly Losy to	5.25 Amoin amoin ani	5.25 707 755 7030 300 300 300
5:25. Truly, truly, I say to	5:25. Amein, amein, ani omer lachem – ba'ah sha'ah	אמן אמן אני אומר לכם באה .5:25
you, the hour is coming, and		שעה ועתה היא אשר המתים ישמעו
now is, when the dead shall	v'atah hi, asher hameitim	את קול בן האלהים והשומעים יחיו
hear the voice of the Son of	yishme'u et kol Ben	
Elohim. And those having	haElohim, v'hashom'im	
heard shall live.	yichyu.	
5:26. For as the Father	5:26. Ki ka'asher laAv yesh	5:26. כי כאשר לאב יש חיים בתוכו
possesses life in Himself, so	chayim b'tocho – ken natan	כן נתן גם לבן שיהיה לו חיים בתוכו
He gave also to the Son to	gam laBen yihiyeh lo chayim	
possess life in Himself,	b'tocho,	
5:27. And He has given Him	5:27. V'natan lo samchut af	ונתן לו סמכות אף לעשות .5:27
authority also to do	la'asot mishpat - ki hu Ben	משפט כי הוא בן האדם
judgment, because He is the	haAdam.	
Son of Adam.		
5:28. Do not marvel at this,	5:28. Al titma'u zot – ki	אל תתמהו זאת כי באה שעה .5:28
because the hour is coming	ba'ah sha'ah asher kol asher	אשר כל אשר בקברות ישמעו את
in which all those in the	b'kevarot yishme'u et kolo,	קולו בקבן זוו ספופו זווי
tombs shall hear His voice,		· · · ·
5:29. And shall come forth –	5:29. V'yetze'u – osei	ויצאו עושי הטובים לתחיית .5:29
those who have done good,	hatovim l'techiyat chayim,	חיים ועושי הרעים לתחיית משפט
to the resurrection of life,	v'osei hara'im l'techiyat	ווים ועושי וזו עים לונון וניושכט ן (מים ועוד מישכט ב
and those who have	1	
	mishpat.	
practiced evil matters, to a		
resurrection of judgment.	500 t 1 1 t	5.20
5:30. Of Myself I am unable	5:30. Lo yachol ani me'atzmi	לא יכול אני מעצמי לעשות .5:30
to do any matter. As I hear, I	la'asot davar – k'asher ani	דבר כאשר אני שומע כן אני דן ודיני
judge, and My judgment is	shome'a, ken ani dan; v'dini	צדק כי לא את רצוני אני מבקש אלא
righteous, because I do not	tzedek – ki lo et retzoni ani	את רצון האב אשר שלח אותי
seek My own desire, but the	mevakesh, elah et retzon	
desire of the Father who	haAv asher shelach oti.	
sent Me.		
5:31. If I bear witness of	5:31. Im ani me'id al atzmi –	אם אני מעיד על עצמי עדותי .5:31
Myself, My witness is not	eduti einah emet.	איננה אמת
true.		
5:32. There is another who	5:32. Yesh acher haMe'id	יש אחר המעיד עלי וידעתי כי .5:32
bears witness of Me, and I	alai, v'yadati ki emet hi	אמת היא העדות אשר הוא מעיד עלי
know that the witness	ha'edut asher hu me'id alai.	
which He witnesses of Me is		
true.		
5:33. You have sent to	5:33. Atem shlachtem el	אתם שלחתם אל יוחנן והוא .5:33
Yohanan, and he bore	Yoḥanan, v'hu he'id l'emet.	העיד לאמת
witness to the truth.	, / 114 115 14 1 511106	
5:34. But I do not receive	5:34. Aval ani lo megabel	אבל אני לא מקבל עדות מן .5:34
witness from man, but I say	edut min adam – elah et	אבל אני לא מקבל עדודניםן .5.34. אדם אלא את אלה אני אומר למען
	eleh ani omer lema'an	'
this in order that you might be saved.	tivasheu.	תיוושעו
		T.25
5:35. He was the burning	5:35. Hu hayah haner	הוא היה הנר הבוער והמֵאִיר 5:35.
and shining lamp, and for a	habo'er v'ha'me'ir – v'atem	ואתם רציתם לגיל באורו כמעט עת
	ratzitem l'gil b'oro kim'at et.	

while you wished to rejoice in his light.		
5:36. But I have a greater witness than that of Yoḥanan, for the works that the Father gave Me to accomplish, the works that I do bear witness of Me, that the Father has sent Me.	5:36. Aval yesh li edut gedolah miYoḥanan – ki hama'asim asher natan li haAv l'chalosam – ha'ma'asim ani oseh, heim haMe'idim alai ki haAv shelach oti.	אבל יש לי עדות גדולה .5:36 מיהוחנן כי המעשים אשר נתן לי האב לכלותם המעשים אני עשה הם המעידים עלי כי האב שלח אותי
5:37. And the Father who sent Me, He bore witness of Me. You have neither heard His voice at any time, nor seen His form.	5:37. V'haAv asher shelach oti – hu he'id alai; lo sham'tem koloh me'olam, v'lo re'item to'aroh.	והאב אשר שלח אותי הוא .5:37 העיד עלי לא שמעתם קולו מעולם ולא ראיתם תארו
5:38. And you do not have His Word staying in you, because you do not believe Him whom He sent.	5:38. V'dvaro eino shokhen b'tochchem – ki lo he'emantem l'asher shelach.	ודברו אינו שכן בתוככם כי .5:38 לא האמנתם לאשר שלח
5:39. You search the Scriptures, because you think you possess everlasting life in them. And these are the ones that bear witness of Me.	5:39. Dor'shim atem et haKetuvim – ki atem choshevim yesh lachem chayei olam bahem; v'hem me'idim alai.	דורשים אתם את הכתובים כי .5:39 אתם חושבים יש לכם חיי עולם בהם והם מעידים עלי
5:40. But you do not desire to come to Me in order to possess life.	5:40. Aval einchem chafetzim lavo elai – lema'an tih'yeh lachem chayim.	אבל אינכם חפצים לבוא אלי .5:40 למען תהיה לכם חיים
5:41. I do not receive esteem from men,	5:41. Lo ani meqabel kavod min bnei adam,	5:41. לא אני מקבל כבוד מן בני אדם
5:42. But I know you, that you do not have the love of Elohim in you.	5:42. Aval yadati etchem – ki ahavat haElohim einah b'tochchem.	אבל ידעתי אתכם כי אהבת .5:42 האלהים איננה בתוככם
5:43. I have come in My Father's Name and you do not receive Me; if another comes in his own name, him you would receive.	5:43. Ba'ti b'Shem Avi – v'einchem meqablim oti; im yavo acher b'shmo – oto tekablu.	באתי בשם אבי ואינכם .5:43 מקבלים אותי אם יבוא אחר בשמו אותו תקבלו
5:44. How are you able to believe, when you are receiving esteem from one another, and the esteem that is from the only Elohim you do not seek?	5:44. Eich tuchlu leha'amin – b'kachem kavod ish me'et rei'eihu, v'kavod habah min haElohim ha'echad lo t'vakshu?	איך תוכלו להאמין בקבלכם .5:44 כבוד איש מאת רעהו וכבוד הבא מן האלהים האחד לא תבקשו
5:45. Do not think that I shall accuse you to the Father. There is one who accuses you – Mosheh, in whom you have set your expectation.	5:45. Al tachsh'vu ki ani atilen alichem ashmat lifnei haAv – yesh hamash'im aleichem: Mosheh, bo samtem tivkatchem.	אל תחשבו כי אני אתילן .5:45 עליכם אשמת לפני האב יש המאשימכם משה בו שמתם תקוותכם

5:46. For if you believed	5:46. Ki ilu he'emantem	כי אילו האמנתם למשה גם לי .5:46
Mosheh, you would have	l'Mosheh – gam li	האמנתם כי עלי כתוב הוא
believed Me, since he wrote	he'emantem – ki alai katuv	
about Me.	hu.	
5:47. But if you do not	5:47. V'im l'kitvav einchem	ואם לכתביו אינכם מאמינים .5:47
believe his writings, how	ma'aminim – eich l'devarai	איך לדבריי תאמינו
shall you believe My words?	ta'aminu?	

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
6:1. After this Yahusha went away to the other side of the Sea of Galil, that is, Lake Kinnereth.	6:1. Acharei eleh avar Yahusha l'ever yam haGalil, hu Kinneret.	אחרי אלה עבר יהושע לעבר ים 6:1. הגליל הוא כנרת
6:2. And a large crowd was following Him, because they saw His signs which He did on those who were sick.	6:2. V'acharav halach hamon rav – ki ra'u et ha'otot asher asah b'cholei ha'anashim.	ואחריו הלך המון רב כי ראו את .6:2 האותות אשר עשה בחולי האנשים
6:3. And Yahusha went up on a mountain, and there He sat down with His taught ones.	6:3. Vaya'al Yahusha el hahar, v'yashav sham im talmidav.	6:3. ויעל יהושע אל ההר וישב שם עם תלמידיו
6:4. And the Passover was near, the festival of the Yehudim.	6:4. V'hayah karov haPesach, chag haYehudim.	והיה קרוב הפסח חג היהודים .6:4
6:5. Then Yahusha, lifting up His eyes and seeing a large crowd coming toward Him, said to Philippos, 'Where shall we buy bread, for them to eat?'	6:5. Vayisa Yahusha et einav, v'ra'ah hamon rav ba elav, v'yomer el Philippos, 'Me'ayin nikneh lechem v'yochlu eleh?'	וישא יהושע את עיניו וירא 6:5. המון רב בא אליו ויאמר אל פיליפוס מאין נקנה לחם ויאכלו אלה
6:6. And this He said, trying him, for He Himself knew what He would do.	6:6. V'zot amar l'nasoto – ki Hu yada mah atid la'asot.	וזאת אמר לנסותו כי הוא ידע 6:6. מה עתיד לעשות
6:7. Philippos answered Him, 'Two hundred pieces of silver worth of bread is not sufficient for them, for every one of them to receive a little.'	6:7. Vaya'an Philippos oto, 'Matayim dinarim lechem lo yaspiku lahem – k'dei yikach me'at me'at ish.'	ויען פיליפוס אותו מאתיים 6:7. דינרים לחם לא יספיקו להם כדי ייקח מעט מעט איש

6:8. One of His taught ones, Andrai, the brother of	6:8. Vayomer echad min talmiday, Andrai, ach	6:8. ויאמר אחד מתלמידיו אנדרי אחי שמעון כיפה אליו
Shim'on Kĕpha, said to Him,	Shimon Kefa, elav:	·
6:9. 'Here is a boy who has five barley loaves and two fishes, but what are these for so many?'	6:9. 'Yesh po na'ar asher yesh lo chamesh chalot se'orim u'shnei dagim – aval mah eleh l'rav kazeh?'	יש פה נער אשר יש לו חמש. 6:9 חלות שעורים ושני דגים אבל מה אלה לרב כזה
6:10. And Yahusha said, 'Make the people sit down.' Now there was much grass in the place. And the men, numbering about five thousand, sat down.	6:10. Vayomer Yahusha, 'Hoshivu et ha'anashim.' V'hayah deshe rav bamakom – v'yashvu ha'anashim, misparam k'chameshet alafim.	ויאמר יהושע הושיבו את 6:10. האנשים והיה דשא רב במקום וישבו האנשים מספרם כחמשת אלפים
6:11. And Yahusha took the loaves, and having given thanks He distributed them to the taught ones, and the taught ones to those sitting down. And the same with the fishes, as much as they wanted.	6:11. Vayikach Yahusha et hachalot, u'b'vorecho chilek l'talmidim, v'hatalmidim l'hayoshvim; v'chen gam min hadagim, k'chol asher chaf'tzu.	ויקח יהושע את החלות 11.6 ובברכו חילק לתלמידים והתלמידים לישבים וכן גם מן הדגים ככל אשר חפצו
6:12. And when they were filled, He said to His taught ones, 'Gather the broken pieces that are left over, so that none gets lost.'	6:12. U'k'asher save'u, amar l'talmidav, 'Asfu et ha'perurim hanotarim – shel lo yovad davar.'	וכאשר שבעו אמר לתלמידיו .6:12 אספו את הפירורים הנותרים שלא יאבד דבר
6:13. So they gathered them, and filled twelve baskets with the broken pieces of the five barley loaves, which were left over by those who had eaten.	6:13. Vay'asfu, v'milu shtei esreh salim b'perurei chamesh chalot hase'orim – hanotarim min ha'ochlim.	ויאספו ומלאו שתים עשרה .6:13 סלים בפירורי חמש חלות השעורים הנותרים מן האוכלים
6:14. Then the men, having seen the sign that Yahusha did, said, 'This is truly the Prophet who is coming into the world.'	6:14. V'ra'u ha'anashim et ha'ot asher asah Yahusha, v'amru, 'Zeh be'emet hanavi ha'ba la'olam.'	וראו האנשים את האות אשר .6:14 עשה יהושע ואמרו זה באמת הנביא הבא לעולם
6:15. Then Yahusha, knowing that they were about to come and seize Him, that they might make Him sovereign, withdrew again to the mountain alone by Himself.	6:15. Vayeda Yahusha ki atidim lavo u'litp'so oto l'malcho, v'nislag od pa'am el hahar levado.	וידע יהושע כי עתידים לבוא .6:15 ולתפוס אותו למלכו ונסוג עוד פעם אל ההר לבדו
6:16. And when evening came, His taught ones went down to the sea,	6:16. U'k'vo ha'erev – yaraduhu talmidav el hayam,	וכבוא הערב ירדו תלמידיו אל .6:16 הים

וכנס את הי והי
והי
וכי חו
אוי
מהלך
ויאמר
אז רצ
ומי
למח
מז
אחרת
המ
111
מטבו
ויר
יהוש יהוש
 ก
 וכאש
יו בייני

they asked Him, 'Rabbi,		
when did You come here?'		
6:26. Yahusha answered them and said, "Truly, truly, I	6:26. Vayan Yahusha v'yomer lahem, 'Amein,	ויען יהושע ויאמר להם אמן .6:26 אמן אני אומר לכם מבקשים אתם
say to you, you seek Me, not	amein, ani omer lachem –	אותי לא כי ראיתם אותות אלא כי
because you saw signs, but because you ate of the	mevakshim atem oti lo ki ra'item otot, ela ki achaltem	אכלתם מן הלחם ושבעתם
loaves and were satisfied.	min halechem v'sava'tem.'	
6:27. Do not labor for the food that is perishing, but for the food that is remaining to everlasting life, which the Son of Adam shall give you, for the Father, Elohim, has set His seal on Him.	6:27. Al ta'amalu l'ma'achal ha'oved – ki im l'ma'achal hanish'ar l'chayei olam, asher yiten lachem Ben haAdam – ki bo chatam haAv, Elohim.	אל תעמלו למאכל האבד כי 6:27. אם למאכל הנשאר לחיי עולם אשר ייתן לכם בן האדם כי בו חתם האב אלהים
6:28. So they said to Him, 'What should we do to work the works of Elohim?'	6:28. Vayomru elav, 'Mah na'aseh lema'an na'aseh et ma'asei haElohim?'	ויאמרו אליו מה נעשה למען .6:28 נעשה את מעשי האלהים
6:29. Yahusha answered and said to them, 'This is the work of Elohim, that you believe in Him whom He sent.'	6:29. Vayan Yahusha v'yomer lahem, 'Zeh hu ma'aseh haElohim – sheta'aminu b'asher hu shalach.'	ויען יהושע ויאמר להם זה .6:29 הוא מעשה האלהים שתאמינו באשר הוא שלח
6:30. So they said to Him, 'What sign then would You do, so that we see and believe You? What would You do?	6:30. Vayomru elav, 'Eizo ot ata oseh – v'nireh v'ne'emin lach? Ma ata oseh?'	ויאמרו אליו איזו אות אתה 6:30. עשה ונראה ונאמין לך מה אתה עשה
6:31. Our fathers ate the manna in the wilderness, as it has been written, "He gave them bread out of the heaven to eat."	6:31. Avoteinu achlu et haman bamidbar – ka'asher katuv: "Lechem min hashamayim natan lahem le'echol."	אבותינו אכלו את המן במדבר .6:31 כאשר כתוב לחם מן השמים נתן להם לאכול
6:32. Therefore Yahusha said to them, 'Truly, truly, I say to you, Mosheh did not give you the bread out of the heaven, but My Father gives you the true bread out of the heaven.	6:32. Vayomer lahem Yahusha, 'Amein, amein, ani omer lachem – Mosheh lo natan lachem lechem min hashamayim, aval Avi noten lachem et halechem ha'amiti min hashamayim.	ויאמר להם יהושע אמן אמן 6:32. אני אומר לכם משה לא נתן לכם לחם מן השמים אבל אבי נותן לכם את הלחם האמיתי מן השמים
6:33. For the bread of Elohim is He who comes down out of the heaven and gives life to the world.'	6:33. Ki lechem haElohim hu hayored min hashamayim u'noten chayim la'olam.'	כי לחם האלהים הוא היורד מן .6:33 השמים ונותן חיים לעולם
6:34. So they said to Him, 'Master, give us this bread always.'	6:34. Vayomru elav, 'Adoni, ten lanu tamid et halechem hazeh.'	ויאמרו אליו אדוני תן לנו .6:34 תמיד את הלחם הזה

605 4 122 1 22		
6:35. And Yahusha said to	6:35. Vayomer lahem	ויאמר להם יהושע אני הוא .6:35
them, 'I am the bread of life.	Yahusha, 'Ani hu lechem	לחם החיים הבא אלי לא ירעב
He who comes to Me shall	hachayim; haba elai lo	והמאמין בי לא יצמא לעולם
not get hungry at all, and he	yira'ev, u'hama'amin bi lo	
who believes in Me shall not	yitzma le'olam.	
get thirsty at all.		
6:36. But I said to you that	6:36. Aval amarti lachem ki	אבל אמרתי לכם כי ראיתם .6:36
you have seen Me, and still	re'item oti – v'einchem	אותי ואינכם מאמינים
do not believe.	ma'aminim.	
6:37. All that the Father	6:37. Kol asher noten li	6:37. כל אשר נותן לי האב יבוא
gives Me shall come to Me,	haAv – yavo elai, v'et haba	כל אשר בחון ל האב בוא ניסוס אלי ואת הבא אלי לא אשליכנו חוצה
and the one who comes to	elai lo ashlicheinu chutzah.	112 11 112 11 11 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
	eiai io asinicheniu chutzan.	
Me I shall by no means cast		
out.	620 17	6.20 ml
6:38. Because I have come	6:38. Ki yaradeti min	כי ירדתי מן השמים לא .6:38
down out of the heaven, not	hashamayim – lo la'asot et	לעשות את רצוני אלא את רצון
to do My own desire, but the	retzoni, ela et retzon	השולח אותי
desire of Him who sent Me.	ha'shole'ach oti.	
6:39. This is the desire of	6:39. V'zeh retzon	וזה רצון השולח אותי שכל .6:39
the Father who sent Me,	haShole'ach oti – shekol	אשר נתן לי לא אאבד ממנו כי אקים
that all He has given Me I	asher natan li lo abed	אותו ביום האחרון
should not lose of it, but	mimenu, ki akim oto b'yom	
should raise it in the last	ha'acharon.	
day.		
6:40. And this is the desire	6:40. V'zeh retzon	וזה רצון השולח אותי כל .6:40
of Him who sent Me, that	haShole'ach oti – kol haro'eh	הרואה את הבן ומאמין בו יהיה לו חיי
everyone who sees the Son	et haBen u'ma'amin bo	עולם ואני אקים אותו ביום האחרון
and believes in Him should	yihyeh lo chayei olam, v'ani	
possess everlasting life. And	akim oto b'yom ha'acharon.	
I shall raise him up in the		
last day.'		
	C.41 Varilanu haVahudina	וילונו היהודים עליו כי אמר .6:41
6:41. Then the Yehudim	6:41. Vayilonu haYehudim	
were grumbling against	alav, ki amar, 'Ani hu lechem	אני הוא הלחם היורד מן השמים
Him, because He said, 'I am	hayored min hashamayim.'	
the bread which came down		
out of the heaven.'		
6:42. And they said, 'Is not	6:42. Vayomru, 'Halo zeh	ויאמרו הלא זה יהושע בן יוסף. 6:42
this Yahusha, the son of	Yahusha ben Yoseph, asher	אשר אנחנו יודעים את אביו ואת אמו
Yoseph, whose father and	anachnu yod'im et aviv v'et	ואיך הוא אומר ירדתי מן השמים
mother we know? How is it	imo? Ve'ech hu omer,	
then that He says, "I have	"Yaradeti min	
come down out of the	hashamayim"?'	
heaven"?'		
6:43. Then Yahusha	6:43. Vaya'an Yahusha	ויען יהושע ויאמר להם אל .6:43
answered and said to them,	v'yomer lahem, 'Al telonu	תלונו איש אל רעהו
'Do not grumble with one	ish el rei'eihu.	
another.	1011 01 101 011141	
מווטנווכו.		

6:44. No one is able to come to Me unless the Father who sent Me draws him. And I shall raise him up in the last day.	6:44. Ein ish yachol lavo elai, ki im im yimshech oto haAv asher shelach oti; v'ani akim oto b'yom ha'acharon.	אין איש יכול לבוא אלי כי אם 6:44. אם ימשוך אותו האב אשר שלח אותי ואני אקים אותו ביום האחרון
6:45. It has been written in the prophets, 'And they shall all be taught by Yahuah.' Everyone, then, who has heard from the Father, and learned, comes to Me.	6:45. Ketuv b'nevi'im, 'V'kulam yilmdu mei'et Yahuah'; kol hashome'a min haAv u'lomed – ba elai.	כתוב בנביאים וכולם ילמדו .6:45 מאת יהוה כל השומע מן האב ולומד בא אלי
6:46. Not that anyone has seen the Father, except He who is from Elohim – He has seen the Father.	6:46. Lo ki ra'ah ish et haAv – ki im mi asher hu min haElohim; zeh ra'ah et haAv.	6:46. לא כי ראה איש את האב כי אם מאשר הוא מן האלהים זה ראה את האב
6:47. Truly, truly, I say to you, he who believes in Me possesses everlasting life.	6:47. Amein, amein, ani omer lachem – hama'amin bi yesh lo chayei olam.	אמן אמן אני אומר לכם .6:47 המאמין בי יש לו חיי עולם
6:48. I am the bread of life.	6:48. Ani hu lechem hachayim.	אני הוא לחם החיים .6:48
6:49. Your fathers ate the manna in the wilderness and they died.	6:49. Avoteichem achlu et haman bamidbar – v'yamutu.	אבותיכם אכלו את המן .6:49 במדבר וימותו
6:50. This is the bread which comes down out of the heaven, so that anyone might eat of it, and not die.	6:50. Zeh hu halechem hayored min hashamayim – lema'an yochal ish mimenu v'lo yamut.	זה הוא הלחם היורד מן .6:50 השמים למען יאכל איש ממנו ולא ימות
6:51. I am the living bread which came down out of the heaven. If anyone eats of this bread, he shall live forever. And indeed, the bread that I shall give is My flesh, which I shall give for the life of the world.	6:51. Ani hu halechem hachai hayored min hashamayim – im yochal ish min halechem hazeh – yichyeh le'olam; v'halechem asher eten hu besari, asher eten ba'avur chayei ha'olam.	אני הוא הלחם החי היורד מן .6:51 השמים אם יאכל איש מן הלחם הזה יחיה לעולם והלחם אשר אתן הוא בשרי אשר אתן בעבור חיי העולם
6:52. The Yehudim, therefore, were striving with one another, saying, 'How is this One able to give us His flesh to eat?'	6:52. Vayarevu haYehudim ish im rei'eihu lemor, 'Eich yachol zeh latet lanu et besaro le'echol?'	ויריבו היהודים איש עם רעהו .6:52 לאמר איך יכול זה לתת לנו את בשרו לאכול
6:53. Yahusha therefore said to them, 'Truly, truly, I say to you, unless you eat the flesh of the Son of Adam and drink His blood, you possess no life in yourselves.	6:53. Vayomer lahem Yahusha, 'Amein, amein, ani omer lachem – im lo tochlu et besar Ben haAdam, v'tishtu et damo – ein lachem chayim b'tochchem.'	ויאמר להם יהושע אמן אמן 6:53. אני אומר לכם אם לא תאכלו את בשר בן האדם ותשתו את דמו אין לכם חיים בתוככם
6:54. He who eats My flesh and drinks My blood possesses everlasting life,	6:54. Ha'ochel et besari v'hashoteh et dami – yesh lo	האוכל את בשרי והשותה את .6:54 דמי יש לו חיי עולם ואני אקים אותו ביום האחרון

and I shall raise him up in the last day.	chayei olam, v'ani akim oto b'yom ha'acharon.	
6:55. For My flesh is truly	6:55. Ki besari mamash	6:55. כי בשרי ממש מאכל הוא ודמי
food, and My blood is truly	ma'achal hu, v'dami	ממש משקה הוא ממש משקה הוא
drink.	mamash mashkeh hu.	בוכוש בושקות חוא
	6:56. Ha'ochel et besari	6:56. את בשרי והשותה את
6:56. He who eats My flesh		
and drinks My blood stays	v'hashoteh et dami – bo ani	דמי בי אני שוכן והוא בי
in Me, and I in him.	shochein, v'hu bi.	6 F 7
6:57. As the living Father	6:57. Ka'asher shalach oti	כאשר שלח אותי האב החי .6:57
sent Me, and I live because	haAv hachai, v'ani chai	ואני חי בגלל האב כן גם האוכל אותי
of the Father, so he who	biglal haAv – ken gam	יחיה בגללי
feeds on Me shall live	ha'ochel oti yichyeh biglali.	
because of Me.		
6:58. This is the bread	6:58. Zeh hu halechem	זה הוא הלחם היורד מן .6:58
which came down out of the	hayored min hashamayim –	השמים לא כאשר אכלו אבותיכם את
heaven, not as your fathers	lo ka'asher achlu	המן וימותו האוכל את הלחם הזה
ate the manna and died. He	avoteichem et haman	יחיה לעולם
who eats this bread shall	v'yamutu; ha'ochel et	
live forever.	halechem hazeh yichyeh	
	le'olam.	
6:59. He said this in a	6:59. Et hadvarim ha'eleh	את הדברים האלה אמר בבית .6:59
congregation, teaching in	amar b'veit hakeneset,	הכנסת כשש לימד בכפר נחום
Kephar Nachum.	k'sheh limed b'Kephar	
_	Nachum.	
6:60. Therefore many of His	6:60. V'rabim mitalmidav,	ורבים מתלמידיו כששמעו .6:60
taught ones, having heard,	k'sham'u, amru, 'Kashah	אמרו קשה הדבר הזה מי יוכל לשמע
said, 'This word is hard, who	hadavar hazeh - mi yuchal	אותו
is able to hear it?'	lishmoa oto?'	
6:61. But Yahusha, knowing	6:61. V'Yahusha yada	ויהושע ידע בנפשו כי .6:61
within Himself that His	b'nafsho ki talmidav	תלמידיו מלונים על זאת ויאמר להם
taught ones were grumbling	milonim al zot, v'yomer	האם מכשול אתם על דבר הזה
about this, said to them,	lahem, 'Ha'mekh'shel atem	
'Does this make you	al davar hazeh?'	
stumble?		
6:62. What if you see the	6:62. Ve'im tir'u et Ben	ואם תראו את בן האדם עולה .6:62
Son of Adam going up	haAdam oleh le'asher hayah	לאשר היה שם בראשון
where He was before?	sham barishon?	
6:63. It is the Ruach that	6:63. HaRuach hi hanotenet	הרוח היא הנותנת חיים הבשר 6:63.
gives life, the flesh does not	chayim – habasar eino mo'il	אינו מועיל כלום הדברים אשר
profit at all. The words that I	klum; hadevarim asher	אינו מועיל כלום הזבו ים אשר דברתי עליכם רוח הם וחיים הם
speak to you are Ruach and	diber'ti aleichem – Ruach	ן בווג עי כם ווווום ווו ביום
are life.	hem v'chayim hem.	
6:64. But there are some of		אבל יש מכם אשר לא .6:64
	6:64. Aval yesh mikem asher	
you who do not believe." For	lo ma'aminim – ki Yahusha	מאמינים כי יהושע ידע מראש מי הם
Yahusha knew from the	yada merosh mi hem	הנאמנים ומי אשר ימסור אותו
beginning who they were	hane'emanim v'mi asher	
who did not believe, and	yimsor oto.	
who would deliver Him up.		

6:65. And He said, 'Because of this I have said to you, that no one is able to come to Me unless it has been given to him by My Father.'	6:65. V'yomer, 'Lachen amarti lachem – ein ish yachol lavo elai, ki im yinatayn lo mei'eit Avi.'	ויאמר לכן אמרתי לכם אין .6:65 איש יכול לבוא אלי כי אם יינתן לו מאת אבי
6:66. From then on many of His taught ones withdrew and were not walking with Him any more.	6:66. Min ha'et hahi rabim mitalmidav chazru achor, v'lo halchu ito od.	מן העת ההיא רבים מתלמידיו .6:66 חזרו אחור ולא הלכו אתו עוד
6:67. Yahusha therefore said to the twelve, 'Do you also wish to go away?'	6:67. Vayomer Yahusha l'shnei asar, 'Ha'af atem rotzim lalechet?'	ויאמר יהושע לשני עשר האף .6:67 אתם רוצים ללכת
6:68. Then Shim on Kepha answered Him, Master, to whom shall we go? You possess words of everlasting life.	6:68. Vaya'an Shimon Kefa v'yomer, 'Adoni, el mi nelech? Yesh lecha divrei chayei olam.	ויען שמעון כיפה ויאמר אדוני 6:68. אל מי נלך יש לך דברי חיי עולם
6:69. And we have believed, and we know that You are the Messiah, the Son of the living Elohim.'	6:69. V'anachnu he'emanu v'yadanu – ki atah hu haMashiach, Ben Elohim chai.	ואנחנו האמנו וידענו כי אתה .6:69 הוא המשיח בן אלהים חי
6:70. Yahusha answered them, 'Have I not chosen you, the twelve, and one of you is a devil?'	6:70. Vayan Yahusha, 'Halo ani becharti bachem, shnei asar – v'echad mikem satan hu?'	ויען יהושע הלא אני בחרתי .6:70 בכם שני עשר ואחד מכם שטן הוא
6:71. He was speaking of Yehudah from Qerioth, son of Shim'on, for he, one of the twelve, was about to deliver Him up.	6:71. Zeh amar al Yehudah ish Qeriot, ben Shimon – ki hu echad min hashnei asar, atid limsor oto.	זה אמר על יהודה איש קריות .6:71 בן שמעון כי הוא אחד מן השנים עשר עתיד למסור אותו

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
7:1. And after this Yahusha was walking in Galil, for He did not wish to walk in Yehudah, because the Yehudim were seeking to kill Him.	7:1. V'acharei zot hayah mit'halech Yahusha b'Galil – lo ratzah lalechet b'Yehudah, ki mevakshei hameitah hayu haYehudim lo.	ואחרי זאת היה מתהלך יהושע .7:1 בגליל לא רצה ללכת ביהודה כי מבקשי המיתה היו היהודים לו
7:2. And the festival of the Yehudim was near, the Festival of Sukkot.	7:2. V'karov hayah chag haYehudim – Chag haSukkot.	1:2. וקרוב היה חג היהודים חג הסוכות

7:3. So His brothers said to	7:3. Vayomru elav echav,	ויאמרו אליו אחיו צא מזה ולך .7:3
Him, 'Leave here and go into	'Tzeh mizeh v'lekh	ליהודה כדי שיראו גם תלמידיך את
Yehudah, so that Your	l'Yehudah, k'dei she'yir'u	המעשים אשר אתה עושה
taught ones also see the	gam talmidekha et	
works You are doing.	hama'asim asher atah oseh.	
7:4. For no one acts in secret	7:4. Ki ein ish oseh davar	7:4. כי אין איש עושה דבר בסתר
while he himself seeks to be	b'seiter u'mevakesh hu	ומבקש הוא להיות בגלוי אם אלה
known openly. If You do	lehiyot b'galuy – im eleh	אתה עושה הראה את עצמך לעולם
these, show Yourself to the	atah oseh, her'eh et	
world.'	atzmecha la'olam.	
7:5. For even His brothers	7:5. Ki af echav lo he'eminu	7:5. כי אף אחיו לא האמינו בו
did not believe in Him.	bo.	·
7:6. Yahusha therefore said	7:6. Vayomer lahem	ויאמר להם יהושע עת שלי לא .7:6
to them, 'My time has not	Yahusha, 'Et sh'li lo	בא עדיין אבל אתכם תמיד נכון היא
yet come, but your time is	ba'adayin – aval etchem	, , ,
always ready.	tamid nachon hi.	
7:7. The world is unable to	7:7. Lo yachol ha'olam lisno	לא יכול העולם לשנוא אתכם .7:7
hate you, but it hates Me	etchem – oti hu soneh, ki ani	אותי הוא שונא כי אני מעיד עליו
because I bear witness of it,	me'id alav she'ra'im	שרעים מעשיו
that its works are wicked.	ma'asav.	ו עם בועט וו
7:8. You go up to this	7:8. Atem alu l'chag hazeh –	7:8. אתם עלו לחג הזה אני עוד אינני
festival. I am not yet going	ani od eineni oleh l'chag	עולה לחג הזה כי עדיין לא מלאה עת
up to this festival, for My	hazeh, ki adayin lo mal'ah et	שויוויות ווווע בין יא בויאוו ביו שוג
time has not yet been filled.	sh'li.	74
7:9. And having said this to	7:9. V'kach diber lahem,	וכך דבר להם וישב בגליל .7:9
them, He stayed in Galil.	v'yashav b'Galil.	ן און אור אום דער אובן אור אב בער איניין ובו
7:10. But when His brothers	7:10. U'k'asher alu echav	וכאשר עלו אחיו לחג אז גם 7:10.
had gone up to the festival,	l'chag, az gam hu alah – lo	וכאשר עלה לא בגלוי אלא כמו בסתר הוא עלה לא בגלוי אלא כמו בסתר
then He also went up, not	b'galuy, ela k'mo b'seiter.	ווא על וו לא דעלו אלא ככוו בסונו
openly but as it were in	b gardy, ela k ilio b seiter.	
secret.		
7:11. The Yehudim therefore	7:11. Vayevakshu oto	ויבקשו אותו היהודים בחג .7:11
were seeking Him at the	haYehudim b'chag, v'amru,	ואמרו איפה הוא
festival, and said, 'Where is	'Eifo hu?'	ואמון איפוז ווא
He?'	Eno nu:	
7:12. And there was much	7.12 Wharah murmum ware	והיה מורמור רב עליו בעם יש 7:12.
	7:12. V'hayah murmur rav alav ba'am; yesh omrim,	
grumbling about Him		אומרים טוב הוא ואחרים אומרים לא
among the crowds. Some	'Tov hu,' v'acheirim omrim,	מטעה את העם הוא
were saying, 'He is good,'	'Lo – mat'eh et ha'am hu.'	
but others were saying, 'No,		
but He is leading the crowd		
astray.'	7.10 A1 - 1 - 1 - 1 - 1	7 12
7:13. However, no one spoke	7:13. Aval ein ish diber alav	אבל אין איש דבר עליו בגלוי 7:13.
openly of Him for fear of the	b'galuy, miglal pachad	בגלל פחד היהודים
Yehudim.	haYehudim.	
7:14. And about the middle	7:14. U'k'machatzit hachag,	וכמחצית החג עלה יהושע אל .7:14
of the festival Yahusha went	alah Yahusha el heikhal	ההיכל הקדוש ולימד
up into the Set-apart Place,	hakodesh, v'limed.	
and He was teaching.		

7:15. And the Yehudim were marvelling, saying, 'How does this One know Scriptures, not having learned?'	7:15. V'tam'u haYehudim, v'amru, 'Eich yada zeh et haKetuvim, v'hu lo lamad?'	ותמהו היהודים ואמרו איך .7:15 ידע זה את הכתובים והוא לא למד
7:16. Yahusha answered them and said, 'My teaching is not Mine, but His who sent Me.	7:16. Vaya'an Yahusha v'yomer, 'Torati lo sh'li hi – ki im shel hameshale'ach oti.'	ויען יהושע ויאמר תורתי לא 7:16. שלי היא כי אם של המשלח אותי
7:17. If anyone desires to do His desire, he shall know concerning the teaching, whether it is from Elohim, or whether I speak from Myself.	7:17. Im yachpotz ish la'asot et retzono – yeda b'torah – im me'Elohim hi, o im me'atzmi ani medaber.	אם יחפוץ איש לעשות את 7:17. רצונו ידע בתורה אם מאלהים היא או אם מעצמי אני מדבר
7:18. He who speaks from himself is seeking his own esteem, but He who seeks the esteem of the One who sent Him is true, and no unrighteousness is in Him.	7:18. Hamedaber me'atzmo mevakesh kevod atzmo – aval mevakesh kevod hameshale'ach oto, hu ha'emet v'ein avlah bo.	המדבר מעצמו מבקש כבוד .7:18 עצמו אבל מבקש כבוד המשלח אותו הוא האמת ואין עוולה בו
7:19. Did not Mosheh give you the Torah? Yet not one of you does the Torah! Why do you seek to kill Me?	7:19. Halo Mosheh natan lachem et haTorah? V'ish mikem lo oseh otah! Madua mevakshem atem lehamit oti?	הלא משה נתן לכם את התורה. 7:19 ואיש מכם לא עושה אותה מדוע מבקשים אתם להמית אותי
7:20. The crowd answered and said, 'You have a demon. Who is seeking to kill You?'	7:20. Vaya'an ha'am v'yomer, 'Shed yesh lecha – mi mevakesh lehamit otcha?'	ויען העם ויאמר שד יש לך מי 7:20. מבקש להמית אותך
7:21. Yahusha answered and said to them, 'I did one work, and you all marvel.	7:21. Vaya'an Yahusha v'yomer lahem, 'Ma'aseh echad asiti, v'kulchem mitmahim.	ויען יהושע ויאמר להם מעשה 7:21. אחד עשיתי וכולכם מתמהים
7:22. Because of this Mosheh has given you the circumcision – though it is not from Mosheh, but from the fathers – and you circumcise a man on the Sabbath.	7:22. Al ken natan lachem Mosheh et hamilah – v'lo hi min Mosheh, ki im min ha'avot – u'malim atem ish b'Shabbat.	על כן נתן לכם משה את .7:22 המילה ולא היא ממשה כי אם מן האבות ומלים אתם איש בשבת
7:23. If a man receives circumcision on the Sabbath, so that the Torah of Mosheh should not be broken, are you angry with Me because I made a man entirely well on the Sabbath?	7:23. Im ish mekabel milah b'Shabbat, k'dei she'lo yipar haTorah shel Mosheh – ha'alai atem kot'fim ki shalem asiti ish b'Shabbat?	אם איש מקבל מילה בשבת .7:23 כדי שלא ייפר התורה של משה העלי אתם כועפים כי שלם עשיתי איש בשבת

7:24. Do not judge according to appearance, but judge with righteous judgment.	7:24. Al tadinu l'fi hanireh – ela din tzedek tishpotu.	אל תדינו לפי הנראה אלא דין .7:24 צדק תשפטו
7:25. Therefore some of them from Yerushalayim said, 'Is this not He whom they are seeking to kill?	7:25. Vayomru anashim m'Yerushalayim, 'Halo zeh hu asher mevakshem lehamito?	ויאמרו אנשים מירושלים הלא 7:25. זה הוא אשר מבקשים להמיתו
7:26. And see, He speaks boldly, and they say none at all to Him. Could it be that the rulers truly know that this is truly the Messiah?	7:26. V'hinei, b'gillui hu medaber, v'ein ish omer lo davar – hachein yadu hanesiyim ki zeh hu be'emet haMashiach?	והנה בגלוי הוא מדבר ואין .7:26 איש אומר לו דבר הכן ידעו הנשיאים כי זה הוא באמת המשיח
7:27. But we know where this One is from, and when the Messiah comes, no one knows where He is from.	7:27. Aval anachnu yod'im me'ayin hu – u'k'vo haMashiach, ein ish yode'a me'ayin hu.	אבל אנחנו יודעים מאין הוא 7:27. וכבוא המשיח אין איש יודע מאין הוא
7:28. Yahusha therefore cried out in the Set-apart Place, teaching and saying, 'You both know Me, and you know where I am from. And I have not come of Myself, but He who sent Me is true, whom you do not know.	7:28. Vayitz'ak Yahusha b'heikhal, melamed v'omer, 'Gam yod'im atem oti, v'yod'im atem me'ayin ani – v'lo me'atzmi bati, ki ha'shole'ach oti emet hu, asher atem lo yedatem.	ויצעק יהושע בהיכל מלמד .7:28 ואומר גם יודעים אתם אותי ויודעים אתם מאין אני ולא מעצמי באתי כי השולח אותי אמת הוא אשר אתם לא ידעתם
7:29. But I know Him, because I am from Him, and He sent Me.	7:29. Ani yod'ehu – ki me'ito ani, v'hu shelach oti.	7:29. אני יודע הוא כי מאתו אני והוא שלח אותי
7:30. So they were seeking to seize Him, but no one laid a hand on Him, because His hour had not yet come.	7:30. Vayevakshu litpos oto, v'lo shalach ish yado alav – ki adayin lo ba'ah sh'ato.	1:27 ויבקשו לתפוס אותו ולא שלח איש ידו עליו כי עדיין לא באה שעתו
7:31. And many of the crowd believed in Him, and said, 'When the Messiah comes, shall He do more signs than these which this One did?'	7:31. V'rabim min ha'am he'eminu bo, v'amru, 'K'vo haMashiach – hayaasah otot yoter m'eleh asher asah zeh?'	ורבים מן העם האמינו בו .7:31 ואמרו כבוא המשיח היעשה אותות יותר מאלה אשר עשה זה
7:32. The Pharisees heard the crowd muttering these matters concerning Him, and the Pharisees and the chief priests sent officers to seize Him.	7:32. Vayishme'u haPerushim et ha'am lochim alav, v'yishlechu haPerushim v'rashei hakohanim shoterim litpos oto.	וישמעו הפרושים את העם 7:32. לוחשים עליו וישלחו הפרושים וראשי הכהנים שוטרים לתפוס אותו
7:33. Therefore Yahusha said to them, 'Yet a little while I am with you, then I go to Him who sent Me.	7:33. Vayomer lahem Yahusha, 'Od me'at zman ani imchem, v'elech el ha'shole'ach oti.	ויאמר להם יהושע עוד מעט .7:33 זמן אני עמכם ואלך אל השולח אותי

7:34. You shall seek Me and you shall not find Me, and where I am you are unable to come.'	7:34. Tivakshuni v'lo timtze'uni – u'ba'asher ani, atem lo tuchlu lavo.	תבקשוני ולא תמצאוני .7:34 ובאשר אני אתם לא תוכלו לבוא
7:35. The Yehudim therefore said to themselves, 'Where is He about to go that we shall not find Him? Is He about to go to the Dispersion among the Greeks, and to teach the Greeks?	7:35. Vayomru haYehudim el atzman, 'Le'an hu atid lalechet asher lo nimtza'enu? Ha'el hatfutzah bein haYevanim hu holech, v'yor'eh et haYevanim?	ויאמרו היהודים אל עצמם .7:35 לאן הוא עתיד ללכת אשר לא נמצאנו האל התפוצה בין היוונים הוא הולך ויורה את היוונים
7:36. What is this word which He said, "You shall seek Me and you shall not find Me, and where I am you are unable to come"?'	7:36. Mah hadavar hazeh asher amar, 'Tivakshuni v'lo timtza'uni, u'ba'asher ani atem lo tuchlu lavo'?	מה הדבר הזה אשר אמר .7:36 תבקשוני ולא תמצאני ובאשר אני אתם לא תוכלו לבוא
7:37. And on the last day, the great day of the festival, Yahusha stood and cried out, saying, 'If anyone thirsts, let him come to Me, and let him who believes in Me drink.	7:37. U'beyom ha'acharon, hagadol shel hachag, amad Yahusha v'tz'ak lemor, 'Im tzameh ish – yavo elai v'yishteh.	וביום האחרון הגדול של החג 7:37. עמד יהושע וצעק לאמר אם צמא איש יבוא אלי וישתה
7:38. As the Scripture said, out of His innermost shall flow rivers of living water.'	7:38. Ka'asher amar haKetuv – mibeto yizlu naharot mayim chayim.	7:38. כאשר אמר הכתוב מביתו יזלו נהרות מים חיים
7:39. And this He said concerning the Ruach, which those believing in Him were about to receive, for the Ruach was not yet given, because Yahusha was not yet esteemed.	7:39. V'zot amar al haRuach asher atidim ha'ma'aminim bo lekabel – ki adayin lo nitnah haRuach, ki Yahusha adayin lo nichbad.	וזאת אמר על הרוח אשר .7:39 עתידים המאמינים בו לקבל כי עדיין לא ניתנה הרוח כי יהושע עדיין לא נכבד
7:40. Many from the crowd, when they heard the word, then said, 'This truly is the Prophet.'	7:40. V'rabim min ha'mon, k'sham'u et hadavar, amru, 'Zeh be'emet hanavi.'	ורבים מן ההמון כששמעו את 7:40. הדבר אמרו זה באמת הנביא
7:41. Others said, 'This is the Messiah,' but others said, 'Does the Messiah then come out of Galil?	7:41. Acheirim amru, 'Zeh hu haMashiach,' v'acheirim amru, 'Ha'min haGalil yavo haMashiach?'	7:41. אחרים אמרו זה הוא המשיח ואחרים אמרו המן הגליל יבוא המשיח
7:42. Did not the Scripture say that the Messiah comes from the seed of Dawid and from the village of Beth Lehem, where Dawid was?	7:42. Halo amar haKetuv – min zera David u'miBeit Lechem k'far David yavo haMashiach?	הלא אמר הכתוב מזרע דוד .7:42 ומבית לחם כפר דוד יבוא המשיח

7:43. So a division came about among the people because of Him.	7:43. Vayehi machaloket ba'am biglato.	ויהי מחלוקת בעם בגללו .7:43
7:44. And some of them wished to seize Him, but no one laid hands on Him.	7:44. V'yesh mehem shechaf'tzu litpos oto – aval lo shalach ish yado alav.	ויש מהם שחפצו לתפוס אותו .7:44 אבל לא שלח איש ידו עליו
7:45. The officers therefore came to the chief priests and Pharisees, and they said to them, 'Why did you not bring Him?'	7:45. Vayavo'u hashotrim el rashei hakohanim v'haPerushim – v'yomru lahem, 'Madua lo hev'etem oto?'	ויבאו השוטרים אל ראשי .7:45 הכהנים והפרושים ויאמרו להם מדוע לא הבאתם אותו
7:46. The officers answered, 'Never has any man spoken like this Man!'	7:46. Vayanu hashotrim, 'Lo diber ish me'olam k'diburo shel ha'ish hazeh!'	ויענו השוטרים לא דבר איש 7:46. מעולם כדברו של האיש הזה
7:47. The Pharisees therefore answered them, 'Have you also been led astray?	7:47. Vayan'u haPerushim otam, 'Ha'af atem nitetitem?'	ויענו הפרושים אותם האף 7:47. אתם נְתֵּיתֶם
7:48. Has anyone of the rulers or of the Pharisees believed in Him?	7:48. Ha'echad min hasarim o min haPerushim he'emin bo?	7:48. האחד מן השרים או מן הפרושים האמין בו
7:49. But this crowd that does not know the Torah is accursed.'	7:49. Aval ha'am hazeh asher lo yod'im et haTorah – arurim hem.	אבל העם הזה אשר לא .7:49 יודעים את התורה ארורים הם
7:50. Nakdimon – he who came to Yahusha by night, being one of them – said to them,	7:50. Vayomer aleihem Nakdimon – asher ba el Yahusha balaylah – v'hu echad mehem:	ויאמר עליהם נקדימון אשר 7:50. בא אל יהושע בלילה והוא אחד מהם
7:51. 'Does our Torah judge the man unless it hears first from him and knows what he is doing?'	7:51. HaTorah shelanu hadan et ha'adam bilti im shome'at techilah mimenu v'yodaat mah hu oseh?	התורה שלנו הדן את האדם .7:51 בלתי אם שומעת תחילה ממנו ויודעת מה הוא עושה
7:52. They answered and said to him, 'Are you also from Galil? Search and see that no prophet has arisen out of Galil.'	7:52. Vaya'anu v'yomru lo, 'Ha'af atah min haGalil atah? Chaqor u're'eh – ki lo kam navi min haGalil.'	ויענו ויאמרו לו האף אתה מן .7:52 הגליל אתה חקור וראה כי לא קם נביא מן הגליל
7:53. And each one went to his own house.	7:53. V'yelech ish l'veito.	וילך איש לביתו .7:53

Restored English Transliteration	Hebrew / Source Structure
----------------------------------	---------------------------

8:1. But Yahusha went to the Mount of Olives.	8:1. V'Yahusha halach el Har HaZeitim.	ויהושע הלך אל הר הזיתים .8:1
8:2. And at dawn He came	8:2. U'va'shachar ba od	ובשחר בא עוד פעם אל ההיכל .8:2
again into the Set-apart	pa'am el heikhal hakodesh,	הקדוש וכל העם בא אליו וישב ולימד
Place, and all the people	v'kol ha'am ba elav –	אותם
were coming to Him. And	v'yeshev v'limed otam.	
having sat down, He was		
teaching them.		
8:3. And the scribes and	8:3. Vayavi'u haSoferim	ויביאו הסופרים והפרושים .8:3
Pharisees brought to Him a	v'haPerushim elav ishah	אליו אשה נתפשה בנאף ויעמידו
woman caught in adultery.	nitpesah b'na'af, v'ya'amidu	אותה בתווך
And having set her in the	otah b'tavech.	
midst,		
8:4. they said to Him,	8:4. Vayomru lo, 'Moreh,	ויאמרו לו מורה האשה הזאת .8:4
'Teacher, this woman was	ha'ishah hazot netpesah	נתפשה בפועל הנאף
caught in the act of	b'po'al ha'na'af.	
committing adultery.		
8:5. And in the Torah	8:5. U'v'Torah Mosheh	ובתורה משה צוה לנו לסקל .8:5
Mosheh commanded us that	tzivah lanu lisqol kazot –	כזאת ואתה מה אתה אומר
such should be stoned.	v'atah mah atah omer?	
What then do You say?'		
8:6. And this they said,	8:6. V'zot amru l'nasoto,	8:6. וזאת אמרו לנסותו למען יהיה
trying Him, so that they	lema'an yehiyeh lahem al	להם על מה להאשימו ויהושע קרא
might accuse Him. But	mah lehashimo – v'Yahusha	אל הארץ וכתב באצבע כמי שאינו
Yahusha, bending down,	kar'a el ha'aretz, v'katav	שומע
wrote on the ground with	b'etzba k'mi she'eino	
the finger, as though He did	shome'a.	
not hear.		
8:7. And as they kept on	8:7. U'k'asher hifsiku lish'ol	וכאשר הפסיקו לשאול אותו .8:7
asking Him, He straightened	oto, ziqef v'amar lahem,	זקף ואמר להם אשר אין חטא בו מכם
up and said to them, 'He	'Asher ein chet bo mikem –	ישליך האבן הראשון עליה "
who is without sin among	yashlich ha'even harishon	
you, let him be the first to	aleha.'	
throw a stone at her.'		
8:8. And bending down	8:8. Vayika el ha'aretz od	8:8. ויקע אל הארץ עוד פעם ויכתוב
again, He wrote on the	pa'am v'yichtov.	,
ground.	1	
8:9. And those who heard it,	8:9. V'hashome'im –	והשומעים נכפאו בלב ויצאו .8:9
being convicted by	nichpe'u b'lev – v'yatzu	אחד אחד מן הזקנים עד האחרונים
conscience, went out one by	echad echad, min	ויהושע נשאר לבדו והאשה עומדת
one, beginning from the	haz'keinim ad	בתווך
older ones until the last.	ha'acharonim; v'Yahusha	
And Yahusha was left alone,	nish'ar levado, v'ha'ishah	
with the woman standing in	omedet b'tavech.	
the midst.		
8:10. And Yahusha, having	8:10. V'zakef Yahusha,	וזקף יהושע וראה שאין איש 8:10.
straightened up and seeing	v'ra'ah she'ein ish zulat	זולת האשה ויאמר לה אשה איפה
no one but the woman, said	ha'ishah, v'yomer la, 'Ishah,	מאשיך הלא אחד הרשיע אותך
to her, 'Woman, where are	, , , = ===============================	, , , , , , , , , , , , , , , , , , , ,
to her, 'Woman, where are		

those accusers of yours? Did	eifo me'ashech? Ha'lo echad	
no one condemn you?'	hirshi'ach otach?'	
8:11. And she said, 'No one,	8:11. Vatomar, 'Ein ish,	ותאמר אין איש אדוני ויאמר 8:11.
Master.' And Yahusha said to	Adoni.' Vayomer Yahusha,	יהושע גם אני לא מרשיע אותך לכי
her, 'Neither do I condemn	'Gam ani lo marshi'ach	ואל תחטאי עוד
you. Go and sin no more.'	otach – lechi v'al tochati od.'	
8:12. Then Yahusha spoke to	8:12. Vayosef Yahusha	ויוסף יהושע וידבר להם .8:12
them again, saying, 'I am the	vayedaber lahem lemor, 'Ani	לאמר אני אור העולם ההולך אחריי
light of the world. He who	or ha'olam – haholech	לא יתהלך בחושך כי אם יהיה לו אור
follows Me shall not walk in	acharai lo yit'halach	החיים
darkness, but possess the	bachoshech, ki im yihyeh lo	
light of life.'	or hachayim.'	
8:13. The Pharisees,	8:13. Vayomru haPerushim	ויאמרו הפרושים אליו אתה .8:13
therefore, said to Him, 'You	elav, 'Atah me'id al atzmecha	מעיד על עצמך עדותך איננה אמת
bear witness about Yourself.	– edutcha einah emet.'	
Your witness is not true.'		
8:14. Yahusha answered and	8:14. Vaya'an Yahusha	ויען יהושע ויאמר להם אף אם .8:14
said to them, 'Even if I bear	v'yomer lahem, 'Af im ani	אני מעיד על עצמי עדותי אמת היא כי
witness about Myself, My	me'id al atzmi – eduti emet	ידעתי מאין באתי ולאן אני הולך
witness is true, because I	hi, ki yadati me'ayin bati	ואתם לא יודעים מאין אני ולאן אני
know where I came from	u'le'an ani holech; v'atem lo	הולך
and where I go. But you do	yod'im me'ayin ani u'le'an	
not know where I come	ani holech.	
from, or where I go.		
8:15. You judge according to	8:15. Atem shofetim l'fi	אתם שופטים לפי הבשר אני .8:15
the flesh, I judge no one.	habasar – ani eini shofet et	איני שופט את איש
	ish.	
8:16. And yet if I do judge,	8:16. V'im eshpot – mishpati	ואם אשפוט משפטי אמת הוא .8:16
My judgment is true,	emet hu, ki lo levado ani – ki	כי לא לבדו אני כי אני והאב אשר
because I am not alone in it,	ani v'haAv asher shelach oti.	שלח אותי
but I am with the Father		
who sent Me.		
8:17. And in your Torah also	8:17. V'gam b'toratchem	וגם בתורתכם כתוב שעדות .8:17
it has been written that the	katuv – she'edut shnei	שני אנשים אמת היא
witness of two men is true.	anashim emet hi.	
8:18. I am one who bears	8:18. Ani hu haMe'id al	אני הוא המעיד על עצמי והאב .8:18
witness about Myself, and	atzmi – v'haAv asher	אשר שלח אותי מעיד עלי
the Father who sent Me	shelach oti me'id alai.	
bears witness about Me.'		
8:19. Then they said to Him,	8:19. Vayomru lo, 'Eifo	ויאמרו לו איפה אביך ויען .8:19
'Where is Your Father?'	avicha?' Vaya'an Yahusha,	יהושע לא ידעתם לא אותי ולא את
Yahusha answered, 'You	'Lo yedatem lo oti v'lo et Avi	אבי אילו ידעתם אותי ידעתם גם את
know neither Me nor My	– ilu yedatem oti, yedatem	אבי
Father. If you knew Me, you	gam et Avi.'	
would have known My		
Father also.'		
8:20. These words Yahusha	8:20. Et hadevarim ha'eleh	את הדברים האלה דבר יהושע 8:20.
spoke in the treasury,	diber Yahusha b'otzar,	באוצר מלמד בהיכל הקדוש ולא שלח
teaching in the Set-apart	melamed b'heikhal	איש ידו עליו כי עדיין לא באה שעתו

Place. And no one laid hands	hakodesh – v'lo shalach ish	
on Him, because His hour	yado alav, ki adayin lo ba'ah	
had not yet come.	sh'ato.	
8:21. Yahusha said to them	8:21. Vayomer lahem	ויאמר להם יהושע עוד פעם .8:21
again, 'I am going away, and	Yahusha od pa'am, 'Ani	אני הולך ותבקשוני ותמותון
you shall seek Me, and you	holech - u'tivakshuni,	בחתאתכם אל אשר אני הולך אתם
shall die in your sin. Where I	u'tamutun b'chatatchem; el	לא תוכלו לבוא
go you are unable to come.'	asher ani holech, atem lo	
	tuchlu lavo.'	
8:22. So the Yehudim said,	8:22. Vayomru haYehudim,	ויאמרו היהודים היהרוג את 8:22.
'Shall He kill Himself,	'Ha'yaharog et atzmo – ki	עצמו כי אומר אל אשר אני הולך
because He says, "Where I	omer, "El asher ani holech	אתם לא תוכלו לבוא
go you are unable to come"?'	atem lo tuchlu lavo"?'	
8:23. And He said to them,	8:23. Vayomer lahem, 'Atem	ויאמר להם אתם מן התחתית 8:23.
'You are from below, I am	min ha'tachtit – ani min	אני מן העליון אתם מן העולם הזה
from above. You are of this	ha'elyon; atem min ha'olam	אני אינני מן העולם הזה
world, I am not of this	hazeh – ani eineni min	,
world.	ha'olam hazeh.	
8:24. Therefore I said to you	8:24. Al ken amarti lachem –	8:24. על כן אמרתי לכם כי תמותו
that you shall die in your	ki tamutu b'chatoteychem,	בחתאתיכם כי אם לא תאמינו כי אני
sins, for if you do not	ki im lo ta'aminu ki ani hu,	הוא תמותו בחתאתיכם
believe that I am He, you	tamutu b'chatoteychem.	
shall die in your sins.'		
8:25. Then they said to Him,	8:25. Vayomru lo, 'Mi atah?'	ויאמרו לו מי אתה ויאמר להם .8:25
'Who are You?' And Yahusha	Vayomer lahem Yahusha,	יהושע מה אשר דברתי עליכם מראש
said to them, 'What I have	'Mah asher diber'ti aleichem	
been saying to you from the	merosh.'	
beginning.		
8:26. I have many matters to	8:26. Rabbim devarim yesh	רבים דברים יש לי לדבר .8:26
say and to judge concerning	li ledaber v'l'dun aleichem –	ולדון עליכם אבל השולח אותי נאמן
you. But He who sent Me is	aval ha'shole'ach oti	הוא ואת אשר שמעתי מאתו אותם
true, and what I heard from	ne'eman hu, v'et asher	אני מדבר בעולם
Him, these I speak to the	shamati me'ito – otam ani	_, _, _ ,_ ,_ ,,
world.'	medaber ba'olam.	
8:27. They did not know	8:27. V'lo yade'u ki al haAv	ולא ידעו כי על האב דבר להם .8:27
that He spoke to them of the	diber lahem.	3.2.7.2
Father.		
8:28. So Yahusha said to	8:28. Vayomer lahem	ויאמר להם יהושע כאשר 8:28.
them, 'When you lift up the	Yahusha, 'K'asher tarimu et	תריםו את בן האדם אז תדעו כי אני תריםו את בן האדם אז תדעו כי אני
Son of Adam, then you shall	Ben haAdam – az ted'u ki	ונו יבו או בן האום או זנו עו כי אני הוא ומעצמי אינני עושה דבר כי אם
know that I am He, and that	ani hu, u'm'atzmi eineni	רווא ומעצמ אינני עושה זבו כי אם כאשר לימד אותי אבי כן אני מדבר
I do none at all of Myself,	oseh davar – ki im ka'asher	במשו / בון מווג מב בן מב בווב.
but as My Father taught Me,	limed oti Avi – ken ani	
these words I speak.	medaber.	
8:29. And He who sent Me is	8:29. V'hashole'ach oti iti hu	והשולח אותי איתי הוא האב .8:29
with Me. The Father has not	- haAv lo hiniach oti levado,	השולח אותי איתי הוא האב .0:29 לא הניח אותי לבדי כי אני תמיד
	ki ani tamid oseh et	לא הניזו אותי לבדי כי אני תמיז עושה את הנרצה לו
left Me alone, for I always do		או אוז וודו דו זיי זי
what pleases Him.'	ha'nirtzeh lo.	

0.00 4 11	0.00 17 1 1 11	
8:30. As He was speaking	8:30. K'sheh diber et	כשדבר את הדברים האלה .8:30
these words, many believed	hadevarim ha'eleh – rabim	רבים האמינו בו
in Him.	he'eminu bo.	,
8:31. So Yahusha said to	8:31. Vayomer Yahusha el	ויאמר יהושע אל היהודים .8:31
those Yehud <u>i</u> m who	haYehudim shehe'eminu bo,	שהאמינו בו אם תישארו בדברי
believed Him, 'If you stay in	ʻIm tish'aru b'dvari –	תלמידי אתם באמת
My Word, you are truly My	talmidai atem be'emet.	
taught ones,		
8:32. and you shall know	8:32. V'yeda'tem et ha'emet,	וידעתם את האמת והאמת 32.
the truth, and the truth shall	v'ha'emet t'shachrer	תשחרר אתכם
make you free.'	etchem.	
8:33. They answered Him,	8:33. Vaya'anu oto lemor,	ויענו אותו לאמר זרע אברהם .8:33
'We are the seed of	'Zera Avraham anachnu,	אנחנו ועבדים לא היינו מעולם איך
Abraham, and have been	v'avadim lo hayinu me'olam	אנונו ועבו ביאיז היה מעוקם אין אתה אומר תהיו בני חורין
servants to no one at any	- eich atah omer, "Tihyu	מודנו אורוו ודנו ו דר נייו
1	bnei chorin"?'	
time. How do You say, "You	Differ Choring ?	
shall become free"?'	0.24 Varia (V.)1 11	0.24
8:34. Yahusha answered	8:34. Vayan Yahusha lahem,	ויען יהושע להם אמן אמן אני .8:34
them, 'Truly, truly, I say to	'Amein, amein, ani omer	אומר לכם כל העושה חטא עבד הוא
you, everyone doing sin is a	lachem – kol ha'oseh chet	לחטא
servant of sin.	eved hu lachet.	
8:35. And the servant does	8:35. V'ha'eved eino yashav	והעבד אינו יושב בבית לנצח .8:35
not stay in the house forever	babayit lanetzach – haBen	הבן הוא הנשאר לנצח
- a son stays forever.	hu hanish'ar lanetzach.	
8:36. If, then, the Son makes	8:36. Im ken, haBen	אם כן הבן ישחרר אתכם .8:36
you free, you shall be free	y'shachrer etchem – b'emet	באמת בני חורין תהיו
indeed.	b'nei chorin tihyu.	· ·
8:37. I know that you are	8:37. Yadati ki zera Avraham	ידעתי כי זרע אברהם אתם .8:37
the seed of Abraham, but	atem – aval mevakshei	אבל מבקשי להמית אותי אתם כי
you seek to kill Me, because	lehamit oti atem, ki devari	דברי אין מקום לו בתוככם
My Word has no place in	ein makom lo b'tochchem.	
you.	em makom to b tochenem.	
8:38. I speak what I have	8:38. Ani medaber et asher	אני מדבר את אשר ראיתי את .8:38
<u> </u>		
seen with My Father, and	ra'iti et Avi – v'atem osim et	אבי ואתם עושים את אשר שמעתם
you do what you have heard	asher sh'matem	מאביכם
from your father.'	me'avichem.	
8:39. They answered and	8:39. Vaya'anu v'amru lo,	ויענו ויאמרו לו אברהם הוא .8:39
said to Him, 'Abraham is our	'Avraham hu avinu.'	אבינו ויאמר להם יהושע אילו בני
father.' Yahusha said to	Vayomer lahem Yahusha,	אברהם אתם את מעשי אברהם
them, 'If you were	'Ilu bnei Avraham atem – et	הייתם עושים
Abraham's children, you	ma'asei Avraham hayitem	
would do the works of	osim.	
Abraham.		
8:40. But now you seek to	8:40. V'atah – mevakshei	ועתה מבקשי אתם להמית .8:40
kill Me, a Man who has	atem lehamit oti – adam	אותי אדם אשר דבר לכם את האמת
spoken to you the truth	asher diber lachem et	אשר שמעתי מאלהים זאת לא עשה
which I heard from Elohim.	ha'emet asher shamati	אשר שמעוני מאלוזים ואונלא עשה אברהם
Abraham did not do this.	me'Elohim – zot lo asah	
	Avraham.	

8:41. You do the works of your father.' Then they said to Him, 'We were not born of whoring – we have one Father: Elohim.'	8:41. Atem osim et ma'asei avichem.' Vayomru elav, 'Lo b'zenut noladnu – echad Av lanu: Elohim.'	אתם עושים את מעשי אביכם 8:41. ויאמרו אליו לא בזנות נולדנו אחד אב לנו אלהים
8:42. Yahusha said to them, 'If Elohim were your Father, you would love Me, for I came forth from Elohim and am here. For I have not come of Myself, but He sent Me.	8:42. Vayomer lahem Yahusha, 'Ilu Elohim hayah Avichem – ahavtem oti – ki me'et haElohim yatza'ti v'ba'ti, lo me'atzmi bati – ki hu shelach oti.	ויאמר להם יהושע אילו .8:42 אלהים היה אביכם אהבתם אותי כי מאת האלהים יצאתי ובאתי לא מעצמי באתי כי הוא שלח אותי
8:43. Why do you not know what I say? Because you are unable to hear My Word.	8:43. Madua einchem yod'im et dvari? Ki einchem yacholim lishmoa et devari.	8:43. מדוע אינכם יודעים את דברי כי אינכם יכולים לשמוע את דברי
8:44. You are of your father the devil, and the desires of your father you wish to do. He was a murderer from the beginning, and has not stood in the truth, because there is no truth in him. When he speaks the lie, he speaks of his own, for he is a liar and the father of it.	8:44. Atem me'avichem – haSatan – u't'avot avichem atem rotzim la'asot. Hu hayah rotze'ach merosh – u'v'emet lo amad – ki ein emet bo; k'yedaber hasheker – m'shelo hu medaber – ki shaker hu – v'avi hasheker.	אתם מאביכם השטן ואת . תאוות אביכם אתם רוצים לעשות הוא היה רוצח מראש ובאמת לא עמד כי אין אמת בו כי ידבר השקר משלו הוא מדבר כי שקר הוא ואבי השקר
8:45. And because I speak the truth, you do not believe Me.	8:45. V'ani ki et ha'emet ani medaber – einchem ma'aminim li.	8:45. ואני כי את האמת אני מדבר אינכם מאמינים לי
8:46. Who of you proves Me wrong concerning sin? And if I speak the truth, why do you not believe Me?	8:46. Mi mikem mochiyach oti al chet? V'im emet ani medaber – madua einchem ma'aminim li?	8:46. מי מכם מוכיח אותי על חטא ואם אמת אני מדבר מדוע אינכם מאמינים לי
8:47. He who is of Elohim hears the Words of Elohim. Because of this you do not hear, because you are not of Elohim.	8:47. Mi asher me'Elohim hu – et divrei Elohim hu shome'a; al ken atem einchem shom'im – ki einchem me'Elohim.	מי אשר מאלהים הוא את .8:47 דברי אלהים הוא שומע על כן אתם אינכם שומעים כי אינכם מאלהים
8:48. The Yehudim answered and said to Him, 'Do we not say well that You are a Shomeronite and have a demon?'	8:48. Vaya'anu haYehudim v'amru lo, 'Ha'lo tov amarnu – ki Shomroni atah – v'shed yesh lecha?'	ויענו היהודים ויאמרו לו הלא .8:48 טוב אמרנו כי שומרוני אתה ושד יש לך
8:49. Yahusha answered, 'I do not have a demon, but I value My Father, and you do not value Me.	8:49. Vayan Yahusha, 'Ein bi shed – ki mechabed ani et Avi – v'atem einchem mechabdim oti.	ויען יהושע אין בי שד כי .8:49 מכבד אני את אבי ואתם אינכם מכבדים אותי
8:50. And I do not seek My own esteem, there is One	8:50. V'lo et kevodi ani mevakesh – yesh mevakesh v'shofet.	8:50. ולא את כבודי אני מבקש יש מבקש ושופט

who is seeking and is		
judging.		
8:51. Truly, truly, I say to you, if anyone guards My Word he shall never see death at all.	8:51. Amein, amein, ani omer lachem – im ish yishmor et devari – lo yireh mavet le'olam.	אמן אמן אני אומר לכם אם 8:51. איש ישמור את דברי לא יראה מות לעולם
8:52. The Yehudim said to Him, 'Now we know that You have a demon! Abraham died, and the prophets. And You say, "If anyone guards My Word he shall never taste death at all."	8:52. Vayomru lo haYehudim, 'Ata yod'im – ki shed yesh lecha! Avraham met, v'han'vi'im gam; v'atah omer, "Im ish yishmor et devari – lo yit'om mavet le'olam."	ויאמרו לו היהודים עתה 18:52. יודעים כי שד יש לך אברהם מת והנביאים גם ואתה אומר אם איש ישמור את דברי לא יטעם מות לעולם
8:53. Are You greater than our father Abraham, who died? And the prophets died. Whom do You make Yourself?	8:53. Ha'gadolah atah me'Avraham avinu asher met? V'han'vi'im metu – mi atah oseh et atzmecha?	8:53. הגדולה אתה מאברהם אבינו אשר מת והנביאים מתו מי אתה עושה את עצמך
8:54. Yahusha answered, 'If I esteem Myself, My esteem is none at all. It is My Father who esteems Me, of whom you say that He is your Elohim.	8:54. Vayan Yahusha, 'Im ani mechabed et atzmi – kevodi eino klum; Avi mechabed oti – asher atem omrim hu Eloheichem.	ויען יהושע אם אני מכבד את 8:54. עצמי כבודי איננו כלום אבי מכבד אותי אשר אתם אומרים הוא אלהיכם
8:55. And you have not known Him, but I know Him. And if I say that I do not know Him, I shall be like you – a liar. But I do know Him and I guard His Word.	8:55. V'atem lo yeda'tem oto – v'ani yode'a oto; v'im omar ki lo yoda'tiv – eheyeh k'motchem – shaker; aval yoda'tiv ani – u'dvaro ani shomer.	ואתם לא ידעתם אותו ואני .8:55 יודע אותו ואם אומר כי לא ידעתיו אהיה כמותכם שקר אבל ידעתיו אני ודברו אני שומר
8:56. Your father Abraham was glad that he should see My day, and he saw it and did rejoice.	8:56. Avichem Avraham sas lir'ot et yomi – v'ra'ah v'samach.	8:56. אביכם אברהם שש לראות את יומי וירא וישמח
8:57. The Yehudim, therefore, said to Him, 'You are not yet fifty years old, and have You seen Abraham?'	8:57. Vayomru lo haYehudim, 'Terem ben chamishim shanah atah – u'Avraham ra'ita?'	ויאמרו לו היהודים טרם בן .8:57 חמשים שנה אתה ואברהם ראית
8:58. Yahusha said to them, 'Truly, truly, I say to you, before Abraham came to be, I am.'	8:58. Vayomer lahem Yahusha, 'Amein, amein, ani omer lachem – beterem hayah Avraham – ani hu.'	ויאמר להם יהושע אמן אמן 8:58. אני אומר לכם בטרם היה אברהם אני הוא
8:59. Therefore they picked up stones to throw at Him,	8:59. Vayisu avanim lirdot bo – v'Yahusha nistater v'yetzei min haHeikhal –	וישאו אבנים לרדות בו .8:59 ויהושע נסתר ויצא מן ההיכל והלך בקרב אותם ויעבור כן

midst of them, and so	
passed by.	

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
9:1. And passing by, He saw	9:1. U'v'avoro ra'ah ish ivver	9:1. ובעברו ראה איש עיוור מימי
a man, blind from birth.	mimei imo.	אמו
9:2. And His taught ones	9:2. Vayishalu oto talmidav	9:2. וישאלו אותו תלמידיו לאמר
asked Him, saying, 'Rabbi,	lemor, 'Rabbi, mi chatah –	רבי מי חטא זה או הוריו כי נולד
who sinned, this one or his	zeh o horav - ki nolad	עיוור
parents, that he was born	ivver?'	
blind?'		
9:3. Yahusha answered,	9:3. Vaya'an Yahusha, 'Lo	9:3. ויען יהושע לא זה חטא ולא
'Neither this one nor his	zeh chatah v'lo horav - ki im	הוריו כי אם כדי יגלו בו מעשי אלהים
parents sinned, but that the	k'dei yigaloo bo ma'asei	
works of Elohim might be	Elohim.'	
made manifest in him.		
9:4. It is necessary for Me to	9:4. Tzarich li la'asot et	9:4. צריך לי לעשות את מעשי
work the works of Him who	ma'asei hashole'ach oti	השולח אותי ביום בלילה בא אשר
sent Me while it is day -	b'yom – balaylah ba, asher	אין איש יכול לעשות
night is coming when no	ein ish yachol la'asot.	
one is able to work.		
9:5. While I am in the world,	9:5. K'asher ani ba'olam – or	9:5. כאשר אני בעולם אור העולם
I am the light of the world.'	ha'olam ani.	אני
9:6. When He had said this,	9:6. K'asher amar et zot,	9:6. כאשר אמר את זאת ירק אל
He spat on the ground and	yarak el ha'aretz, v'asah tit	הארץ ועשה טיט מן הרוק ושם את
made clay with the saliva,	min harok – v'sam et hatit al	הטיט על עיניו של העיוור
and He applied the clay to	einav shel ha'ivver.	
the eyes of the blind one.		
9:7. And He said to him, 'Go,	9:7. Vayomer lo, 'Lech	ויאמר לו לך התרחץ בבריכת 9:7.
wash in the pool of Shiloaḥ'	hitarachet b'breichat	שילוח (פירוש השלוח) וילך וירחץ
(which means: Sent). So he	Shiloach' (perush:	ויבוא רואה
went and washed, and came	haShaluach); v'yelech	
seeing.	v'yirchatz – v'yavo ro'eh.	
9:8. Therefore the	9:8. Vayomru hashecheinim	ויאמרו השכנים והרואים אותו .9:8
neighbours and those who	v'haro'im oto kodem – ki	קודם כי עיוור היה הלא זה היה יושב
saw him before, that he was	ivver hayah – 'Halo zeh	ומבקש
blind, said, 'Is not this he	hayah yoshev u'mevakesh?'	
who was sitting and		
begging?'		

9:9. Others said, 'This is he.' Others said, 'He is like him.' He said, 'I am.' 9:10. So they said to him, 'How were your eyes opened?'	9:9. Acheirim amru, 'Zeh hu'; acheirim amru, 'Domeh lo.' Hu amar, 'Ani hu.' 9:10. Vayomru lo, 'Eich niftechu einecha?'	אחרים אמרו זה הוא אחרים .9:9 אחרים אמרו זה הוא אמר אני הוא אמרו דומה לו הוא אמר אני הוא 9:10. ויאמרו לו איך נפתחו עיניך
9:11. He answered and said, 'A Man called Yahusha made clay and applied it to my eyes and said to me, "Go to the pool of Shiloah and wash." And I went and washed, and I received sight.'	9:11. Vaya'an v'yomer, 'Ish nikra Yahusha asah tit v'sam al einai, v'amar li, "Lech el breichat Shiloach v'hitkabeh." V'yelechti v'hitrachatzi – v'ra'iti.'	ויען ויאמר איש נקרא יהושע 11.9 עשה טיט ושם על עיני ואמר לי לך אל בריכת שילוח והתרחץ וילכתי והתרחצתי וראיתי
9:12. And they said to him, 'Where is He?' He said, 'I do not know.'	9:12. Vayomru lo, 'Eifo hu?' Amar, 'Lo yodati.'	9:12. ויאמרו לו איפה הוא אמר לא ידעתי
9:13. They brought to the Pharisees the one who was once blind.	9:13. Vayavi'u el haPerushim et hanivkeh lefaneyhem.	ויביאו אל הפרושים את 9:13. הגבכה לפניהם
9:14. Now it was a Sabbath when Yahusha made the clay and opened his eyes.	9:14. V'hayah Shabbat b'yom asot Yahusha et hatit u'pitcho et einav.	והיה שבת ביום עשות יהושע .9:14 את הטיט ופתחו את עיניו
9:15. Therefore the Pharisees also asked him again how he had received his sight. And he said to them, 'He put clay on my eyes, and I washed, and I see.'	9:15. Vayishalu oto gam haPerushim eich ra'ah, v'yomer lahem, 'Sam tit al einai, v'hitrachatzi, v'ani ro'eh.'	וישאלו אותו גם הפרושים .9:15 איך ראה ויאמר להם שם טיט על עיני והתרחצתי ואני רואה
9:16. Therefore some of the Pharisees said, 'This Man is not from Elohim, because He does not guard the Sabbath.' Others said, 'How is a man who is a sinner able to do such signs?' And there was a division among them.	9:16. Vayomru mik'tzat haPerushim, 'Ha'ish hazeh eino me'Elohim – ki eino shomer Shabbat.' Acheirim amru, 'Eich yachol ish choteh la'asot otot ka'eleh?' Vay'hi machaloket bahem.	ויאמרו מקצת הפרושים האיש. 9:16. הזה אינו מאלהים כי אינו שומר שבת אחרים אמרו איך יכול איש חוטא לעשות אותות כאלה ויהי מחלוקת בהם
9:17. So they said to the blind one again, 'What do you say about Him because He opened your eyes?' And he said, 'He is a prophet.'	9:17. Vayomru la'ivver shuv, 'Mah atah omer alav ki patach et einecha?' Vayomer, 'Navi hu.'	ויאמרו לעיוור שוב מה אתה .9:17 אומר עליו כי פתח את עיניך ויאמר נביא הוא
9:18. However, the Yehudim did not believe concerning him, that he had been blind and received his sight, till they called the parents of	9:18. V'lo he'eminu haYehudim alav – ki ivver hayah v'ra'ah – ad asher kar'u l'horav asher ra'ah.	ולא האמינו היהודים עליו כי .9:18 עיוור היה וראה עד אשר קראו להוריו אשר ראה

him who had received his		
sight.		
9:19. And they asked them, saying, 'Is this your son, whom you say was born blind? How then does he now see?'	9:19. Vayishalu otam lemor, 'Ha'zeh binchem asher atem omrim ki ivver nolad? V'eich ata ro'eh?'	9:19. וישאלו אותם לאמר הזה בנכם אשר אתם אומרים כי עיוור נולד ואיך עתה רואה
9:20. His parents answered them and said, 'We know that this is our son, and that he was born blind.	9:20. Vaya'anu horav v'amru, 'Yod'im anachnu ki zeh bneinu – v'ki ivver nolad.'	9:20. ויענו הוריו ויאמרו יודעים אנחנו כי זה בנינו וכי עיוור נולד
9:21. But how he now sees we do not know, nor do we know who opened his eyes. He is of age – ask him. He shall speak for himself.	9:21. V'eich ata ro'eh lo yadanu, v'lo yadanu mi patach et einav – gadol hu, she'aluhu – hu yedaber בעדו.	ואיך עתה רואה לא ידענו ולא 9:21. ידענו מי פתח את עיניו גדול הוא שאלוהו הוא ידבר בעדו
9:22. His parents said this because they were afraid of the Yehudim, for the Yehudim had already agreed that if anyone confessed that He was Messiah, he should be put out of the congregation.	9:22. Et hadevarim ha'eleh amru horav, ki pachdu min haYehudim – ki kvar hichrimu haYehudim im yodeh ish oto l'Mashiach – yigorash min hakehal.	את הדברים האלה אמרו הוריו .9:22 כי פחדו מן היהודים כי כבר החרימו היהודים אם יודה איש אותו למשיח ייגרש מן הקהל
9:23. Because of this his parents said, 'He is of age – ask him.'	9:23. Al ken amru horav, 'Gadol hu – she'aluhu.'	9:23. על כן אמרו הוריו גדול הוא שאלוהו
9:24. So for the second time they called the man who was blind, and said to him, 'Give esteem to Elohim – we know that this Man is a sinner.'	9:24. Vayikre'u lo pa'am shenit la'ish asher hayah ivver, v'yomru lo, 'Ten kavod l'Elohim – yod'im anachnu ki ha'ish hazeh choteh hu.'	ויקראו לו פעם שנית לאיש .9:24 אשר היה עיוור ויאמרו לו תן כבוד לאלהים יודעים אנחנו כי האיש הזה חוטא הוא
9:25. Then he answered and said, 'Whether He is a sinner I do not know. One matter I know: that I was blind, now I see.'	9:25. Vaya'an v'yomer, 'Im choteh hu eini yode'a – davar echad yodati – ki ivver hayiti, v'atah ani ro'eh.'	9:25. ויען ויאמר אם חוטא הוא איני יודע דבר אחד ידעתי כי עיוור הייתי ועתה אני רואה
9:26. And they said to him again, 'What did He do to you? How did He open your eyes?'	9:26. Vayomru lo shuv, 'Mah asah lecha? Eich patach et einecha?'	9:26. ויאמרו לו שוב מה עשה לך איך פתח את עיניך
9:27. He answered them, 'I have told you already, and you did not hear. Why do you wish to hear it again? Do you also wish to become His taught ones?'	9:27. Vaya'an otam, 'Amarti lachem kvar, v'lo sh'matem – madua atem rotzim lishmoa od pa'am? Ha'gam atem rotzim lihyot talmidav?'	ויען אותם אמרתי לכם כבר .9:27 ולא שמעתם מדוע אתם רוצים לשמוע עוד פעם הגם אתם רוצים להיות תלמידיו

9:28. Then they abused him and said, 'You are his taught one, but we are taught ones of Mosheh.	9:28. V'gidfu oto v'amru, 'Atah talmido – va'anachnu talmidei Mosheh anachnu.'	וגדפו אותו ואמרו אתה .9:28 תלמידו ואנחנו תלמידי משה אנחנו
9:29. We know that Elohim has spoken to Mosheh, but this One we do not know where He is from.'	9:29. Yod'im anachnu ki el Mosheh diber Elohim – v'et zeh einenu yod'im me'ayin hu.	יודעים אנחנו כי אל משה דבר .9:29 אלהים ואת זה איננו יודעים מאין הוא
9:30. The man answered and said to them, 'Why, this is a wonder! You do not know where He is from, yet He opened my eyes!	9:30. Vaya'an ha'ish v'yomer lahem, 'B'zot yesh peleh – she'atem lo yod'im me'ayin hu – v'hu patach et einai!'	ויען האיש ויאמר להם בזאת 19:30. יש פלא שאתם לא יודעים מאין הוא והוא פתח את עיני
9:31. And we know that Elohim does not hear sinners. But if anyone fears Elohim and does His desire, He hears him.	9:31. V'yod'im anachnu – ki Elohim eino shome'a l'chot'im – aval et asher yarei et Elohim v'oseh retzono – oto shome'a.	9:31. ויודעים אנחנו כי אלהים אינו שומע לחוטאים אבל את אשר ירא את אלהים ועושה רצונו אותו שומע
9:32. From of old it has never been heard that anyone opened the eyes of one who was born blind.	9:32. Min olam lo nishma ki patach ish einav shel ivver yelud.	9:32. מן עולם לא נשמע כי פתח איש עיניו של עיוור ילוד
9:33. If this One were not from Elohim, He could have done none at all.	9:33. Ilu lo hayah zeh me'Elohim – lo yachol hayah la'asot shum davar.	9:33. אילו לא היה זה מאלהים לא יכול היה לעשות שום דבר
9:34. They answered and said to him, 'You were completely born in sins – and you are teaching us?' And they cast him out.	9:34. Vaya'anu v'amru lo, 'B'chatta'im noladta kulo – v'atah melamed otanu?' Vayigareshuhu chutzah.	ויענו ויאמרו לו בחטאים .9:34 נולדת כולו ואתה מלמד אותנו ויגרשוהו חוצה
9:35. Yahusha heard that they had cast him out, and when He had found him, He said to him, 'Do you believe in the Son of Elohim?'	9:35. Vayishma Yahusha ki girshuhu, u'k'asher matza oto, amar lo, 'Ata ma'amin b'Ben haElohim?'	וישמע יהושע כי גרשוהו 9:35. וכאשר מצא אותו אמר לו אתה מאמין בבן האלהים
9:36. He answered and said, 'Who is He, Master, that I might believe in Him?'	9:36. Vaya'an v'yomer, 'Mi hu, Adoni, k'dei she'e'emin bo?'	9:36. ויען ויאמר מי הוא אדוני כדי שאאמין בו
9:37. And Yahusha said to him, 'You have both seen Him and He who speaks with you is He.'	9:37. Vayomer lo Yahusha, 'Ra'ita oto – v'hu hamedaber imecha.'	9:37. ויאמר לו יהושע ראית אותו והוא המדבר עמך
9:38. And he said, 'Master, I believe,' and he bowed before Him.	9:38. Vayomer, 'Adoni, ma'amin ani,' v'yishtachu lo.	9:38. ויאמר אדוני מאמין אני וישתחו לו
9:39. And Yahusha said, 'For judgment I have come into this world, that those not	9:39. Vayomer Yahusha, 'L'mishpat bati la'olam hazeh – lema'an haro'im yihyu ivrim, v'ha'ivrim yir'u.'	ויאמר יהושע למשפט באתי .9:39 לעולם הזה למען הרואים יהיו עיוורים והעיוורים יראו

seeing might see, and those seeing might become blind.'		
9:40. And those of the Pharisees who were with Him heard these words, and said to Him, 'Are we blind too?'	9:40. Vayishme'u mik'tzat haPerushim hayu ito et hadevarim ha'eleh – v'yomru lo, 'Ha'gam anachnu ivrim?'	וישמעו מקצת הפרושים היו .9:40 עמו את הדברים האלה ויאמרו לו הגם אנחנו עיוורים
9:41. Yahusha said to them, 'If you were blind, you would not have sin. But now you say, "We see," therefore your sin remains.'	9:41. Vayomer lahem Yahusha, 'Ilu ivrim hayitem lo hayah lachem chet; ach ata atem omrim, "Ro'im anachnu" al ken chetchem nish'ar.'	ויאמר להם יהושע אילו .9:41 עיוורים הייתם לא היה לכם חטא אך עתה אתם אומרים רואים אנחנו על כן חטאכם נשאר

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
10:1. Truly, truly, I say to	10:1. Amein, amein, ani	אמן אמן אני אומר לכם אשר .10:1
you, he who does not enter	omer lachem – asher lo yavo	לא יבוא בפתח אל דבר הצאן כי אם
through the door into the	b'petach el dever hatzon, ki	יעלה דרך אחרת גנב הוא ופורץ
sheepfold, but climbs up	im ya'aleh derech acheret -	
another way, is a thief and a	ganav hu u'phoretz.	
robber.		
10:2. But he who enters	10:2. V'bo ha'nichnas	ובו הנכנס בפתח רועה הצאן .10:2
through the door is the	b'petach – ro'eh hatzon hu.	הוא
shepherd of the sheep.		
10:3. The doorkeeper opens	10:3. L'zeh hapoteyach	לזה הפותח פותח והצאן .10:3
for him, and the sheep hear	pote'ach - v'hatzon shom'im	שומעים את קולו וקורא לצאנו בשם
his voice. And he calls his	et kolo; v'kor'e l'tzono	ומוציא אותם
own sheep by name and	b'shem u'motzi otam.	
leads them out.		
10:4. And when he has	10:4. U'k'asher hotzi et tzon	וכאשר הוציא את צאן שלו .4:10
brought out his own sheep,	shelo, holech lifneihem –	הולך לפניהם והצאן הולכים אחריו
he goes before them. And	v'hatzon holchim acharav, ki	כי יודעים את קולו
the sheep follow him,	yod'im et kolo.	
because they know his		
voice.		
10:5. And they shall by no	10:5. V'zar lo yel'chu	וזר לא ילכו אחריו כי ינסו .10:5
means follow a stranger, but	acharav – ki yanusu	ממנו כי אינם יודעים את קול זרים
shall flee from him, because	mimenu, ki einam yod'im et	
they do not know the voice	kol zarim.	
of strangers.		

10:6. Yahusha used this figure of speech, but they did not understand what He had been saying to them.	10:6. Et hamashal hazeh amar lahem Yahusha, v'lo yade'u mah diber itam.	את המשל הזה אמר להם .10:6 יהושע ולא ידעו מה דיבר איתם
10:7. Yahusha therefore said to them again, 'Truly, truly, I say to you, I am the door of the sheep.	10:7. Vayomer lahem Yahusha od pa'am, 'Amein, amein, ani omer lachem – ani hu petach hatzon.	ויאמר להם יהושע עוד פעם 10:7. אמן אמן אני אומר לכם אני הוא פתח הצאן
10:8. All who came before Me are thieves and robbers, but the sheep did not hear them.	10:8. Kol asher ba'u lifanai – ganavim hem u'phoratzim – v'hatzon lo shama'u otam.	10:8. כל אשר באו לפני גנבים הם ופורצים והצאן לא שמעו אותם
10:9. I am the door. Whoever enters through Me, he shall be saved, and shall go in and go out and find pasture.	10:9. Ani hu hapetach – kol habah bi yivvashe'a, u'yavo v'yetze v'yimtza mireh.	אני הוא הפתח כל הבא בי .10:9 יבשע ויבוא ויצא וימצא מרעה
10:10. The thief does not come except to steal and to slay and to destroy. I have come that they might possess life, and that they might possess it beyond measure.	10:10. Haganav lo ba ki im lignov, v'lishchot, u'le'abed – v'ani bati lema'an yihyeh lahem chayim v'sova chayim.	הגנב לא בא כי אם לגנוב .10:10 ולשחוט ולאבד ואני באתי למען יהיה להם חיים ושובע חיים
10:11. I am the good shepherd. The good shepherd lays down His life for the sheep.	10:11. Ani hu haro'eh hatov – haro'eh hatov noten et nafsho ba'ad hatzon.	אני הוא הרועה הטוב הרועה .10:11 הטוב נותן את נפשו בעד הצאן
10:12. But the hireling, and not being a shepherd, one who does not own the sheep, sees the wolf coming and leaves the sheep and flees – and the wolf snatches them and scatters the sheep.	10:12. U'ha'sakhar – asher eino ro'eh, v'lo lo hatzon – k'vo hazeev, azov et hatzon v'yanus – v'yachtof hazeev v'yafitz et hatzon.	והשכיר אשר איננו רועה .10:12 ולא לו הצאן כבוא הזאב עזוב את הצאן וינס ויחטוף הזאב ויפיץ את הצאן
10:13. Now the hireling flees because he is a hireling and is not concerned about the sheep.	10:13. Ha'sakhar yanus – ki sakhar hu – v'eino doʻeg l'tzon.	10:13. השכיר ינס כי שכיר הוא ואיננו דואג לצאן
10:14. I am the good shepherd. And I know Mine, and Mine know Me,	10:14. Ani hu haro'eh hatov - v'yoda'ti et sheli, v'sheli yod'im oti.	אני הוא הרועה הטוב וידעתי .10:14 את שלי ושלי יודעים אותי
10:15. even as the Father knows Me, and I know the Father. And I lay down My life for the sheep.	10:15. Ka'asher haAv yoda oti – v'ani yoda et haAv – v'ani noten et nafshi ba'ad hatzon.	כאשר האב יודע אותי ואני .10:15 יודע את האב ואני נותן את נפשי בעד הצאן
10:16. And other sheep I have which are not of this	10:16. V'tzon acher yesh li asher lo min hadever hazeh	10:16. וצאן אחר יש לי אשר לא מן הדבר הזה גם אותם עלי להביא

fold – I have to bring them as well, and they shall hear My voice, and there shall be one flock, one shepherd.	– gam otam alai lehavi – v'yishm'u et koli – v'hayah eder echad u'ro'eh echad.	וישמעו את קולי והיה עדר אחד ורועה אחד
10:17. Because of this the Father loves Me, because I lay down My life, in order to receive it again.	10:17. Al ken haAv ohev oti – ki ani noten et nafshi lema'an ekach otah shuv.	על כן האב אוהב אותי כי .10:17 אני נותן את נפשי למען אקח אותה שוב
10:18. No one takes it from Me, but I lay it down of Myself. I have authority to lay it down, and I have authority to receive it again. This command I have received from My Father.	10:18. Ein ish notel otah mimeni – ki ani noten otah me'atzmi; yesh li shilton litenah, v'yesh li shilton lekachah shuv – et hamitzvah hazot lakachti me'Avi.	אין איש נוטל אותה ממני כי .10:18 אני נותן אותה מעצמי יש לי שלטון לתתה ויש לי שלטון לקחתה שוב את המצוה הזאת לקחתי מאבי
10:19. Again there came a division among the Yehudim because of these words.	10:19. Vay'hi od machaloket bein haYehudim biglal hadevarim ha'eleh.	ויהי עוד מחלוקת בין .10:19 היהודים בגלל הדברים האלה
10:20. And many of them said, 'He has a demon and is mad. Why do you listen to Him?'	10:20. V'rabbim mehem amru, 'Shed yesh lo u'meshugga hu – madua shom'im lo atem?'	ורבים מהם אמרו שד יש לו .10:20 ומשוגע הוא מדוע שומעים לו אתם
10:21. Others said, 'These are not the words of one possessed by a demon. Is a demon able to open the eyes of the blind?'	10:21. Acheirim amru, 'Eileh einam divrei meshugeh be'shed – ha'yachol shed liftoach einai ivrim?'	אחרים אמרו אלה אינם 10:21. דברי משוגע בשד היכול שד לפתח עיני עיוורים
10:22. At that time the Festival of Dedication took place in Yerushalayim, and it was winter.	10:22. V'hayah b'et ha'hi Chag Chanukkah b'Yerushalayim – v'choref hayah.	והיה בעת ההיא חג חנוכה .10:22 בירושלים וחרף היה
10:23. And Yahusha was walking in the Set-apart Place, in the porch of Shelomoh.	10:23. V'Yahusha mithalech b'heikhal hakodesh, b'ulam Sh'lomo.	ויהושע מתהלך בהיכל .10:23 הקדוש באולם שלמה
10:24. So the Yehudim surrounded Him and said to Him, 'How long do You keep us in suspense? If You are the Messiah, say to us plainly.'	10:24. Vay'sobu oto haYehudim v'amru lo, 'Ad-matai tisa et nafshotenu – im atah hu haMashiach – emor lanu be'galuy.'	ויסובו אותו היהודים ויאמרו .10:24 לו עד מתי תישא את נפשותינו אם אתה הוא המשיח אמור לנו בגלוי
10:25. Yahusha answered them, 'I have told you, and you do not believe. The works that I do in My Father's Name, they bear witness concerning Me.	10:25. Vaya'an Yahusha, 'Amarti lachem – v'einchem ma'aminim – hama'asim asher ani oseh b'Shem Avi – heim me'idim alai.	ויען יהושע אמרתי לכם ואין .10:25 אתם מאמינים המעשים אשר אני עושה בשם אבי הם מעידים עלי

10:26. But you do not	10:26. Aval einchem	אבל אינכם מאמינים כי .10:26
believe, because you are not	ma'aminim – ki einchem	אינכם מצאני כאשר אמרתי לכם
of My sheep, as I said to you.	mitzonai, ka'asher amarti	
	lachem.	
10:27. My sheep hear My	10:27. Tzonai shom'im et	צאני שומעים את קולי ואני .10:27
voice, and I know them, and	koli – v'ani yode'a otam,	יודע אותם והם הולכים אחרי
they follow Me.	v'heim holchim acharai.	
10:28. And I give them	10:28. V'ani noten lahem	ואני נותן להם חיי עולם ולא .10:28
everlasting life, and they	chayei olam – v'lo yoveidu	יאבדו לעולם ולא יחטוף איש אותם
shall by no means ever	le'olam – v'lo yachtof ish	מידי
perish, and no one shall	otam miyadi.	
snatch them out of My hand.		
10:29. My Father, who has	10:29. Avi asher natan li	אבי אשר נתן לי אותם גדול .10:29
given them to Me, is greater	otam gadol hu mikol – v'ein	הוא מכל ואין איש יכול לחטוף מיד
than all. And no one is able	ish yachol l'chtof miyad Avi.	אבי
to snatch out of My Father's		
hand.		
10:30. I and My Father are	10:30. Ani v'Avi echad	אני ואבי אחד אנחנו .10:30
one.'	anachnu.	
10:31. Again the Yehudim	10:31. Vayis'u od pa'am	וישאו עוד פעם היהודים .10:31
picked up stones to stone	haYehudim avanim lirdot	אבנים לרדות בו
Him.	bo.	
10:32. Yahusha answered	10:32. Vaya'an Yahusha,	ויען יהושע רבים מעשים .10:32
them, 'Many good works I	'Rabbim ma'asim tovim	טובים הראיתי לכם מאת אבי באיזו
have shown you from My	her'eiti lachem me'et Avi –	מעשה אתם סורדים אותי
Father. Because of which of	b'ezoh ma'aseh atem sordim	1111, 2 , 110 2111, 1,1232
these works do you stone	oti?'	
Me?'		
10:33. The Yehudim	10:33. Vaya'anu haYehudim	ויענו היהודים לאמר לא על .10:33
answered Him, saying, 'We	lemor, 'Lo al ma'aseh tov	מעשה טוב אנחנו סורדים אותך כי
do not stone You for a good	anachnu sordim otcha – ki	אם על גידוף ועל אשר אתה אדם
work, but for blasphemy,	im al gidduf – v'al asher	אם על ג דון דעל אשר אומר או ם עושה את עצמך אלהים
and because You, being a	atah adam oseh et atzmecha	ען שון אוני עבטן אאון ט
Man, make Yourself Elohim.'	Elohim.'	
10:34. Yahusha answered	10:34. Vaya'an Yahusha	ויען יהושע אותם הלא כתוב .10:34
them, 'Is it not written in	otam, 'Ha'lo katuv	רען יהושע אוזנם הלא כונוב .10.54 בתורתכם אני אמרתי אלהים אתם
your own Torah, "I said, You	b'toratchem, "Ani amarti,	דווווויכם אד ארוווי איוו ם איים
are elohim"?	Elohim atem"?'	
10:35. If He called them	10:35. Im heim nikre'u	אם הם נקראו אלהים אשר .10:35
	Elohim asher dvar Elohim	אם הם נקראו אלהים אשר .10:35 דבר אלהים בא עליהם ולא אפשר
elohim, to whom the Word of Elohim came – and it is	ba aleihem – v'lo efshar	
		להפריד את הכתובים
impossible for the Scripture	le'hafrid et haKetuvim –	
to be broken –	10.26 Atom and the last	10.26
10:36. do you say of Him	10:36. Atem omrim al asher	אתם אומרים על אשר האב .10:36
whom the Father set apart	haAv kidesh v'shilach	קידש ושלח לעולם כי גידף אשר
and sent into the world, 'You	la'olam – ki gidef – asher	אמרתי בן האלהים אני
are blaspheming,' because I	amarti, 'Ben haElohim ani?'	
said, 'I am the Son of		
Elohim'?		

10:37. If I do not do the works of My Father, do not believe Me;	10:37. Im lo ani oseh et ma'asei Avi – al ta'aminu li.	אם לא אני עושה את מעשי .10:37 אבי אל תאמינו לי
10:38. but if I do, though you do not believe Me, believe the works, so that you know and believe that the Father is in Me, and I in Him.	10:38. V'im oseh ani – v'af ki li lo ta'aminu – ta'aminu l'ma'asim – lema'an ted'u v'ta'aminu ki haAv bi, v'ani bo.	ואם עושה אני ואף כי לי לא .10:38 תאמינו תאמינו למעשים למען תדעו ותאמינו כי האב בי ואני בו
10:39. Therefore they were seeking again to seize Him, but He went forth out of their hand,	10:39. Vayevakshu od pa'am litpos oto, v'yetze mi'yadam.	ויבקשו עוד פעם לתפוס .10:39 אותו ויצא מידם
10:40. and went once more to the other side of the Yarděn to the place where Yoḥanan was immersing at first, and there He stayed.	10:40. V'yelech od pa'am me'eiver laYarden, el makom asher hayah Yohanan matbil barishonah - v'sham yashav.	וילך עוד פעם מעבר לירדן .10:40 אל מקום אשר היה יוחנן מטביל בראשונה ושם ישב
10:41. And many came to Him and said, 'Yoḥanan indeed did no sign, yet all that Yoḥanan said about this Man was true.'	10:41. V'rabbim ba'u elav v'amru, 'Yohanan be'emet lo asah ot, aval kol asher amar Yohanan al ha'ish hazeh – emet hayah.'	ורבים באו אליו ואמרו יוחנן .10:41 באמת לא עשה אות אבל כל אשר אמר יוחנן על האיש הזה אמת היה
10:42. And many believed in Him there.	10:42. V'rabbim he'eminu bo sham.	ורבים האמינו בו שם .10:42

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
11:1. And a certain one was	11:1. V'ish echad chalah -	ואיש אחד חלה אלעזר מבית .11:1
sick, Elʿazar from Bĕyth	Elʿazar miBeit Anyah,	עניה הכפר של מרים ואחותה מרתה
Anyah, the village of Miryam	hakfar shel Miryam	
and her sister Martha.	v'achotah Marta.	
11:2. Now it was Miryam	11:2. V'hi Miryam asher	והיא מרים אשר משחה את .11:2
who anointed the Master	mashchah et haAdon	האדון בשמן ומחתה את רגליו בשער
with perfume and wiped His	b'shemen, u'machah et	ראשה אחיה אלעזר חלה
feet with her hair, whose	raglav b'sa'ar roshah –	
brother Elʿazar was sick.	achiha Elʿazar chalah.	
11:3. Therefore the sisters	11:3. Vayishlechu	וישלחו האחיות אליו לאמר .11:3
sent to Him, saying, 'Master,	ha'achayot elav lemor, 'Adon,	אדון הנה אשר אתה אוהב חולה
see, he whom You love is	hineh asher atah ohev	
sick.'	choleh.'	

11:4. But when Yahusha heard, He said, 'This sickness is not unto death, but for the esteem of Elohim, so that the Son of Elohim might be esteemed by it.'	11:4. U'k'sheshama Yahusha, amar, 'Ha'choli hazeh lo lamavet – ki im l'kavod Elohim – lema'an yitchabed Bo Ben haElohim.'	וכאשר שמע יהושע אמר .11:4 החולי הזה לא למות כי אם לכבוד אלהים למען יתכבד בו בן האלהים
11:5. Now Yahusha loved Martha and her sister and El'azar.	11:5. V'Yahusha ahav et Marta v'et achotah v'et Elʿazar.	ויהושע אהב את מרתה ואת 11:5. אחותה ואת אלעזר
11:6. Therefore, when He heard that he was sick, then indeed He stayed at the place where He was, two more days.	11:6. K'asher shama ki choleh hu – az yashav bimkom asher hayah od shnei yamim.	כאשר שמע כי חולה הוא אז .11:6 ישב במקום אשר היה עוד שני ימים
11:7. Then after this He said to the taught ones, 'Let us go back to Yehudah.'	11:7. V'achar kach amar l'talmidav, 'Neilech od pa'am el Yehudah.'	ואחר כך אמר לתלמידיו נלך .11:7 עוד פעם אל יהודה
11:8. The taught ones said to Him, 'Rabbi, the Yehudim now sought to stone You, and are You going back there?'	11:8. Amru lo hatalmidim, 'Rabbi, haYehudim bikshu achshav lirdot otcha – v'atah shuv holech sham?'	אמרו לו התלמידים רבי .11:8 היהודים ביקשו עכשיו לרדות אותך ואתה שוב הולך שם
11:9. Yahusha answered, 'Are there not twelve hours in the day? If anyone walks in the day, he does not stumble, because he sees the light of this world.	11:9. Vaya'an Yahusha, 'Ha'lo shteim esreh sha'ot ba'yom? Im ish mithalech bayom – lo yikashal – ki ro'eh et or ha'olam hazeh.	ויען יהושע הלא שתים עשרה .11:9 שעות ביום אם איש מתהלך ביום לא ייכשל כי רואה את אור העולם הזה
11:10. But if anyone walks in the night, he stumbles, because the light is not in him.'	11:10. V'im ish mithalech balaylah – yikashal – ki ein ha'or bo.	ואם איש מתהלך בלילה .11:10 ייכשל כי אין האור בו
11:11. He said this, and after that He said to them, 'Our friend El'azar has fallen asleep, but I am going there, to wake him up.'	11:11. Et eileh diber – v'achar kach amar lahem, 'Re'einu El'azar nirdam – aval ani holech l'haqitzo.'	את אלה דבר ואחר כך אמר .11:11 להם רעינו אלעזר נרדם אבל אני הולך להקיצו
11:12. Therefore the taught ones said to Him, 'Master, if he has fallen asleep he shall recover.'	11:12. Amru hatalmidim, 'Adon, im nirdam – yishlam.'	אמרו התלמידים אדון אם .11:12 נרדם ישלם
11:13. But Yahusha had spoken about his death, whereas they thought that He spoke of taking rest in sleep.	11:13. V'Yahusha diber al motoh – v'heim chashvu ki diber al shenat ha'menuchah.	ויהושע דבר על מותו והם .11:13 חשבו כי דבר על שנת המנוחה

11:14. So then Yahusha said to them plainly, 'El' azar has died.	11:14. Az amar lahem Yahusha b'galuy, 'El'azar met.'	אז אמר להם יהושע בגלוי . אלעזר מת
11:15. And for your sake I am glad I was not there, so that you might believe. But let us go to him.'	11:15. U'lema'anchem ani same'ach ki lo hayiti sham – lema'an ta'aminu; aval neilech elav.	ולמעןכם אני שמח כי לא .11:15 הייתי שם למען תאמינו אבל נלך אליו
11:16. T'oma, who is called the Twin, then said to his fellow taught ones, 'Let us also go, so that we die with Him.'	11:16. Toma hanikra haT'om, amar el talmidav, 'Neilech gam anachnu, v'namut ito.'	תומא הנקרא התאום אמר .11:16 אל תלמידיו נלך גם אנחנו ונמות איתו
11:17. Therefore, when Yahusha arrived, He found that he had already been four days in the tomb.	11:17. U'k'vo Yahusha – matsa oto kvar arba'at yamim b'qeiver.	וכבוא יהושע מצא אותו כבר .11:17 ארבעת ימים בקבר
11:18. Now Bĕyth Anyah was near Yerushalayim, about fifteen stadion away.	11:18. V'Beit Anyah hayta krovah l'Yerushalayim – k'chamishah asar stadion.	ובית עניה הייתה קרובה .11:18 לירושלים כחמישה עשר סטדיון
11:19. And many of the Yehudim had come to Martha and Miryam, to comfort them concerning their brother.	11:19. V'rabbim min haYehudim ba'u el Marta v'Miryam lenachamam al achihem.	ורבים מן היהודים באו אל .11:19 מרתה ומרים לנחמם על אחיהם
11:20. Martha, then, when she heard that Yahusha was coming, met Him, but Miryam was sitting in the house.	11:20. V'Marta k'sheshama ki Yahusha ba – yatza likrato, v'Miryam yashva babayit.	ומרתה כששמעה כי יהושע 11:20. בא יצאה לקראתו ומרים ישבה בבית
11:21. Martha, then, said to Yahusha, 'Master, if You had been here, my brother would not have died.	11:21. Vayomer Marta el Yahusha, 'Adoni, ilu hayita po – lo met achi.'	ויאמר מרתה אל יהושע 11:21. אדוני אילו היית פה לא מת אחי
11:22. But even now I know that whatever You might ask of Elohim, Elohim shall give You.'	11:22. Aval gam achshav yodati – ki kol asher tish'al me'Elohim – Elohim yiten lecha.	אבל גם עכשיו ידעתי כי כל 11:22. אשר תשאל מאלהים אלהים ייתן לך
11:23. Yahusha said to her, 'Your brother shall rise again.'	11:23. Amar lah Yahusha, 'Yaqum achayich.'	אמר לה יהושע יקום אחיך .11:23
11:24. Martha said to Him, 'I know that he shall rise again in the resurrection at the last day.'	11:24. Amrah Marta, 'Yodati ki yaqum b'tchiat hametim b'yom ha'acharon.'	אמרה מרתה ידעתי כי יקום .11:24 בתחית המתים ביום האחרון
11:25. Yahusha said to her, 'I am the resurrection and the life. He who believes in Me, though he dies, he shall live.	11:25. Amar lah Yahusha, 'Ani ani ha'tchiya v'ha'chayim – hama'amin bi, af ki yamut – yichyeh.	אמר לה יהושע אני אני 11:25. התחיה והחיים המאמין בי אף כי ימות יחיה

11:26. And everyone that is living and believing in Me shall never die at all. Do you believe this?'	11:26. V'chol chai hama'amin bi – lo yamut le'olam; ha'ta ma'aminat zot?	וכל חי המאמין בי לא ימות .11:26 לעולם האת מאמינה זאת
11:27. She said to Him, 'Yes, Master, I believe that You are the Messiah, the Son of Elohim, who is coming into the world.'	11:27. Amrah lo, 'Ken, Adoni – ani ma'aminah ki atah hu haMashiach, Ben haElohim, haba la'olam.'	אמרה לו כן אדוני אני .11:27 מאמינה כי אתה הוא המשיח בן האלהים הבא לעולם
11:28. And having said this she went away and called her sister Miryam secretly, saying, 'The Teacher is here and calls you.'	11:28. V'k'asher amrah zot – halchah v'kar'ah l'achotah Miryam b'seiter, lemor, 'HaMoreh poh – u'korei lach.'	וכאשר אמרה זאת הלכה .11:28 וקראה לאחותה מרים בסתר לאמר המורה פה וקורא לך
11:29. When she heard, she rose up quickly and came to Him.	11:29. K'sheshama'ah – kamah bimhirah v'ba'ah elav.	21:29. כששמעה קמה במהרה ובאה אליו
11:30. And Yahusha had not yet come into the village, but was in the place where Martha met Him.	11:30. V'Yahusha adayin lo ba el hakfar – ki im haya bamakom asher pagsha oto Marta.	ויהושע עדיין לא בא אל .11:30 הכפר כי אם היה במקום אשר פגשה אותו מרתה
11:31. Therefore the Yehudim who were with her in the house, and were comforting her, when they saw that Miryam rose up quickly and went out, followed her, saying, 'She is going to the tomb to weep there.'	11:31. V'haYehudim asher hayu ita babayit u'menachamim otah, k'shera'u et Miryam kamah bimhirah v'yotzet – halchu achareha, v'amru, 'Holechet hi el hakever – livkot sham.'	והיהודים אשר היו איתה .11:31 בבית ומנחמים אותה כשראו את מרים קמה במהרה ויוצאת הלכו אחריה ואמרו הולכת היא אל הקבר לבכות שם
11:32. Miryam, therefore, when she came where Yahusha was, and saw Him, she fell down at His feet, saying to Him, 'Master, if You had been here, my brother would not have died.'	11:32. Miryam k'sheba'ah el makom asher Yahusha hayah, u'ra'atah oto – nafla al raglav v'amrah lo, 'Adoni, ilu hayita poh – lo met achi.'	מרים כשבאה אל המקום .11:32 אשר יהושע היה וראתה אותו נפלה על רגליו ואמרה לו אדוני אילו היית פה לא מת אחי
11:33. When Yahusha saw her weeping, and the Yehudim who came with her weeping, He groaned in the spirit and was troubled,	11:33. V'Yahusha k'shera'ah otah bochah – v'gam et haYehudim habaim ita bochim – ne'enach b'ruach v'hitpaleim.	ויהושע כשראה אותה בוכה .11:33 וגם את היהודים הבאים איתה בוכים נאנח ברוח והתפעל
11:34. and said, 'Where have you laid him?' They said to Him, 'Master, come and see.'	11:34. Vayomer, 'Eifo sematem oto?' Amru lo, 'Adoni, bo u're'eh.'	ויאמר איפה שמתם אותו .11:34 אמרו לו אדוני בוא וראה
11:35. Yahusha wept.	11:35. Vayivkeh Yahusha.	ויבך יהושע .11:35

11:36. The Yehudim therefore said, 'See how He loved him!'	11:36. Vayomru haYehudim, 'Re'u eikah ahavo oto!'	11:36. ויאמרו היהודים ראו איכה אהבו אותו
11:37. And some of them said, 'Was not this One who opened the eyes of the blind man able to have prevented this one from dying?'	11:37. V'amru acheirim mehem, 'Ha'lo yachol zeh shepatach einai ha'ivver – gam la'asot shezeh lo yamut?'	ואמרו אחרים מהם הלא .11:37 יכול זה שפתח עיני העיוור גם לעשות שזה לא ימות
11:38. Yahusha, therefore, again groaning in Himself, came to the tomb. Now it was a cave, and a stone lay against it.	11:38. V'Yahusha od pa'am mitnach b'kirbo – v'yavo el hakever; v'haya me'arah, v'even mutal aleha.	ויהושע עוד פעם מתנח 11:38. בקרבו ויבוא אל הקבר והיה מערה ואבן מונחת עליה
11:39. Yahusha said, 'Take away the stone.' Martha, the sister of him who had died, said to Him, 'Master, already he smells, for it is four days.'	11:39. Amar Yahusha, 'Harimu et ha'even.' Marta, achoto shel haniftar, amrah lo, 'Adoni, kvar he'eish – ki arba'at yamim.'	אמר יהושע הרימו את האבן .11:39 מרתה אחותו של הנפטר אמרה לו אדוני כבר האיש כי ארבעת ימים
11:40. Yahusha said to her, 'Did I not say to you that if you believe, you shall see the esteem of Elohim?'	11:40. Amar lah Yahusha, 'Ha'lo amarti lach – ki im ta'aminin, tir'i et kevod Elohim?'	אמר לה יהושע הלא אמרתי .11:40 לך כי אם תאמיני תראי את כבוד אלהים
11:41. So they took away the stone where the dead man was laid. And Yahusha lifted up His eyes and said, 'Father, I thank You that You have heard Me.	11:41. Vayasu et ha'even – me'al ha'met asher haya mutal; v'Yahusha nasah einav lemala v'amar, 'Avi, modeh ani lecha ki shamata oti.	ויסעו את האבן מעל המת .11:41 אשר היה מוטל ויהושע נשא עיניו למעלה ואמר אבי מודה אני לך כי שמעת אותי
11:42. And I know that You always hear Me, but because of the crowd standing by I said this, so that they might believe that You sent Me.'	11:42. V'ani yadati ki tamid ata shome'a oti – aval biglal ha'khal ha'omed saviv amarti – lema'an ya'aminu ki ata shelachtani.	ואני ידעתי כי תמיד אתה .11:42 שומע אותי אבל בגלל הקהל העומד סביב אמרתי למען יאמינו כי אתה שלחתני
11:43. And when He had said this, He cried with a loud voice, 'El'azar, come out!'	11:43. V'k'asher amar et zot – tza'ak b'kol gadol, 'El'azar, tzeh chutzah!'	וכאשר אמר את זאת צעק .11:43 בקול גדול אלעזר צא חוצה
11:44. And he who died came out bound feet and hands with wrappings, and his face was wrapped with a cloth. Yahusha said to them, 'Loosen him, and let him go.'	11:44. Vayetzeh hamet – asur b'regelav u'beyadav b'tachrichin – u'panav chafur b'misveh; v'Yahusha amar lahem, 'Hati'ru oto v'hani'chuhu lelechet.'	ויצא המת אסור ברגליו .11:44 ובידיו בתכריכים ופניו חפורים במסווה ויהושע אמר להם התירו אותו והניחוהו ללכת
11:45. Therefore many of the Yehudim who had come to Miryam, and had seen what Yahusha did, believed in Him.	11:45. Az rabbim min haYehudim habaim el Miryam v'ra'u et asher asah Yahusha – he'eminu bo.	אז רבים מן היהודים הבאים .11:45 אל מרים וראו את אשר עשה יהושע האמינו בו

11:46. But some of them	11:46. Aval mik'tzatam	אבל מקצתם הלכו אל .11:46
went away to the Pharisees	halchu el haPerushim	הפרושים והגידו להם את אשר עשה
and told them what Yahusha	v'higidu lahem et asher asah	יהושע
did.	Yahusha.	
11:47. So the chief priests	11:47. Vayikbetzu	ויקבצו הכהנים הגדולים .11:47
and the Pharisees gathered	hakohanim hagdolim	והפרושים את הסנהדרין ואמרו מה
a council and said, 'What	v'haPerushim et	נעשה כי האיש הזה עושה אותות
shall we do? Because this	haSanhedrin v'amru, 'Mah	רבים
Man does many signs.	na'aseh – ki ha'ish hazeh oseh otot rabbim.'	
11:48. If we let Him alone	11:48. Im nanech oto ken –	אם נניח אותו כן הכל יאמינו .11:48
like this, they all shall	hako y'aminu bo, u'va'u	אם נניוז אוזנו כן הכל יאמינו. 11.40. בו ובאו הרומאים וישאו את מקומנו
believe in Him, and the	haRomaim v'yis'u et	ואת העם
Romans shall come and take	meqomenu v'et ha'am.	
away both our place and	1	
nation.		
11:49. And one of them,	11:49. Echad mehem –	אחד מהם קיפא כהן גדול .11:49
Qayapha, being high priest	Qayafa, kohen gadol	בשנה ההיא אמר להם אינכם יודעים
that year, said to them, 'You	ba'shanah ha'hi – amar	כלום
know nothing at all,	lahem, 'Einchem yod'im	
11:50. neither do you	klum.' 11:50. V'lo chashavtem ki	ולא חשבתם כי טוב לנו .11:50
consider that it is better for	tov lanu sheyamut ish echad	שימות איש אחד בעד העם ולא יאבד
us that one man die for the	ba'ad ha'am – v'lo yovad kol	כל הגוי
people than that the entire	hagoy.	,
nation should perish.'		
11:51. But he did not say	11:51. V'lo me'atzmo amar	ולא מעצמו אמר זאת כי כהן .11:51
this from himself, but being	zot – ki kohen gadol hayah	גדול היה בשנה ההיא וניבא שיהושע
high priest that year he	ba'shanah ha'hi – v'niba	עתיד למות בעד הגוי
prophesied that Yahusha	sheYahusha atid lamut ba'ad	
was about to die for the nation,	hagoy.	
11:52. and not for the	11:52. V'lo ba'ad hagoy	ולא בעד הגוי בלבד אלא גם .11:52 ולא בעד הגוי בלבד אלא מו
nation only, but to gather	bilvad – ela gam le'kabetz el	לקבץ אל אחד את בני האלהים
together into one the	echad et bnei haElohim	הנפוצים
children of Elohim who	hanephutzim.	
were scattered abroad.		
11:53. So from that day on	11:53. Min hayom hahu –	מן היום ההוא נתנו את .11:53
they plotted to kill Him.	natnu et atzatam l'hamito.	עצתם להמיתו
11:54. Yahusha therefore no	11:54. Yahusha od lo	יהושע עוד לא התהלך .11:54
longer went about openly	hithalech b'gilluy bein	בגילוי בין היהודים אבל הלך משם
among the Yehudim, but went from there into the	haYehudim – aval halach misham el ha'eretz	אל הארץ הקרובה למדבר אל עיר אשר שמה אפרים והיה שם עם
country near the	ha'kravah l'midbar, el ir	אשר שמה אפרים והיה שם עם תלמידיו
wilderness, to a city called	asher shemah Ephrayim –	
Ephrayim, and remained	v'haya sham im talmidav.	
there with His taught ones.		

11:55. Now the Passover of the Yehudim was near, and many went from the country up to Yerushalayim before the Passover, to set themselves apart.	11:55. V'hayah Pesach haYehudim karov – v'rabbim alu min ha'eretz el Yerushalayim lifnei haPesach l'hitkadesh.	והיה פסח היהודים קרוב .11:55 ורבים עלו מן הארץ אל ירושלים לפני הפסח להתקדש
11:56. So they were seeking Yahusha, and spoke among one another, standing in the Set-apart Place, 'What do you think – Is He not coming to the Festival at all?'	11:56. Vayevakshu et Yahusha – v'dibru ish el rei'eihu b'heikhal lemor, 'Ma atem omrim – ha'lo yavo el hachag?'	ויבקשו את יהושע ודיברו .11:56 איש אל רעהו בהיכל לאמר מה אתם אומרים הלא יבוא אל החג
11:57. And both the chief priests and the Pharisees had given a command, that if anyone knew where He was, he should disclose it, so that they might seize Him.	11:57. V'natnu haKohanim hagdolim v'haPerushim mitzvah – im yode'a ish eifo hu – yodiah k'dei sheyitpesuhu.	ונתנו הכהנים הגדולים .11:57 והפרושים מצוה אם יודע איש איפה הוא יודיעה כדי שיתפשוהו

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
12:1. Accordingly, six days	12:1. Lifnei sheshet yamim	לפני ששת ימים לפסח בא .12:1
before the Passover,	l'Pesach, ba Yahusha el Beit	יהושע אל בית עניה אשר שם היה
Yahusha came to Bĕyth	Anyah, asher sham haya	אלעזר המת אשר הקים אותו מן
Anyah, where Elʿazar was,	Elʿazar – hamet – asher	המתים
who had died, whom He	heqim oto min hametim.	
raised from the dead.		
12:2. So they made Him a	12:2. V'asu lo sham se'udah	ועשו לו שם סעודה ומרתה .12:2
supper there, and Martha	– v'Marta mesharetet –	משרתת ואלעזר אחד מןהשבים עמו
served, while Elʿazar was	v'El'azar echad min	על השולחן
one of those who sat at the	hashovim imo al	
table with Him.	hashulchan.	
12:3. Then Miryam took a	12:3. Vatikach Miryam litra	ותקח מרים ליטרא נרד נפת .12:3
pound of costly perfume of	nard nafech yakar me'od –	יקר מאוד ותמשח את רגלי יהושע
nard, anointed the feet of	v'timshach et raglei Yahusha	ותמח את רגליו בשער ראשה והבית
Yahusha, and wiped His feet	– v'timchach et raglav	מלא ריח השמן
with her hair. And the house	b'se'ar roshah – v'hamayit	
was filled with the fragrance	malei reach hashemen.	
of the perfume.		
12:4. Then Yehudah from	12:4. Vayomer Yehudah Ish	ויאמר יהודה איש קריות בן .12:4
Qerioth, son of Shim'on, one	Qeriyot, ben Shimʻon, echad	שמעון אחד מתלמידיו אשר עתיד
of His taught ones, who was		למסור אותו

about to deliver Him up, said,	mitalmidav – asher atid limsor oto,	
12:5. 'Why was this perfume not sold for three hundred pieces of silver and given to the poor?'	12:5. 'Madua lo nimkar hashemen hazeh b'shlosh me'ot dinar – v'niten l'evyonim?'	מדוע לא נמכר השמן הזה .12:5 בשלוש מאות דינר וניתן לאביונים
12:6. And he said this, not because he was concerned about the poor, but because he was a thief and had the bag, and he used to take what was put in it.	12:6. V'et zot amar lo mipnei de'agato l'evyonim – ki ganav hayah – v'harisqut etzlo – u'mah shenatan sham hayah notel.	ואת זאת אמר לא מפני דאגתו .12:6 לאביונים כי גנב היה והאריסקות אצלו ומה שנתן שם היה נוטל
12:7. Yahusha then said, 'Let her alone, she has kept this for the day of My burial.	12:7. Vayomer Yahusha, 'Hani'chu otah – l'yom kevurati shamarat oto.'	ויאמר יהושע הניחו אותה .12:7 ליום קבורתי שמרה אותו
12:8. For the poor you have with you always, but Me you do not have always.'	12:8. 'Et ha'evyonim yesh lachem tamid – oti einchem tamid yesh lachem.'	את האביונים יש לכם תמיד .12:8 אותי אין לכם תמיד
12:9. Then a great crowd of the Yehudim learned that He was there. And they came, not on account of Yahusha only, but also to see El'azar, whom He had raised from the dead.	12:9. V'yedu hamon rav min haYehudim ki sham hu – u'va'u lo biglal Yahusha bilvad, ela gam lir'ot et El'azar, asher heqimo min hametim.	וידעו המון רב מן היהודים כי .12:9 שם הוא ובאו לא בגלל יהושע בלבד אלא גם לראות את אלעזר אשר הקים אותו מן המתים
12:10. And the chief priests resolved to kill El'azar as well,	12:10. V'natu hakohanim hagdolim et atzatam – gam et Elʿazar lehamit.	ונתו הכהנים הגדולים את .12:10 עצתם גם את אלעזר להמית
12:11. because on account of him many of the Yehudim went away and believed in Yahusha.	12:11. Ki biglalav rabbim min haYehudim halchu v'he'eminu b'Yahusha.	כי בגללו רבים מן היהודים .12:11 הלכו והאמינו ביהושע
12:12. On the next day a great crowd who had come to the Festival, when they heard that Yahusha was coming to Yerushalayim,	12:12. Lemacharat – hamon rav habaim el hachag – k'shesham'u ki Yahusha ba Yerushalayim,	למחרת המון רב הבאים אל .12:12 החג כששמעו כי יהושע בא ירושלים
12:13. took the branches of palm trees and went out to meet Him, and were crying out, 'Hoshia-na! Blessed is He who is coming in the Name of Yahuah, the Sovereign of Yisra'ě!!'	12:13. Lakchu kapot temarim v'yatzu likrato, v'zaku lemor, 'Hoshia-na! Baruch haba b'Shem Yahuah – Melech Yisra'el!'	לקחו כפות תמרים ויצאו .12:13 לקראתו וזעקו לאמר הושיעה נא ברוך הבא בשם יהוה מלך ישראל
12:14. And Yahusha, having found a young donkey, sat on it, as it has been written:	12:14. Vayimtza Yahusha ayir chamor v'yeshev alav, ka'asher katuv:	וימצא יהושע עיר חמור .12:14 וישב עליו כאשר כתוב

12:15. 'Do not fear, daughter of Tsiyon, see, your Sovereign is coming, sitting on the colt of a donkey.'	12:15. 'Al tira'i bat Tsiyon – hineh malkeich ba – yoshev al ayir ben aton.'	אל תראי בת ציון הנה מלכך. 12:15 בא יושב על עיר בן אתון
12:16. At first His taught ones did not understand this. But when Yahusha was esteemed, then they remembered that this was written about Him, and that they had done this to Him.	12:16. BaTechilah lo yade'u talmidav et zot – aval k'shenichbad Yahusha, az zachru ki zot katuvah alav, v'zot asu lo.	בתחילה לא ידעו תלמידיו. 12:16 את זאת אבל כשנכבד יהושע אז זכרו כי זאת כתובה עליו וזאת עשו לו
12:17. Therefore the crowd, who were with Him when He called El'azar out of the tomb and raised him from the dead, bore witness.	12:17. Va'ed haKahal asher hayah imo k'kora Elʿazar min hakever v'meiqimo min hametim.	ויעד הקהל אשר היה עמו .12:17 כקרא אלעזר מן הקבר ומקימו מן המתים
12:18. Because of this the crowd also met Him, because they heard that He had done this sign.	12:18. Al ken gam haKahal yatz'u likrato – ki sham'u ki asah et ha'ot hazeh.	על כן גם הקהל יצאו .12:18 לקראתו כי שמעו כי עשה את האות הזה
12:19. The Pharisees then said among themselves, 'You see how you are getting nowhere at all. Look, the world has gone after Him!'	12:19. V'amru haPerushim ish el rei'eihu, 'Re'u – lo horachtem klum! Hinei ha'olam acharav halach!'	ואמרו הפרושים איש אל .12:19 רעהו ראו לא הורכתם כלום הנה העולם אחריו הלך
12:20. And there were certain Greeks among those who came up to worship at the Festival.	12:20. V'hayu anashim Yevanim min ha'olim l'hishtachavot bachag.	והיו אנשים יוונים מן .12:20 העולים להשתחוות בחג
12:21. So these came to Philip, who was from Beyth Tsaida of Galil, and were asking him, saying, 'Master, we wish to see Yahusha.'	12:21. Va'yevo'u eleh el Philippos asher miBeit Tsaida bagalil, vayevakshu mimenu lemor, 'Adon, rotzim anachnu lir'ot et Yahusha.'	ויבואו אלה אל פיליפוס .12:21 אשר מבית צידה בגליל ויבקשו ממנו לאמר אדון רוצים אנחנו לראות את יהושע
12:22. Philip came and told Andrew, and in turn Andrew and Philip told Yahusha.	12:22. Va'yavo Philippos v'yagged leAndrai, v'Andrai v'Philippos amru el Yahusha.	ויבוא פיליפוס ויגד לאנדרי .12:22 ואנדרי ופיליפוס אמרו אל יהושע
12:23. And Yahusha answered them, saying, 'The hour has come for the Son of Adam to be esteemed.	12:23. Vaya'an Yahusha lemor, 'Ba'ah hasha'ah yitchabed Ben haAdam.'	ויען יהושע לאמר באה .12:23 השעה יתכבד בן האדם
12:24. Truly, truly, I say to you, unless the grain of wheat falls into the ground and dies, it remains alone. But if it dies, it bears much fruit.	12:24. Amein, amein, ani omer lachem – im lo yipol hachita la'aretz v'yamut – levado yashar; v'im yamut – peri rav yavi.	אמן אמן אני אומר לכם אם .12:24 לא יפול החטה לארץ וימות לבדו יישאר ואם ימות פרי רב יביא

12:25. He who loves his life shall lose it, and he who hates his life in this world shall preserve it for everlasting life.	12:25. Ohev nafsho ye'abed otah – u'mesaneh nafsho ba'olam hazeh yishmor otah l'chayei olam.	אוהב נפשו יאבד אותה. 12:25 ומשנא נפשו בעולם הזה ישמור אותה לחיי עולם
12:26. If anyone serves Me, let him follow Me. And where I am, there My servant also shall be. If anyone serves Me, the Father shall value him.	12:26. Im avdi ish oti – yelch acharai – v'asher ani sham – sham yihyeh avdi; v'im ish ya'avdeni – yekhabdenu Avi.	אם עבדי איש אותי ילך .12:26 אחריי ואשר אני שם שם יהיה עבדי ואם איש יעבדני יכבדנו אבי
12:27. Now I Myself am troubled, and what shall I say? 'Father, save Me from this hour'? But for this reason I came to this hour.	12:27. Ata nafshi nifeget – u'mah omar? Avi, hoshieini min hasha'ah hazot? Aval l'zeh bati el hasha'ah hazot.	עתה נפשי נוגעת ומה אומר .12:27 אבי הושיעני מן השעה הזאת אבל לזה באתי אל השעה הזאת
12:28. Father, esteem Your Name.' Then a voice came from the heaven, 'I have both esteemed it and shall esteem it again.'	12:28. Avi, kaved et Shemcha – v'kol ba min hashamayim, 'Kivad'tiv u'khaved oto od.'	אבי כבד את שמך וקול בא .12:28 מן השמים כיבדתיו וכבד אותו עוד
12:29. So the crowd who stood by and heard it were saying there had been thunder. Others said, 'A messenger has spoken to Him.'	12:29. HaKahal ha'omdim sham v'shom'im – amru, 'Ra'am hayah!' Acheirim amru, 'Mal'ach diber ito.'	הקהל העומדים שם .12:29 ושומעים אמרו רעם היה אחרים אמרו מלאך דיבר איתו
12:30. Yahusha answered and said, 'This voice did not come because of Me, but for your sake.	12:30. Vaya'an Yahusha v'amar, 'Lo biglali ba hakol hazeh – ki im biglalchem.'	ויען יהושע ואמר לא בגללי .12:30 בא הקול הזה כי אם בגללכם
12:31. Now is the judgment of this world, now the ruler of this world shall be cast out.	12:31. Ata mishpat ha'olam hazeh – ata yishlach nachutz sar ha'olam hazeh.	עתה משפט העולם הזה עתה .12:31 ישלח החוצה שר העולם הזה
12:32. And I, if I am lifted up from the earth, shall draw all men unto Myself.	12:32. Va'ani – im e'neseh min ha'aretz – emshoch elai kol adam.	ואני אם אנשא מן הארץ .12:32 אמשוך אלי כל אדם
12:33. This He said, signifying by what death He was about to die.	12:33. V'zot amar l'horot b'eizo mitah atid lamut.	וזאת אמר להורות באיזו .12:33 מיתה עתיד למות
12:34. The crowd answered Him, 'We have heard out of the Torah that the Messiah remains forever. And how do You say, "The Son of Adam has to be lifted up"? Who is this Son of Adam?'	12:34. HaKahal anah v'amar lo, 'Shamanu min haTorah ki haMashiach nishar le'olam – v'eich atah omer sheBen haAdam tzarich l'hipashet? Mi hu zeh Ben haAdam?'	הקהל ענה ואמר לו שמענו .12:34 מן התורה כי המשיח נשאר לעולם ואיך אתה אומר שבן האדם צריך להיפשט מי הוא זה בן האדם

ויאמר להם האור איתנ אור פ
בחי
בעוד אור ל
למען ח
ואף כי ע
ואליר, א
למען יינ
הנביא
לשמועח
על כן לא
,5 ,7
עיוור את עי
לבבם פן יו
את ז
כשו
אף כן גם
האמינו נ
כי אהבו א

12:44. Then Yahusha cried out and said, 'He who believes in Me, believes not in Me but in Him who sent Me.	12:44. Vayiz'ak Yahusha v'yomer, 'Hama'amin bi – lo bi hu ma'amin – ki im b'shole'ach oti.'	ויזעק יהושע ויאמר המאמין 12:44. בי לא בי הוא מאמין כי אם בשולח אותי
12:45. And he who sees Me sees Him who sent Me.	12:45. V'haro'eh oti – ro'eh et hashole'ach oti.	והרואה אותי רואה את .12:45 השולח אותי
12:46. I have come as a light into the world, so that no one who believes in Me should stay in darkness.	12:46. Ani ba'ti or la'olam – lema'an kol hama'amin bi lo yish'er bachoshech.	אני באתי אור לעולם למען. 12:46 כל המאמין בי לא יישאר בחושך
12:47. And if anyone hears My words but does not watch over them, I do not judge him – for I did not come to judge the world but to save the world.	12:47. V'im yishma ish et devarai v'lo yishmor – eineni dan oto – ki lo bati ladun et ha'olam – ki im l'hoshia et ha'olam.	ואם ישמע איש את דברי 12:47. ולא ישמור אינני דן אותו כי לא באתי לדון את העולם כי אם להושיע את העולם
12:48. He who rejects Me and does not receive My words has one who judges him – the Word that I have spoken shall judge him in the last day.	12:48. Hamo'es bi v'eino mekabel et devarai – yesh lo dan – hadavar asher dibarti – hu yadin oto b'yom ha'acharon.	המואס בי ואינו מקבל את .12:48 דברי יש לו דן הדבר אשר דברתי הוא ידין אותו ביום האחרון
12:49. Because I spoke not from Myself, but the Father who sent Me has given Me a command, what I should say and what I should speak.	12:49. Ki lo me'atzmi dibarti – haAv hashole'ach oti – hu natan li mitzvah mah lomar u'mah ledaber.	כי לא מעצמי דברתי האב .12:49 השולח אותי הוא נתן לי מצוה מה לומר ומה לדבר
12:50. And I know that His command is everlasting life. Therefore, whatever I speak, as the Father has said to Me, so I speak.	12:50. V'yadati ki mitzvato chayei olam hi – lachein et asher ani medaber – k'asher amar li haAv – ken ani medaber.	וידעתי כי מצוותו חיי עולם .12:50 היא לכן את אשר אני מדבר כאשר אמר לי האב כן אני מדבר

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
13:1. And before the Festival	13:1. U'lifnei chag haPesach,	ולפני חג הפסח יהושע ידע כי .13:1
of the Passover, Yahusha	Yahusha yada ki ba'ah	באה שעתו לעבור מן העולם הזה אל
knowing that His hour had	sha'ato l'avor min ha'olam	האב ואהב את אשר לו בעולם ואהבם
come that He should move	hazeh el haAv – v'ahav et	עד קץ
out of this world to the	asher lo ba'olam – v'ahavam	
Father, having loved His	ad ketz.	

own who were in the world,		
He loved them to the end.		
13:2. And supper taking place, the devil having already put it into the heart	13:2. U'vesha'at ha'aruchah – k'var natan hasatan b'lev Yehudah Ish Qeriyot ben	ובשעת הארוחה כבר נתן .13:2 השטן בלב יהודה איש קריות בן שמעון למסור אותו
of Yehudah from Qerioth, son of Shim'on, to deliver	Shim on limsor oto,	·
Him up,	12.2 Vahvaha vada ki ha Av	12.2
13:3. Yahusha, knowing that the Father had given all into His hands, and that He had come from Elohim and was	13:3. Yahusha yada ki haAv natan hakol b'yado – u'me'et Elohim yatza – u'lechav El Elohim hu holech,	יהושע ידע כי האב נתן הכל .13:3 בידו ומאת אלהים יצא ולחוו אל אלהים הוא הולך
going to Elohim,	Elolilli liu liolecii,	
13:4. rose from supper and laid aside His garments, and having taken a towel, He	13:4. Kam min ha'aruchah, v'hinich bigadav – v'lakach mitpachat, v'chagar et	קם מן הארוחה והניח בגדיו .13:4 ולקח מטפחת וחגר את עצמו
girded Himself.	atzmo.	40 7 1
13:5. After that He put	13:5. Achar kach natan	אחר כך נתן מים באגן והחל .13:5
water into a basin and	mayim ba'agan – v'hechel	לרחוץ רגלי התלמידים ולמחוט אותם
began to wash the feet of	lirchotz raglei hatalmidim –	במטפחת אשר חגר בה
the taught ones, and to wipe them with the towel with	u'limchot otam b'mitpachat asher chagar bah.	
which He was girded.	asilei Ciiagai bali.	
13:6. And He came to	13:6. Vayavo el Shim'on	ויבוא אל שמעון כיפה ויאמר .13:6
Shim'on Kepha, and he said	Kěpha, v'omer lo, 'Adon, ata	לו אדון אתה רוחץ את רגלי לו אדון אתה רוחץ את רגלי
to Him, 'Master, do You wash	rochetz et raglai?'	23 11 to 111 111 to 11 to 12
my feet?'	roenetz et ragiar.	
13:7. Yahusha answered and	13:7. Vaya'an Yahusha	13:7. ויען יהושע ויאמר לו לא ידעת
said to him, 'You do not	v'omer lo, 'Lo yadata ata	עתה מה אני עושה אבל אחר כן תדע
know what I am doing now,	mah ani oseh – aval achar	
but you shall know after	ken teda.'	
this.'		
13:8. Kĕpha said to Him, 'By	13:8. Amar lo Kĕpha,	אמר לו כיפה לעולם לא .13:8
no means shall You wash my	'Le'olam lo terchatz et	תרחץ את רגלי ויען יהושע אם לא
feet, ever!' Yahusha	raglai!' Vaya'an Yahusha, 'Im	ארחץ אותך אין לך חלק עמי
answered him, 'If I do not	lo erchatz otcha – ein lecha	
wash you, you have no part	chelek imi.'	
with Me.'		
13:9. Shim'on Kĕpha said to	13:9. Amar elav Shimʻon	אמר אליו שמעון כיפה אדוני .13:9
Him, 'Master, not my feet	Kĕpha, 'Adoni – lo raglai	לא רגלי בלבד אלא גם ידי וראשי
only, but also my hands and	bilvad – ela gam yadai	
my head!'	v'roshi!'	
13:10. Yahusha said to him,	13:10. Amar elav Yahusha,	אמר אליו יהושע המתקלח .13:10
'He who has had a bath does	'Hamitkale'ach ein tzarich ki	אין צריך כי אם לרחוץ את רגליו
not need to wash, except his	im lirchotz et raglav – v'hu	והוא טהור כולו ואתם טהורים אבל
feet, but is clean all over.	tahor kulo; v'atem temei'im	לא כולכם
And you are clean, but not	– aval lo kulchem.'	
all of you.'		

13:11. For He knew who would deliver Him up, so He said, 'You are not all clean.' 13:12. So when He had	13:11. Ki yada et hamoser oto – l'kach amar, 'Lo kulchem temei'im.' 13:12. V'achar k'rochatz	כי ידע את המוסר אותו לכך .13:11 אמר לא כולכם טהורים ואחר כרחץ רגליהם ולקח .13:12
washed their feet and taken His garments, and sat down again, He said to them, 'Do you know what I have done to you?	ragleihem, v'lakach bigadav, v'yashav – amar lahem, 'Ha'yadatah mah asiti lachem?'	בגדיו וישב אמר להם הידעתם מה עשיתי לכם
13:13. You call Me Teacher and Master, and you say well, for I am.	13:13. Atem kor'im oti Moreh v'Adon – v'tov atem omrim – ki ani hu.	אתם קוראים אותי מורה .13:13 ואדון וטוב אתם אומרים כי אני הוא
13:14. Then if I, Master and Teacher, have washed your feet, you also ought to wash one another's feet.	13:14. Im ani – Adon u'Moreh – rachatzti raglei'chem – gam atem chayavim lirchotz raglei ish et rei'eihu.	אם אני אדון ומורה רחצתי 13:14. רגליכם גם אתם חייבים לרחוץ רגלי איש את רעהו
13:15. For I gave you an example, that you should do as I have done to you.	13:15. Ki nataneti lachem dugmah – k'asher asiti lachem – gam atem ta'asu.	כי נתנתי לכם דוגמה כאשר .13:15 עשיתי לכם גם אתם תעשו
13:16. Truly, truly, I say to you, a servant is not greater than his master, nor is an emissary greater than he who sent him.	13:16. Amein, amein, ani omer lachem – ein eved gadol mei'adonav, v'lo shaluach gadol mi'sholecho.	אמן אמן אני אומר לכם אין .13:16 עבד גדול מאדוניו ולא שלוח גדול משולחו
13:17. If you know these teachings, blessed are you if you do them.	13:17. Im yeda'tem et eileh – ashrei'chem im ta'asu otam.	אם ידעתם את אלה אשריכם .13:17 אם תעשו אותם
13:18. I do not speak concerning all of you. I know whom I have chosen, but that the Scripture might be fulfilled, 'He who eats bread with Me has lifted up his heel against Me.'	13:18. Lo ani medaber al kulchem – yadati et asher bacharti – aval lema'an yemaleh haKetuv, 'Ochel lachmi higdil alai akev.'	לא אני מדבר על כולכם 13:18 ידעתי את אשר בחרתי אבל למען יימלא הכתוב אוכל לחמי הגדיל עלי עקב
13:19. Now I say to you, before it takes place, so that when it does take place, you shall believe that I am.	13:19. Ata amarti lachem b'terem yihiyeh – lema'an ki yihiyeh ta'aminu ki ani hu.	עתה אמרתי לכם בטרם 13:19. יהיה למען כי יהיה תאמינו כי אני הוא
13:20. Truly, truly, I say to you, he who receives whomever I send receives Me, and he who receives Me receives Him who sent Me.	13:20. Amein, amein, ani omer lachem – hamakabel et mi asher eshlach – oti hu mekabel; v'hamakabel oti – mekabel et hashole'ach oti.	אמן אמן אני אומר לכם .13:20 המקבל את מי אשר אשלח אותי הוא מקבל והמקבל אותי מקבל את השולח אותי
13:21. When Yahusha had said this, He was troubled in spirit, and witnessed and said, 'Truly, truly, I say to	13:21. K'asher amar et eileh, ne'ezah b'ruacho Yahusha – v'he'id v'amar, 'Amein, amein, ani omer lachem – echad mikem yim'sor oti.'	כאשר אמר את אלה נעז .13:21 ברוחו יהושע והעיד ואמר אמן אמן אני אומר לכם אחד מכם ימסור אותי

you, one of you shall deliver Me up.'		
13:22. The taught ones looked at one another, doubting of whom He spoke.	13:22. Vayabitzu hatalmidim ish el rei'eihu – mis'tap'kim al mi diber.	ויביטו התלמידים איש אל .13:22 רעהו מסתפקים על מי דיבר
13:23. And one of His taught ones, whom Yahusha loved, was reclining on the bosom of Yahusha.	13:23. V'talmid echad asher ahav Yahusha – hayah nish'an b'cheik Yahusha.	ותלמיד אחד אשר אהב .13:23 יהושע היה נשען בחיק יהושע
13:24. Shim on Kepha then motioned to him to ask who it was of whom He spoke.	13:24. V'ramaz lo Shim'on Kĕpha l'sho'lo – mi hu asher diber alav.	ורמז לו שמעון כיפה .13:24 לשאולו מי הוא אשר דיבר עליו
13:25. And leaning back on the breast of Yahusha he said to Him, 'Master, who is it?'	13:25. V'hu nish'an al cheiko shel Yahusha – amar lo, 'Adoni, mi hu?'	והוא נשען על חיקו של 13:25. יהושע אמר לו אדוני מי הוא
13:26. Yahusha answered, 'It is he to whom I shall give the piece of bread when I have dipped it.' And having dipped the bread, He gave it to Yehudah from Qerioth, son of Shim'on.	13:26. Vaya'an Yahusha, 'Hu asher eten lo et hapisah – acharei shitbalti otah.' V'taval et hapisah, v'natan l'Yehudah Ish Qeriyot ben Shim'on.	ויען יהושע הוא אשר אתן לו .13:26 את הפיסה אחרי שטבלתי אותה וטבל את הפיסה ונתן ליהודה איש קריות בן שמעון
13:27. And after the piece of bread, Satan entered into him. Yahusha, therefore, said to him, 'What you do, do quickly.'	13:27. V'acharei hapisah – nichnas hasatan bo; v'Yahusha amar lo, 'Mah she'atah oseh – aseh bimhirah.'	ואחרי הפיסה נכנס השטן בו 13:27. ויהושע אמר לו מה שאתה עושה עשה במהרה
13:28. But no one at the table knew why He said this to him.	13:28. V'lo yada ish min hayoshvim al hashulchan – madua amar lo zot.	ולא ידע איש מן היושבים .13:28 על השולחן מדוע אמר לו זאת
13:29. For some were supposing, because Yehudah had the bag, that Yahusha was saying to him, 'Buy what we need for the Festival,' or that he should give to the poor.	13:29. Ki acheirim chashvu, mipnei sheYehudah hayah et harisqut, sheYahusha amar lo, 'Kneh et asher tzarich lanu lachag,' o 'ten davar l'evyonim.'	כי אחרים חשבו מפני .13:29 שיהודה היה את האריסקות שיהושע אמר לו קנה את אשר צריך לנו לחג או תן דבר לאביונים
13:30. So, having received the piece of bread, he then went out straightaway. And it was night.	13:30. K'kibbo et hapisah – yatza miyad – v'haya lailah.	13:30. כקיבלו את הפיסה יצא מיד והיה לילה
13:31. When he had gone out, Yahusha said, 'Now the Son of Adam has been esteemed, and Elohim has been esteemed in Him.	13:31. K'asher yatza, amar Yahusha, 'Ata nichbad Ben haAdam, v'Elohim nichbad bo.'	כאשר יצא אמר יהושע עתה .13:31 נכבד בן האדם ואלהים נכבד בו
13:32. If Elohim has been esteemed in Him, Elohim	13:32. V'im Elohim nichbad bo – gam Elohim	ואם אלהים נכבד בו גם .13:32 אלהים יכבדנו בעצמו ומיד יכבדנו

shall also esteem Him in Himself, and straightaway esteem Him.	y'chabdenu b'atzmo, u'miyad y'chabdenu.	
13:33. Little children, yet a little while I am with you. You shall seek Me, and as I said to the Yehudim, 'Where I am going, you are unable to come,' I now also say to you.	13:33. Yeladim, od me'at iti atem – t'vakshuni – u'k'asher amarti laYehudim, 'Asher ani holech – einchem y'cholim lavo' – gam lachem ani omer ata.	ילדים עוד מעט איתי אתם .13:33 תבקשוני וכאשר אמרתי ליהודים אשר אני הולך אינכם יכולים לבוא גם לכם אני אומר עתה
13:34. A renewed command I give to you, that you love one another, as I have loved you, that you also love one another.	13:34. Mitzvah chadashah ani noten lachem – she'ta'ehavu ish et rei'eihu – k'asher ahavti etchem – gam atem ta'ehavu ish et rei'eihu.	מצוה חדשה אני נותן לכם .13:34 שתאהבו איש את רעהו כאשר אהבתי אתכם גם אתם תאהבו איש את רעהו
13:35. By this shall all know that you are My taught ones, if you have love for one another.	13:35. B'zot yeda'u kulam ki talmidai atem – im ahavah yesh lachem ish el rei'eihu.	בזאת ידעו כולם כי תלמידי .13:35 אתם אם אהבה יש לכם איש אל רעהו
13:36. Shim'on Kepha said to Him, 'Master, where are You going?' Yahusha answered him, 'Where I am going you are unable to follow Me now, but afterwards you shall follow Me.'	13:36. Amar lo Shim'on Kěpha, 'Adonai, le'an atah holech?' Amar lo Yahusha, 'Asher ani holech ein'cha yachol l'lechet acharai ata – aval achar ken teilech.'	אמר לו שמעון כיפה אדוני .36:13 לאן אתה הולך אמר לו יהושע אשר אני הולך אינך יכול ללכת אחרי עתה אבל אחר כן תלך
13:37. Kĕpha said to Him, 'Master, why am I not able to follow You now? I shall lay down my life for You.'	13:37. Amar lo Kĕpha, 'Adoni, madua lo uchal lelechet achareicha ata? Nafshi eten ba'adcha!'	אמר לו כיפה אדוני מדוע לא .13:37 אוכל ללכת אחריך עתה נפשי אתן בעדך
13:38. Yahusha answered him, 'Shall you lay down your life for Me? Truly, truly, I say to you, the cock shall not crow at all until you have denied Me three times.'	13:38. Amar lo Yahusha, 'Et nafsh'cha titen ba'adi? Amein, amein, ani omer lecha – lo yikra hatarnegol ad ki tekhpar bi shalosh pe'amim.'	אמר לו יהושע את נפשך .13:38 תתן בעדי אמן אמן אני אומר לך לא יקרא התרנגול עד כי תכפר בי שלוש פעמים

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
------------------	-----------------	---------------------------

14:1. Let not your heart be	14:1. Al yibahel levavchem –	אל יבהל לבבכם האמינו .14:1
troubled. Believe in Elohim,	ha'aminu b'Elohim – v'gam	באלהים וגם בי האמינו
believe also in Me.	bi ha'aminu.	
14:2. In My Father's house	14:2. B'veit Avi me'onot	בבית אבי מעונות רבות ואילו .14:2
are many staying places.	rabbot – v'ilo ken amarti	כן אמרתי לכם אני הולך להכין מקום
And if not, I would have told	lachem – ani holech l'hachin	לכם
you. I go to prepare a place	makom lachem.	
for you.	makom racifem.	
14:3. And if I go and prepare	14:3. V'im elech v'achin	14.2
	makom lachem – avo od	ואם אלך ואכין מקום לכם .14:3
a place for you, I shall come		אבוא עוד פעם ואקח אתכם אלי למען
again and receive you to	pa'am u'ekach etchem elai –	אשר אני שם גם אתם תהיו
Myself, that where I am, you	lema'an asher ani sham,	
might be too.	gam atem tihyu.	
14:4. And where I go you	14:4. V'asher ani holech –	ואשר אני הולך יודעים אתם .14:4
know, and the way you	yoda'im atem – v'et	ואת הדרך יודעים אתם
know.	haderech yoda'im atem.	
14:5. T'oma said to Him,	14:5. Amar lo Toma, 'Adon,	אמר לו תומא אדון אין אנחנו .14:5
'Master, we do not know	ein anachnu yod'im le'an	יודעים לאן אתה הולך ואיך נדע את
where You are going, and	atah holech – v'eich neda et	הדרך
how are we able to know	haderech?'	, i
the way?'		
14:6. Yahusha said to him, 'I	14:6. Amar lo Yahusha, 'Ani	אמר לו יהושע אני הדרך. 14:6
am the Way, and the Truth,	haderech v'ha'emet	והאמת והחיים אין איש בא אל האב
and the Life. No one comes	v'hachayim – ein ish ba el	כי אם על ידי
to the Father except through	haAv ki im al yadi.	ב אם עי ו
Me.	l lianv ki iiii ai yaui.	
	14.7 Ily yo da't am ati gam	14:7. אילו ידעתם אותי גם את אבי
14:7. If you had known Me,	14:7. Ilu yeda'tem oti – gam	
you would have known My	et Avi hayitem makirim;	הייתם מכירים ומעתה מכירים אתם
Father too. From now on	u'me'atah makirim atem oto	אותו וראיתם
you know Him, and have	v'ra'item.	
seen.'		
14:8. Philip said to Him,	14:8. Amar elav Philippos,	אמר אליו פיליפוס אדון הראה .14:8
'Master, show us the Father,	'Adon, hareh lanu et haAv –	לנו את האב ודי לנו
and it is enough for us.'	v'day lanu.'	
14:9. Yahusha said to him,	14:9. Amar lo Yahusha,	אמר לו יהושע כמה זמן איתי .14:9
'Have I been with you so	'Kama zman iti v'lo yadata	ולא ידעת אותי פיליפוס הרואה אותי
long, and you have not	oti, Philippos? Haro'eh oti –	את האב ראה ואיך אתה אומר הראה
known Me, Philip? He who	et haAv ra'ah – v'eich atah	לנו את האב
has seen Me has seen the	omer hareh lanu et haAv?'	
Father, and how do you say,		
"Show us the Father"?		
14:10. Do you not believe	14:10. Ha'lo ata ma'amin –	14:10. הלא אתה מאמין כי אני באב
that I am in the Father, and	ki ani baAv v'haAv bi? Et	והאב בי את הדברים אשר אני מדבר
the Father is in Me? The	hadevarim asher ani	איני מדבר מעצמי האב השוכן בי הוא
words that I speak to you I	medaber – eini medaber	עושה את מעשיו עושה את מעשיו
1	me'atzmi; haAv hashochein	ען שון און בועש ו
do not speak from Myself.	I	
But the Father who stays in	bi – hu oseh et ma'asav.	
Me does His works.		

14:11. Believe Me that I am in the Father and the Father in Me, otherwise believe Me because of the works themselves.	14:11. Ha'aminu li – ki ani baAv v'haAv bi – v'im lav – biglal hama'asim ha'eleh ha'aminu.	האמינו לי כי אני באב והאב 14:11 בי ואם לאו בגלל המעשים האלה האמינו
14:12. Truly, truly, I say to you, he who believes in Me, the works that I do he shall do also. And greater works than these he shall do, because I go to My Father.	14:12. Amein, amein, ani omer lachem – hama'amin bi – hama'asim asher ani oseh, gam hu ya'aseh – ug'dolim me'eleh ya'aseh – ki ani holech el Avi.	אמן אמן אני אומר לכם .14:12 המאמין בי המעשים אשר אני עושה גם הוא יעשה וגדולים מאלה יעשה כי אני הולך אל אבי
14:13. And whatever you ask in My Name, that I shall do, in order that the Father might be esteemed in the Son.	14:13. V'kol asher tish'alu b'Shem i – otto e'eseh – lema'an yitchabed haAv baben.	וכל אשר תשאלו בשם י .14:13 אותו אעשה למען יתכבד האב בבן
14:14. If you ask whatever in My Name, I shall do it.	14:14. Im tish'alu davar b'Shem i – e'eseh otto.	אם תשאלו דבר בשם י .14:14 אעשה אותו
14:15. If you love Me, you shall guard My commands.	14:15. Im atem ohavim oti – et mitzvotai tishmeru.	אם אתם אוהבים אותי את .14:15 מצוותי תשמרו
14:16. And I shall ask the Father, and He shall give you another Helper, to stay with you forever –	14:16. V'ani evakesh min haAv – v'yiten lachem ozer acher – l'hiot itchem le'olam –	ואני אבקש מן האב ויתן .14:16 לכם עוזר אחר להיות איתכם לעולם
14:17. the Ruach of the Truth, whom the world is unable to receive, because it does not see Him or know Him. But you know Him, for He stays with you and shall be in you.	14:17. Et Ruach ha'Emet, asher ha'olam lo yachol lekabel – ki eino ro'eh oto v'lo makiro – v'atem makirim oto – ki shochein itchem v'yehyeh b'toch'chem.	את רוח האמת אשר העולם .14:17 לא יכול לקבל כי אינו רואה אותו ולא מכירו ואתם מכירים אותו כי שוכן איתכם ויהיה בתוככם
14:18. I shall not leave you orphans – I am coming to you.	14:18. Lo aniach etchem yetomim – ani ba aleichem.	14:18. לא אניח אתכם יתומים אני בא אליכם
14:19. Yet a little while and the world no longer sees Me, but you shall see Me. Because I live, you shall live also.	14:19. Od me'at v'ha'olam lo yireh oti od – aval atem tir'uni; ki ani chai – gam atem tichyu.	עוד מעט והעולם לא יראה .14:19 אותי עוד אבל אתם תראוני כי אני חי גם אתם תחיו
14:20. In that day you shall know that I am in My Father, and you in Me, and I in you.	14:20. Bayom hahu teda'u – ki ani baAv – v'atem bi – v'ani bachem.	ביום ההוא תדעו כי אני באב .14:20 ואתם בי ואני בכם
14:21. He who possesses My commands and guards them, it is he who loves Me. And he who loves Me shall be loved by My Father, and I shall love him and manifest Myself to him.	14:21. Ha'yesh lo et mitzvotai v'shomer otam – hu ohev oti; v'haohev oti ye'ehaveh mei'Avi, v'gam ani ohev oto v'egaleti et atzmi elav.	היש לו את מצוותי ושומר .14:21 אותם הוא אוהב אותי ייאהב מאבי וגם אני אוהב אותו ואגלה את עצמי אליו

14:22. Yehudah – not the one from Qerioth – said to Him, 'Master, what has come about that You are about to manifest Yourself to us, and not to the world?'	14:22. Amar lo Yehudah – lo Ish Qeriyot – 'Adoni, mah haya she'atid atah l'galot et atzmecha elenu v'lo la'olam?'	אמר לו יהודה לא איש .14:22 קריות אדוני מה היה שעתיד אתה לגלות את עצמך אלינו ולא לעולם
14:23. Yahusha answered him, 'If anyone loves Me, he shall guard My Word. And My Father shall love him, and We shall come to him and make Our stay with him.	14:23. Vaya'an Yahusha v'amar lo, 'Im ish ohev oti – et d'varai yishmor; v'Avi ye'ehav oto – v'navo elav v'na'aseh lo mishkan ito.'	ויען יהושע ואמר לו אם איש 14:23. אוהב אותי את דברי ישמור ואבי יאהב אותו ונבוא אליו ונעשה לו משכן איתו
14:24. He who does not love Me does not guard My Words. And the Word which you hear is not Mine but of the Father who sent Me.	14:24. V'mi she'eino ohev oti – eino shomer et d'varai; v'hadavar asher atem shom'im – eino sheli – ki im shel haAv hashole'ach oti.	ומי שאינו אוהב אותי אינו .14:24 שומר את דברי והדבר אשר אתם שומעים אינו שלי כי אם של האב השולח אותי
14:25. These words I have spoken to you while still with you.	14:25. Et hadevarim ha'eleh dibarti aleichem b'hiyoti itchem.	את הדברים האלה דיברתי .14:25 עליכם בהיותי איתכם
14:26. But the Helper, the Ruach haQodesh, whom the Father shall send in My Name, He shall teach you all and remind you of all that I said to you.	14:26. V'ha'Ozer Ruach haQodesh asher yishlach haAv b'Shem i hu yelamed etchem et hakol v'yazkir lachem et kol asher amarti lachem.	והעוזר רוח הקודש אשר 14:26. ישלח האב בשם י הוא ילמד אתכם את הכל ויזכיר לכם את כל אשר אמרתי לכם
14:27. Peace I leave with you – My peace I give to you. I do not give to you as the world gives. Do not let your heart be troubled, nor let it be afraid.	14:27. Shalom ani maniach lachem – shalomi noten ani lachem; lo k'asher ha'olam noten – ani noten lachem; al yibahel levavchem – v'al yira.	שלום אני מניח לכם שלוםי .14:27 נותן אני לכם לא כאשר העולם נותן אני נותן לכם אל יבהל לבבכם ואל יירא
14:28. You heard that I said to you, 'I am going away and I am coming to you.' If you loved Me, you would have rejoiced that I said, 'I am going to the Father,' for My Father is greater than I.	14:28. Sham'atam ki amarti lachem – 'Ani holech v'ba elichem'; ilu ahavtem oti – samachtem ki amarti – 'Holech ani el haAv' – ki gadol haAv mimeni.	שמעתם כי אמרתי לכם אני .14:28 הולך ובא אליכם אילו אהבתם אותי שמחתם כי אמרתי הולך אני אל האב כי גדול האב ממני
14:29. And now I have told you before it takes place, that when it does take place, you shall believe.	14:29. V'atah amarti lachem b'terem yihyeh – lema'an ki yihyeh ta'aminu.	ועתה אמרתי לכם בטרם .14:29 יהיה למען כי יהיה תאמינו
14:30. I shall no longer talk much with you, for the ruler of this world is coming, and he possesses none at all in Me,	14:30. Lo arbeh od ledaber imchem – ki sar ha'olam hazeh ba – u'vei ein lo bi.	לא ארבה עוד לדבר עמכם .14:30 כי שר העולם הזה בא ובי אין לו

14:31. but, in order for the	14:31. Aval lema'an yeda	14:31. אבל למען ידע העולם כי
world to know that I love	ha'olam ki ohev ani et haAv	אוהב אני את האב וכאשר ציווני האב
the Father, and as the Father	– v'k'asher tsivani haAv –	כן אני עושה קומו נלך מזה
commanded Me, so I am	ken ani oseh; kumu –	
doing. Rise up, let us go	neilech mizeh.	
from here.		

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
15:1. I am the true vine, and	15:1. Ani haGefen haAmitit,	אני הגפן האמתית ואבי הגנן .15:1
My Father is the gardener.	v'Avi haGardan.	
15:2. Every branch in Me	15:2. Kol zemorah bi asher	כל זמורה בי אשר איננה .15:2
that bears no fruit He takes	einah nosei p'ri - yisah otah;	נושאת פרי ישא אותה וכל אשר
away. And every branch that	v'kol asher nosei p'ri –	נושאת פרי יזכה אותה למען תביא
bears fruit He prunes, so	yzakkeh otah - lema'an tavi	פרי יותר
that it bears more fruit.	p'ri yoter.	
15:3. You are already clean	15:3. Atem kvar neki'im	אתם כבר נקיים בגלל הדבר .15:3
because of the Word which I	biglal hadavar asher dibarti	אשר דיברתי עליכם
have spoken to you.	aleichem.	
15:4. Stay in Me, and I stay	15:4. Sh'vu bi, v'ani bachem	שבו בי ואני בכם כמו .15:4
in you. As the branch is	– k'mo shehazemorah lo	שהזמורה לא תוכל לשאת פרי
unable to bear fruit of itself,	tuchal l'haset p'ri	מעצמה אם לא תישאר בגפן כן גם
unless it stays in the vine, so	me'atzmah, im lo tish'er	אתם אם לא תישארו בי
neither you, unless you stay	bagefen – kein gam atem, im	
in Me.	lo tish'ru bi.	
15:5. I am the vine, you are	15:5. Ani haGefen – atem	אני הגפן אתם הזמורות .15:5
the branches. He who stays	hazemorot; hashover bi,	השוהר בי ואני בו זה יביא פרי רב כי
in Me, and I in him, he bears	v'ani bo – zeh yavi p'ri rav;	בלעדי אינכם יכולים לעשות מאומה
much fruit. Because without	ki bil'adai einchem y'cholim	
Me you are able to do	la'asot me'umah.	
nothing!		
15:6. If anyone does not stay	15:6. Im ish lo yish'er bi –	אם איש לא יישאר בי יושלח .15:6
in Me, he is thrown away as	yushlach chutz k'zemorah	חוץ כזמורה וייבש ויאספוהו
a branch and dries up. And	v'yivash; v'yasfuhu –	וישליכוהו באש ויסרף
they gather them and throw	v'yashlichuhu ba'esh –	
them into the fire, and they	v'yisaref.	
are burned.		
15:7. If you stay in Me, and	15:7. Im tish'ru bi, u'devarai	אם תישארו בי ודבריי יישארו .15:7
My Words stay in you, you	yish'ru bachem – tish'alu kol	בכם תשאלו כל אשר תחפצו ויהיה
shall ask whatever you	asher tachpetzu – v'yihiyeh	לכם
	lachem.	

want, and it shall be done for you.		
15:8. In this My Father is esteemed, that you bear much fruit, and you shall be My taught ones.	15:8. B'zot yitchabed Avi – shetavi'u p'ri rav – v'tihyu talmidai.	15:8. בזאת יתכבד אבי שתביאו פרי רב ותהיו תלמידי
15:9. As the Father has loved Me, I have also loved you. Stay in My love.	15:9. K'asher ahav oti haAv – gam ani ahavti etchem; sh'vu b'ahavati.	כאשר אהב אותי האב גם אני .15:9 אהבתי אתכם שבו באהבתי
15:10. If you guard My commands, you shall stay in My love, even as I have guarded My Father's commands and stay in His love.	15:10. Im tishmeru et mitzvotai – tish'ru b'ahavati – k'asher ani shamarti et mitzvot Avi – v'shover b'ahavato.	אם תשמרו את מצוותי .15:10 תשארו באהבתי כאשר אני שמרתי את מצוות אבי ושוהר באהבתו
15:11. These words I have spoken to you, so that My joy might be in you, and that your joy might be complete.	15:11. Et eileh dibarti aleichem – lema'an tihiyeh simchati bachem – usimchatchem tihiyeh shelemah.	את אלה דיברתי עליכם .15:11 למען תהיה שמחתי בכם ושמחתכם תהיה שלמה
15:12. This is My command, that you love one another, as I have loved you.	15:12. Zot hi mitzvati – sheta'ehavu ish et rei'eihu – k'asher ahavti etchem.	זאת היא מצוותי שתאהבו .15:12 איש את רעהו כאשר אהבתי אתכם
15:13. No one has greater love than this: that one should lay down his life for his friends.	15:13. Ein ahavah gedolah mizo – sheyiten ish et nafsho ba'ad rei'av.	אין אהבה גדולה מזו שייתן .15:13 איש את נפשו בעד ריעיו
15:14. You are My friends if you do whatever I command you.	15:14. Atem rei'ai im ta'asu et asher ani m'tsaveh etchem.	אתם ריעי אם תעשו את .15:14 אשר אני מצוה אתכם
15:15. No longer do I call you servants, for a servant does not know what his master is doing. But I have called you friends, for all teachings I heard from My Father I have made known to you.	15:15. Lo od ekra etchem avadim – ki eved lo yodea et asher oseh adonav; v'karati etchem rei'im – ki kol asher shamati me'et Avi – hodiati lachem.	לא עוד אקרא אתכם עבדים .15:15 כי עבד לא יודע את אשר עושה אדוניו וקראתי אתכם ריעים כי כל אשר שמעתי מאת אבי הודעתי לכם
15:16. You did not choose Me, but I chose you and appointed you that you should go and bear fruit, and that your fruit should remain, so that whatever you ask the Father in My Name He might give you.	15:16. Lo atem bechartem oti – ki ani becharti etchem – v'samtim etchem lelechet ulhaset p'ri – u'f'richem yish'ar – lema'an kol asher tish'alu me'et haAv b'Shem i yiten lachem.	לא אתם בחרתם אותי כי אני .15:16 בחרתי אתכם ושמתי אתכם ללכת ולשאת פרי ופריכם יישאר למען כל אשר תשאלו מאת האב בשם י ייתן לכם
15:17. These words I command you, so that you love one another.	15:17. Et eileh ani m'tsaveh etchem – lema'an ta'ehavu ish et rei'eihu.	את אלה אני מצוה אתכם .15:17 למען תאהבו איש את רעהו

15:18. If the world hates	15:18. Im ha'olam soneh	אם העולם שונא אתכם .15:18
you, you know that it hated	etchem – da'atem ki oti	דעתם כי אותי שנא לפניכם
Me before it hated you.	sanei lifnei'chem.	
15:19. If you were of the	15:19. Ilu me'ha'olam	אילו מהעולם הייתם העולם .15:19
world, the world would love	hayitem – ha'olam ahav et	אהב את אשר לו אבל אינכם מן
its own. But because you are	asher lo; aval einchem min	העולם כי אני בחרתי אתכם מן
not of the world – but I	ha'olam – ki ani becharti	העולם לכך שונא אתכם העולם
chose you out of the world -	etchem min ha'olam – l'kach	·
for that reason the world	soneh etchem ha'olam.	
hates you.		
15:20. Remember the word	15:20. Zechru et hadavar	זכרו את הדבר אשר אמרתי .15:20
that I said to you, 'A servant	asher amarti lachem – 'Ein	לכם אין עבד גדול מאדוניו אם אותי
is not greater than his	eved gadol mei'adonav'; im	רדפו גם אתכם ירדפו ואם דברי
master.' If they persecuted	oti r'defu – gam etchem	שמרו גם את שלכם ישמרו
Me, they shall persecute you	yirdofu; v'im devari	, = -2 1
too. If they have guarded My	shamaru – gam et	
Word, they would guard	shelachem yishmeru.	
yours too.	Siletaenem y isminer a.	
15:21. But all this they shall	15:21. V'et kol eileh ya'asu	ואת כל אלה יעשו לכם .15:21
do to you because of My	lachem biglal Shemi – ki lo	בגלל שמי כי לא ידעו את השולח
Name, because they do not	yade'u et haShole'ach oti.	אותי
know Him who sent Me.	yade d'et hashole ach ou.	11117
15:22. If I had not come and	15:22. Ilu lo bati v'dibarti	אילו לא באתי ודיברתי .15:22
spoken to them, they would	aleihem – ein lahem chet;	עליהם אין להם חטא עכשיו אין להם עליהם אין להם חטא ע
have no sin, but now they	achshav – ein lahem	התנצלות על חטאתם התנצלות על חטאתם
have no excuse for their sin.	hitnatslut al chatatam.	ווונבלווו על ווסאונם
15:23. He who hates Me	15:23. Hasoni oti – gam et	השונא אותי גם את אבי .15:23
hates My Father as well.	Avi soneh.	שונא
15:24. If I had not done	15:24. Ilu lo asiti b'tocham	אילו לא עשיתי בתוכם .15:24
among them the works	ma'asim asher lo asah ish	מעשים אשר לא עשה איש אחר אין מעשים אים אחר אין
which no one else did, they	acher – ein lahem chet; aval	מעשים אשר לא עשה איש אחר אין להם חטא אבל עכשיו ראו ושנאו גם
would have no sin. But now	achshav ra'u – v'san'u gam	אותי וגם את אבי
they have both seen and	oti v'gam et Avi.	אווי וגם אוו אבי
have hated both Me and My	oti v gain et Avi.	
Father,		
15:25. but that the word	15:25. Aval lema'an	אבל למען יימלא הכתוב .15:25
	yimmaleh hakatuv	I
might be filled which was	b'Toratam – 'Sin'uni chinam.'	בתורתם שנאוני חינם
written in their Torah, 'They	b foratam - Sin uni chinam. 	
hated Me without a cause.'	15.26 Hildach	15.26
15:26. And when the Helper	15:26. U'k'asher yavo	וכאשר יבוא העוזר אשר .15:26
comes, whom I shall send to	haOzer, asher eshlach	אשלח לכם מאת האב רוח האמת
you from the Father – the	lachem me'et haAv – Ruach	היוצא מאת האב הוא יעיד עלי
Ruach of the Truth, who	haEmet hayotze me'et haAv	
comes from the Father – He	– hu ya'id alai.	
shall bear witness of Me,	45.05.0	45.05
15:27. But you also bear	15:27. Gam atem ta'idu – ki	גם אתם תעידו כי מראשית .15:27
witness, because you have	me'reshit hayitem imi.	הייתם עמי
been with Me from the		
beginning.		

D . 15 11	m 11	VV 1 / 2 / 2 / 2
Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
16:1. These words I have	16:1. Et hadevarim ha'eleh	את הדברים האלה דיברתי .16:1
spoken to you, so that you	dibarti aleichem – lema'an	עליכם למען לא תיכשלו
do not stumble.	lo tikashelu.	
16:2. They shall put you out	16:2. Yigarshu etchem min	יגרשו אתכם מן הקהל ובאה 16:2.
of the congregations. But an	hakehal; u'ba'ah sha'ah –	שעה אשר כל הורג אתכם יחשוב כי
hour is coming when	asher kol horeg etchem –	עבודה הוא לאלהים
everyone who kills you shall	yachshov ki avodah hu	
think he is rendering	l'Elohim.	
service to Elohim.		
16:3. And this they shall do	16:3. V'et zot ya'asu lachem	ואת זאת יעשו לכם כי לא .16:3
to you because they did not	– ki lo yade'u et haAv v'lo	ידעו את האב ולא אותי
know the Father, nor Me.	oti.	
16:4. But I have said these	16:4. Aval et eileh amarti	אבל את אלה אמרתי לכם .16:4
things to you, so that when	lachem – lema'an k'tavo	למען כשתבוא השעה תזכרו כי
the hour comes, you	hasha'ah tizkeru ki amarti	אמרתי לכם ואת אלה לא אמרתי
remember that I told them	lachem; v'et eileh lo amarti	בראשונה כי איתי הייתם
to you. And these I did not	b'rishonah – ki iti hayitem.	
say to you at the beginning,		
because I was with you.		
16:5. But now I go away to	16:5. V'atah ani holech el	ועתה אני הולך אל השולח .16:5
Him who sent Me, and not	haShole'ach oti – v'ein	אותי ואין אחד מכם שואל אותי לאן
one of you asks Me, 'Where	echad mikem sho'el oti,	אתה הולך
are You going?'	'Le'an atah holech?'	
16:6. But because I have	16:6. Aval ki et hadevarim	אבל כי את הדברים האלה .16:6
said these words to you,	ha'eleh dibarti aleichem –	דיברתי עליכם יגון מלא את לבבכם
grief has filled your heart.	yagon male et levavchem.	
16:7. But I say the truth to	16:7. Aval et ha'emet ani	אבל את האמת אני אומר לכם .16:7
you. It is better for you that I	omer lachem – tov lachem	טוב לכם שאלך כי אם לא אלך העוזר
go away, for if I do not go	she'elech; ki im lo elech –	לא יבוא עליכם ואם אלך אשלח אותו
away, the Helper shall not	haOzer lo yavo aleichem;	עליכם
come to you at all, but if I go,	v'im elech – eshlach oto	
I shall send Him to you.	aleichem.	
16:8. And having come, He	16:8. U'kivo – yochiach et	וכבואו יוכיח את העולם על .8:8
shall reprove the world	ha'olam al chet – v'al	חטא ועל צדקה ועל משפט
concerning sin, and	tz'dakah - v'al mishpat -	
concerning righteousness,		
and concerning judgment -		

16:9. concerning sin because they do not believe in Me,	16:9. Al chet – ki lo he'eminu bi,	על חטא כי לא האמינו בי .16:9
16:10. concerning righteousness because I go to My Father and you see Me no more,	16:10. Al tz'dakah – ki ani holech el Avi – v'ein atem ro'im oti od,	על צדקה כי אני הולך אל .16:10 אבי ואין אתם רואים אותי עוד
16:11. and concerning judgment because the ruler of this world is judged.	16:11. V'al mishpat – ki sar ha'olam hazeh nidon.	ועל משפט כי שר העולם .16:11 הזה נידון
16:12. I still have many words to say to you, but you are not able to bear them now.	16:12. Od yesh li dvarim rabbim lomar lachem – aval atem lo tuchlu l'se'et otam ata.	עוד יש לי דברים רבים. 16:12 לומר לכם אבל אתם לא תוכלו לשאת אותם עתה
16:13. But when He comes, the Ruach of the Truth, He shall guide you into all the truth. For He shall not speak from Himself, but whatever He hears He shall speak. And He shall announce to you what is to come.	16:13. V'k'asher yavo Ruach haEmet – yanche otchem el kol ha'emet; ki lo yedaber me'atzmo – ki kol asher yishma yedaber; v'et haba yagid lachem.	וכאשר יבוא רוח האמת ינהג .16:13 אתכם אל כל האמת כי לא ידבר מעצמו כי כל אשר ישמע ידבר ואת הבא יגיד לכם
16:14. He shall esteem Me, for He shall take of what is Mine and announce it to you.	16:14. Hu y'chabed oti – ki mi'sheli yikach – v'yagid lachem.	הוא יכבד אותי כי משלי .16:14 ייקח ויגיד לכם
16:15. All that the Father has is Mine. That is why I said that He takes from what is Mine and announces it to you.	16:15. Kol asher laAv – li hu; l'kach amarti – ki mi'sheli yikach – v'yagid lachem.	כל אשר לאב לי הוא לכך .16:15 אמרתי כי משלי ייקח ויגיד לכם
16:16. A little while, and you do not see Me; and again a little while, and you shall see Me – because I go to the Father.	16:16. Me'at – v'lo tir'uni; v'shuv me'at – u'tir'uni – ki ani holech el haAv.	מעט ולא תראוני ושוב מעט 16:16. ותראוני כי אני הולך אל האב
16:17. Therefore some of His taught ones said to one another, 'What is this that He says to us, "A little while, and you do not see Me; and again a little while, and you shall see Me," and, "because I go to the Father"?'	16:17. V'amru talmidav ish el rei'eihu, 'Mah zot asher amar lanu, "Me'at – v'lo tir'uni; v'shuv me'at – u'tir'uni" – u'"ki ani holech el haAv"?'	ואמרו תלמידיו איש אל .16:17 רעהו מה זאת אשר אמר לנו מעט ולא תראוני ושוב מעט ותראוני ו כי אני הולך אל האב
16:18. So they said, 'What is this that He says, "A little while"? We do not know what He is saying.'	16:18. V'amru, 'Mah zot asher amar, "Me'at"? Ein anachnu yod'im mah hu medaber.'	ואמרו מה זאת אשר אמר 16:18. מעט אין אנחנו יודעים מה הוא מדבר

16:19. Yahusha knew that they were wishing to ask Him, and He said to them, 'Are you asking one another about what I said, "A little while, and you do not see Me; and again a little while, and you shall see Me"?	16:19. V'yada Yahusha ki rotzim lish'olo – v'amar lahem, 'Al zot atem doreshim ish el rei'eihu, asher amarti, "Me'at – v'lo tir'uni; v'shuv me'at – u'tir'uni"?'	וידע יהושע כי רוצים .16:19 לשאול אותו ואמר להם על זאת אתם דורשים איש אל רעהו אשר אמרתי מעט ולא תראוני ושוב מעט ותראוני
16:20. Truly, truly, I say to you that you shall weep and lament, but the world shall rejoice. And you shall be grieved, but your grief shall become joy.	16:20. Amein, amein, ani omer lachem – ki tivku v'titabelu – v'ha'olam yismach; v'atem tita'atzu – aval atzevetchem tihiyeh l'simchah.	אמן אמן אני אומר לכם כי .16:20 תבכו ותתאבלו והעולם ישמח ואתם תתעצבו אבל עצבכם תהיה לשמחה
16:20. Truly, truly, I say to you, that you shall weep and lament, but the world shall rejoice. And you shall be grieved, but your grief shall become joy.	16:20. Amein, amein, ani omer lachem – ki tivku v'tit'ablu – v'ha'olam yismach; v'atem te'atzvu – aval atzvatchem tihiyeh l'simchah.	אמן אמן אני אומר לכם כי 16:20. תבכו ותתאבלו והעולם ישמח ואתם תעצבו אבל עצבכם תהיה לשמחה
16:21. The woman has grief when she is in labor because her hour has come. But as soon as she has given birth to the child, she no longer remembers the affliction, for joy that a man was born into the world.	16:21. Ha'ishah b'tzirei leidah atzevah – ki ba'ah sha'atah; v'k'asher yalda et hayeled – lo zocheret od et hatzarat – biglal hasimchah ki nolad adam la'olam.	האשה בצירי לידה עצבה כי 16:21. באה שעתה וכאשר ילדה את הילד לא זוכרת עוד את הצרה בגלל השמחה כי נולד אדם לעולם
16:22. And you therefore have grief now, but I shall see you again, and your heart shall rejoice, and no one takes your joy away from you.	16:22. V'gam atem ata atzuvim – aval er'eh etchem od – v'yismach levavchem – v'simchatchem lo yikach ish mikem.	וגם אתם עתה עצובים אבל .16:22 אראה אתכם עוד וישמח לבבכם ושמחתכם לא ייקח איש מכם
16:23. And in that day you shall ask Me none at all. Truly, truly, I say to you, whatever you ask the Father in My Name He shall give you.	16:23. U'bayom hahu lo tish'alu oti davar – amein, amein, ani omer lachem – kol asher tish'alu me'et haAv b'Shem i yiten lachem.	וביום ההוא לא תשאלו אותי .16:23 דבר אמן אמן אני אומר לכם כל אשר תשאלו מאת האב בשם י ייתן לכם
16:24. Until now you have asked nothing in My Name. Ask, and you shall receive, in order that your joy might be complete.	16:24. Ad ata lo sh'altem davar b'Shem i – sha'alu v'tikchu – lema'an tihiyeh simchatchem shelemah.	עד עתה לא שאלתם דבר .16:24 בשם י שאלו ותקחו למען תהיה שמחתכם שלמה
16:25. These words I have spoken to you in figures of speech, but an hour is coming when I shall no	16:25. Et hadevarim ha'eleh dibarti lachem b'mashal – aval ba'ah sha'ah lo od	את הדברים האלה דיברתי .16:25 לכם במשל אבל באה שעה לא עוד אדבר במשל כי אם בגילוי אגיד לכם על האב

longer speak to you in figures of speech, but I shall declare plainly the Father to you.	adaber b'mashal – ki im b'gelui agid lachem al haAv.	
16:26. In that day you shall ask in My Name, and I do not say to you that I shall pray the Father on your behalf,	16:26. Bayom hahu tish'alu b'Shem i – v'ein ani omer lachem asher evakesh me'et haAv ba'avurchem –	ביום ההוא תשאלו בשם י .16:26 ואין אני אומר לכם אשר אבקש מאת האב בעבורכם
16:27. for the Father Himself does love you, because you have loved Me, and have believed that I came forth from Elohim.	16:27. Ki haAv atzmo ohev etchem – ki ahavtem oti – v'he'emantem ki me'Elohim yatza'ti.	כי האב עצמו אוהב אתכם כי 16:27. אהבתם אותי והאמנתם כי מאלהים יצאתי
16:28. I came forth from the Father and have come into the world. Again, I leave the world and go to the Father.	16:28. Yatza'ti me'et haAv – u'vati la'olam; v'shuv – ozev ani et ha'olam – v'holech el haAv.	יצאתי מאת האב ובאתי 16:28. לעולם ושוב עוזב אני את העולם והולך אל האב
16:29. His taught ones said to Him, 'See, now You are speaking plainly, and not using figure of speech!	16:29. Amru talmidav, 'Hineh ata medaber b'glui – v'ein ata omer mashal!'	אמרו תלמידיו הנה אתה 16:29. מדבר בגילוי ואין אתה אומר משל
16:30. Now we know that You know all, and have no need that anyone should question You. By this we believe that You came forth from Elohim.	16:30. Ata yod'im anachnu – ki atah yodea et hakol – v'ein tzarich yish'al otcha ish – bazot he'emanu ki me'Elohim yatza'tah.	עתה יודעים אנחנו כי אתה 16:30. יודע את הכל ואין צריך ישאל אותך איש בזאת האמנו כי מאלהים יצאתה
16:31. Yahusha answered them, 'Do you now believe?	16:31. Vaya'an Yahusha, 'Ata ma'aminim atem?'	ויען יהושע עתה מאמינים .16:31 אתם
16:32. See, an hour is coming, and has now come, that you are scattered, each to his own, and leave Me alone. Yet I am not alone, because the Father is with Me.	16:32. Hineh ba'ah sha'ah – v'ata ba'ah – v'titpazru ish el shelo – v'tazovu oti levado; v'lo levado ani – ki haAv iti.	הנה באה שעה ועתה באה .16:32 ותתפזרו איש אל שלו ותעזובו אותי לבדו ולא לבדו אני כי האב איתי
16:33. These words I have spoken to you, that in Me you might have peace. In the world you have pressure, but take courage, I have overcome the world.	16:33. Et eileh dibarti aleichem – lema'an tihyeh lachem shalom bi; ba'olam yesh lachem tzarah – aval al tichatu – ani nitzachti et ha'olam.	את אלה דיברתי עליכם .16:33 למען תהיה לכם שלום בי בעולם יש לכם צרה אבל אל תיחתו אני נִצַחְתִּי את העולם

Yoḥanan (John) – Chapter 17

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
17:1. Yahusha said these		<i>'</i>
	17:1. Diber Yahusha et	דיבר יהושע את הדברים .17:1
words, and lifted up His	hadevarim ha'eleh, v'nasa	האלה ונשא עיניו לשמים ואמר אבי
eyes to the heaven, and said,	einav la'shamayim, v'amar,	באה השעה כבד את בנך למען יכבדך
'Father, the hour has come.	'Avi, ba'ah hasha'ah – kaved	גם בנך
Esteem Your Son, so that	et Bincha – lema'an	
Your Son also might esteem	y'chabedcha gam Bincha.	
You,		
17:2. as You have given Him	17:2. Ka'asher natata lo	כאשר נתת לו סמכות על כל .17:2
authority over all flesh, that	samchut al kol basar – ken	בשר כן ייתן חיי עולם לכל אשר נתת
He should give everlasting	yiten chayei olam l'chol	לו
life to all whom You have	asher natata lo.	17
given Him.	asher hatata io.	
	17.2 Waat hi shayai alam	וזאת היא חיי עולם לדעת .17:3
17:3. And this is everlasting	17:3. V'zot hi chayei olam –	
life, that they should know	l'da'at otcha – haElohim	אותך האלהים האמת לבדו ואת
You, the only true Elohim,	ha'emet levado – v'et	יהושע המשיח אשר שלחת
and Yahusha Mashiach	Yahusha haMashiach asher	
whom You have sent.	shalachta.	
17:4. I have esteemed You	17:4. Ani kibbad'ticha	17:4. אני כיבדתיך בארץ את
on the earth, having	ba'aretz – et ham'lachah	המלאכה אשר נתת לי לעשות
accomplished the work You	asher natata li la'asot –	השלמתי
have given Me that I should	hishlamti.	
do.		
17:5. And now, esteem Me	17:5. V'atah, kavedeni atah	ועתה כבדני אתה אבי את .17:5
with Yourself, Father, with	Avi – et hakavod asher	הכבוד אשר היה לי איתך בטרם היה
the esteem which I had with	hayah li itcha – beterem	העולם
You before the world was.	hayah ha'olam.	271211
17:6. I have revealed Your	17:6. Hodati et Shimcha	17:6. הודעתי את שמך לאנשים
Name to the men whom You	la'anashim asher natata li	II
		אשר נתת לי מן העולם שלך היו ונתת
gave Me out of the world.	min ha'olam – shelcha hayu	אותם לי ואת דבריך שמרו
They were Yours, and You	– v'natata otam li – v'et	
gave them to Me, and they	devarecha shamaru.	
have guarded Your Word.		
17:7. Now they have come	17:7. Ata yada'u – ki kol	עתה ידעו כי כל אשר נתת לי .17:7
to know that all You gave to	asher natata li – me'itcha	מאיתך הוא
Me is from You.	hu.	
17:8. Because the words	17:8. Ki hadevarim asher	17:8. כי הדברים אשר נתת לי נתתי
which You gave to Me I have	natata li – natati lahem –	להם והם לקחום וידעו באמת כי
given to them, and they have	v'hem lekachum – v'yad'u	מאיתך יצאתי והאמינו כי אתה
received them, and have	be'emet ki me'itcha yatza'ti	שלחתני
truly known that I came	– v'he'eminu ki atah	
forth from You, and they	shalachtani.	
believed that You sent Me.	Sharachtann.	
beneveu mat iou sent Me.		אני מתפלל בעדם לא בעד .17:9
17.0 I prove for thom I do	1 17.0 Ani mitnalal ha'adam	
17:9. I pray for them. I do	17:9. Ani mitpalel ba'adam –	
not pray for the world but	lo ba'ad ha'olam ani	העולם אני מתפלל כי אם בעד אשר
1	=	

17:10. And all Mine are Yours, and Yours are Mine, and I have been esteemed in them.	17:10. V'chol asher li – shelcha hu – v'asher shelcha – li hu; v'nikbadti bahem.	וכל אשר לי שלך הוא ואשר 17:10. שלך לי הוא ונכבדתי בהם
17:11. And I am no more in the world, but these are in the world, and I come to You. Set-apart Father, guard them in Your Name which You have given Me, so that they might be one, as We are.	17:11. V'eineni od ba'olam – v'eleh ba'olam hem – v'ani ba elecha; Av Qadosh – sh'mor otam b'Shimcha asher natata li – lema'an yihyu echad – k'mo anachnu.	ואינני עוד בעולם ואלה .17:11 בעולם הם ואני בא אליך אב קדוש שמור אותם בשמך אשר נתת לי למען יהיו אחד כמו אנחנו
17:12. While I was with them in the world, I was guarding them in Your Name which You have given Me, and I watched over them, and not one of them perished except the son of destruction, that the Scripture might be filled.	17:12. K'asher hayiti itahem ba'olam – shamar'tim b'Shimcha asher natata li – v'natsarti otam – v'lo avad me'hem ish – bilti ben ha'avadon – lema'an yimmaleh haKetuv.	כאשר הייתי איתם בעולם .17:12 שמרתים בשמך אשר נתת לי ונצרתי אותם ולא אבד מהם איש בלתי בן האבדון למען יימלא הכתוב
17:13. And now I come to You. And I speak these words in the world, so that they have My joy completed in them.	17:13. V'atah ani ba elecha – v'et eileh ani medaber ba'olam – lema'an yihyeh b'hem simchati shelemah.	ועתה אני בא אליך ואת אלה .17:13 אני מדבר בעולם למען יהיה בהם שמחתי שלמה
17:14. I have given them Your Word, and the world hated them because they are not of the world, as I am not of the world.	17:14. Natati lahem et Devarecha – v'san'ah otam ha'olam – ki lo hem min ha'olam – k'mo she'ani lo min ha'olam.	נתתי להם את דברך ושנאה .17:14 אותם העולם כי לא הם מן העולם כמו שאני לא מן העולם
17:15. I do not pray that You should take them out of the world, but that You keep them from the evil one.	17:15. Lo ani mevakash tisa'em min ha'olam – ki im tishmerem min hara.	לא אני מבקש תישאם מן .17:15 העולם כי אם תשמרם מן הרע
17:16. They are not of the world, as I am not of the world.	17:16. Lo hem min ha'olam – k'mo she'ani lo min ha'olam.	לא הם מן העולם כמו שאני .17:16 לא מן העולם
17:17. Set them apart in Your truth – Your Word is truth.	17:17. Kad'shem b'amitcha – Devar'cha emet.	17:17. קדשם באמתך דברך אמת
17:18. As You sent Me into the world, I also sent them into the world.	17:18. K'asher shalachtani el ha'olam – ken gam ani shilach'tim el ha'olam.	כאשר שלחתני אל העולם כן .17:18 גם אני שלחתים אל העולם
17:19. And for them I set Myself apart, so that they too might be set apart in truth.	17:19. U'va'adam ani mekadesh et atzmi – lema'an gam hem yikadshu b'emet.	ובעדם אני מקדש את עצמי .17:19 למען גם הם יקדשו באמת

17:20. And I do not pray for these alone, but also for those believing in Me through their word,	17:20. V'lo aleh levadam ani mitpalel – ki gam al hama'aminim bi al yedei d'varam,	ולא על אלה לבדם אני .17:20 מתפלל כי גם על המאמינים בי על ידי דברם
17:21. so that they all might be one, as You, Father, are in Me, and I in You, so that they too might be one in Us, so that the world might believe that You have sent Me.	17:21. Lema'an yihyu kulam echad – k'mo atah Avi bi – v'ani bach – gam hem yihyu echad banu – lema'an ya'amin ha'olam ki atah shalachtani.	למען יהיו כולם אחד כמו .17:21 אתה אבי בי ואני בך גם הם יהיו אחד בנו למען יאמין העולם כי אתה שלחתני
17:22. And the esteem which You gave Me I have given them, so that they might be one as We are one	17:22. V'hakavod asher natata li – natati lahem – lema'an yihyu echad – k'mo anachnu echad.	והכבוד אשר נתת לי נתתי 17:22. להם למען יהיו אחד כמו אנחנו אחד
17:23. I in them, and You in Me, so that they might be perfected into one, so that the world knows that You have sent Me, and have loved them as You have loved Me.	17:23. Ani bahem – v'atah bi – lema'an yihyu shleimim l'echad – v'yeda ha'olam ki atah shalachtani – v'ahavta otam k'asher ahavta oti.	אני בהם ואתה בי למען יהיו .17:23 שלמים לאחד וידע העולם כי אתה שלחתני ואהבתם כאשר אהבת אותי
17:24. Father, I desire that those whom You have given Me might be with Me where I am, so that they see My esteem which You have given Me, because You loved Me before the foundation of the world.	17:24. Avi, rotzeh ani she'asher natata li – yihyu iti asher ani sham – v'yiru et kevodi asher natata li – ki ahavta oti milifnei y'sod ha'olam.	אבי רוצה אני אשר נתת לי .17:24 יהיו איתי אשר אני שם ויראו את כבודי אשר נתת לי כי אהבת אותי מלפני יסוד העולם
17:25. O righteous Father! Indeed, the world did not know You, but I knew You, and these knew that You sent Me.	17:25. Av tzaddiq! Ha'olam lo yada otcha – aval ani yadati otcha – v'eleh yad'u ki atah shalachtani.	אב צדיק! העולם לא ידע .17:25 אותך אבל אני ידעתי אותך ואלה ידעו כי אתה שלחתני
17:26. And I have made Your Name known to them, and shall make it known, so that the love with which You loved Me might be in them, and I in them.	17:26. V'hoda'ti lahem et Shimcha – u'odi'a – lema'an tihiyeh bahem ha'ahavah asher ahavta oti – v'ani bahem.	והודעתי להם את שמך .17:26 ועודיעה למען תהיה בהם האהבה אשר אהבת אותי ואני בהם

Yoḥanan (John) – Chapter 18

		1
Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
18:1. Having said these	18:1. K'asher amar et	כאשר אמר את הדברים האלה .18:1
words, Yahusha went out	hadevarim ha'eleh, yatza	יצא יהושע עם תלמידיו מעבר לנחל
with His taught ones beyond	Yahusha im talmidav	קדרון אשר שם גן אשר בא אליו הוא
the Qidron torrent, where	me'eiver l'nachal Qidron –	ותלמידיו
there was a garden, into	asher sham gan – asher ba	
which He and His taught	elav hu v'talmidav.	
ones entered.	ciav nu v taninuav.	
18:2. And Yehudah, who	18:2. V'Yehudah – hamoser	ויהודה המוסר אותו ידע גם .18:2
1		
delivered Him up, also knew	oto – yada gam et hamakom	את המקום כי יהושע לפעמים ְרבות
the place, because Yahusha	– ki Yahusha lifamim rabot	ניגש שם עם תלמידיו
often met there with His	nigash sham im talmidav.	
taught ones.		
18:3. Yehudah, then, having	18:3. Lakhen Yehudah	לכן יהודה לקח את גדוד .18:3
received the band of	lakach et gedud hachayalim	החיילים ואת השרים מאת כהנים
soldiers and officers from	v'et hasarim me'et kohanim	הראשים ומן הפרושים ויבוא שם עם
the chief priests and	harashim u'min haprushim	לפידים וגרות וכלי זין
Pharisees, came there with	– v'yavo sham im lapidim	<u> </u>
torches and lamps and	v'nerot u'kli zayin.	
weapons.		
18:4. Yahusha, then,	18:4. Yahusha yada et kol	יהושע ידע את כל אשר עתיד .18:4
knowing all that would	asher atid lavoh alav –	לבוא עליו ויצא ויאמר להם את מי
<u> </u>		
come upon Him, went	v'yatza v'yomar lahem, 'Et	אתם מבקשים
forward and said to them,	mi atem mevaksheem?'	
'Whom do you seek?'		
18:5. They answered Him,	18:5. V'ya'anu oto, 'Et	ויענו אותו את יהושע הנוצרי .18:5
'Yahusha of Natsareth.'	Yahusha haNotsri.' Amar	אמר להם יהושע אני הוא ויהודה
Yahusha said to them, 'I am	lahem Yahusha, 'Ani Hu.'	המוסר אותו היה עומד גם הוא איתם
He.' And Yehudah, who	V'Yehudah hamoser oto	
delivered Him up, was also	haya omed gam hu itahem.	
standing with them.		
18:6. When, therefore, He	18:6. U'k'asher amar lahem	וכאשר אמר להם אני הוא .18:6
said to them, 'I am He,' they	'Ani Hu' – nasogu achor	נסוגו אחור ונפלו ארצה
drew back and fell to the	v'naflu artzah.	
ground.	,	
18:7. Once more He asked	18:7. V'shuv sh'alah otam,	ושוב שאל אותם את מי אתם .18:7
them, 'Whom do you seek?'	'Et mi atem mevaksheem?'	
-		מבקשים ויאמרו את יהושע הנוצרי
And they said, 'Yahusha of	V'amru, 'Et Yahusha	
Natsareth.'	haNotsri.'	100
18:8. Yahusha answered, 'I	18:8. Amar Yahusha, 'Amarti	אמר יהושע אמרתי לכם כי .18:8
said to you that I am He. If,	lachem ki ani Hu – im oti	אני הוא אם אותי אתם מבקשים
then, you seek Me, allow	atem mevaksheem –	הניחו לאלה ללכת
these to go,'	hanichu la'eleh lalechet.'	
18:9. in order that the word	18:9. Lema'an yimmaleh	למען יימלא הדבר אשר דיבר .18:9
might be filled which He	hadavar asher diber,	מאשר נתת לי לא איבדתי מהם אף
spoke, 'Of those whom You	'Mi'asher natata li – lo	אחד
have given Me, I have lost	ibadeti mehem af echad.'	,,,,,
none.	ibauch meneni ai tenau.	
none.		<u> </u>

40.40 ml all t xx l	4040 4 01: 1 77: 1	40.40
18:10. Then Shim on Kepha,	18:10. Az Shim'on Kĕpha,	אז שמעון כיפה אשר חרב .18:10
having a sword, drew it and	asher cherev imo – shalaf	עמו שַלף אותה והיכה את עבד הכהן
struck the servant of the	otah v'hikah et eved	הגדול וקיצץ את אזן ימין ושם העבד
high priest and cut off his	haKohen haGadol – v'kitzets	מלך
right ear. And the servant's	et ozn yemin; v'shem	
name was Melek.	ha'eved Malech.	
18:11. Yahusha then said to	18:11. Amar Yahusha	אמר יהושע לכיפה החזר .18:11
Kĕpha, 'Put your sword into	l'Kĕpha, 'Hachzor charbecha	חרבך אל הנדנה הלוא את הכוס אשר
the sheath. Shall I not drink	el han'danah – halo et haKos	נתן לי אבי אשתה נתן לי אבי אשתה
the cup which My Father	asher natan li Avi eshteh?'	,
has given Me?'		
18:12. Then the company of	18:12. Az haGedud v'sar	אז הגדוד ושר המאתים .18:12
soldiers and the	hamatayim v'sharei	ושרי היהודים תפסו את יהושע
commander and the officers	haYehudim – tafsu et	ויאסרו אותו
of the Yehudim seized	Yahusha – v'ye'asru oto.	121110 1 1010 1
Yahusha and bound Him,	Tanusna – v ye asru oto.	
18:13. and they led Him	18:13. Vayolichuhu el	ויוליכוהו אל חנן ראשונה כי .18:13
	Chanan rishonah – ki hu	· ·
away to Chanan first, for he was the father-in-law of		הוא חותן קיאפא אשר הוא כהן גדול
	choten Qayafa – asher hu	בשנה ההיא
Qayapha who was high	Kohen Gadol bashanah hahi.	
priest that year.	40.44.770	10.11
18:14. Now Qayapha was	18:14. V'Qayafa hu asher	וקיאפא הוא אשר נתן את .18:14
the one who gave counsel to	natan et ha'etzah laYehudim	העצה ליהודים טוב למות איש אחד
the Yehudim that it was	- tov lamo't ish echad ba'ad	בעד העם
better that one man should	ha'am.	
die for the people.		
18:15. And Shim'on Kepha	18:15. V'Shim'on Kĕpha	ושמעון כִיפה הלך אחר .18:15
followed Yahusha, and so	halach achar Yahusha –	יהושע וגם תלמיד אחד אחר והתלמיד
did another taught one. And	v'gam talmid echad acher;	ההוא היה ידוע לכהן הגדול ונכנס עם
that taught one was known	v'hatamid ha'hu haya yadua	יהושע אל חצר הכהן הגדול
to the high priest, and he	l'Kohen haGadol – v'nichnas	
went with Yahusha into the	im Yahusha el chatzer	
courtyard of the high priest,	haKohen haGadol.	
18:16. but Kĕpha was	18:16. U'Kĕpha amad	וכיפה עמד מחוץ אל הדלת .18:16
standing outside at the door.	michutz el ĥa'dalet –	ותלמיד אחר הידוע לכהן הגדול יצא
So the other taught one,	v'talmid acher hayadua	ודיבר עם שומרת הדלת והביא את
who was known to the high	l'Kohen haGadol – yatza	כיפה לפנים
priest, went out and spoke	v'diber im shom'eret	
to her who kept the door,	ha'dalet – v'hivieh et Kĕpha	
and brought Kĕpha in.	lifnim.	
18:17. Then the servant girl	18:17. V'tomer ha'shifchah	ותאמר השפחה השומרת את .18:17
who kept the door said to	hashom'eret et ha'dalet el	הדלת אל כיפה הלא גם אתה
Kěpha, 'Are you also one of	Kĕpha, 'Ha'lo gam atah	מתלמידיו של האיש הזה אמר לא אני
this Man's taught ones?' He	mitalmidav shel ha'Ish	
said, 'I am not.'	hazeh?' Amar, 'Lo ani.'	
18:18. And the servants and	18:18. V'avadim v'sarim asu	ועבדים ושרים עשו מדורת .18:18
officers who had made a fire		
	medurat pechamim v'amdu	פחמים ועמדו שם כי קר היה
of coals stood there,	sham – ki kar haya –	ויתחממו וכיפה היה איתם עומד
because it was cold, and	v'yitchamemu; v'Kĕpha haya	ומתחמם

they warmed themselves. And Kepha was with them, standing and warming himself.	itahem – omed u'mitchamem.	
18:19. Then the high priest asked Yahusha about His taught ones and His teaching.	18:19. Vayish'al haKohen haGadol et Yahusha al talmidav v'al torato.	וישאל הכהן הגדול את .18:19 יהושע על תלמידיו ועל תורתו
18:20. Yahusha answered him, 'I spoke openly to the world. I always taught in the congregation and in the Set-apart Place, where the Yehudim always meet, and I spoke no word in secret.	18:20. Vaya'an Yahusha, 'B'pharhesyah dibarti el ha'olam – tamid limadeti bakahal u'bamaqom hakadosh – asher sham nikbetzim haYehudim – u'v'seiter lo dibarti davar.'	ויען יהושע בפרהסיה 18:20. דיברתי אל העולם תמיד לימדתי בקהל ובמקום הקדוש אשר שם נקבצים היהודים ובסתר לא דיברתי דבר
18:21. Why do you ask Me? Ask those who have heard what I said to them. See, they know what I said.	18:21. Madua ata sho'el oti? She'al et asher sham'u – et asher dibarti aleihem – hineh hem yod'im et asher dibarti.	מדוע אתה שואל אותי שאל .18:21 את אשר שמעו את אשר דיברתי עליהם הנה הם יודעים את אשר דיברתי
18:22. And when He had said this, one of the officers who stood by slapped Yahusha, saying, 'Do You answer the high priest this way?'	18:22. U'k'asher amar zot, echad min hasarim ha'omdim – hikah et Yahusha al lechyo – v'amar, 'Kach ata oneh et haKohen haGadol?'	וכאשר אמר זאת אחד מן .18:22 השרים העומדים היכה את יהושע על לחיו ויאמר כך אתה עונה את הכהן הגדול
18:23. Yahusha answered him, 'If I have spoken evil, bear witness of the evil, but if well, why do you hit Me?'	18:23. Vaya'an Yahusha, 'Im hara dibarti – ha'ed al hara'ah; v'im tov – madua atah makeh oti?'	ויען יהושע אם רע דיברתי 18:23. העד על הרעה ואם טוב מדוע אתה מכה אותי
18:24. Chanan then sent Him bound to Qayapha the high priest.	18:24. Vayishlach oto Chanan asur el Qayafa haKohen haGadol.	וישלח אותו חנן אסור אל .18:24 קיאפא הכהן הגדול
18:25. And Shim'on Kepha was standing and warming himself. Then they said to him, 'Are you also one of His taught ones?' He denied it and said, 'I am not!'	18:25. V'Shim'on Kĕpha haya omed u'mitchamem – v'amru lo, 'Ha'lo gam atah mitalmidav?' – Vaykachesh – v'yomar, 'Lo ani!'	ושמעון כיפה היה עומד .18:25 ומתחמם ויאמרו לו הלא גם אתה מתלמידיו ויכחש ויאמר לא אני
18:26. One of the servants of the high priest, a relative of the one whose ear Kepha cut off, said, 'Did I not see you in the garden with Him?'	18:26. Echad me'avdei haKohen haGadol – krovo shel asher Kĕpha kitzets et ozn – amar, 'Ha'lo ra'iticha ba'gan ito?'	אחד מעבדי הכהן הגדול .18:26 קרובו של אשר כיפה קיצץ את אזן אמר הלא ראיתיך בגן איתו
18:27. Then Kepha again denied it, and immediately a rooster crowed.	18:27. Vaykachesh Kĕpha od – u'miyad karah tarnegol.	ויכחש כיפה עוד ומיד קרא .18:27 תרנגול

18:28. Then they led Yahusha from Qayapha to the palace, and it was early. And they themselves did not go into the palace, lest they should be defiled, but that they might eat the Pěsah.	18:28. Vayavi'u et Yahusha me'et Qayafa el beit haMishpat – v'haya boker; v'hem lo nichnesu el beit haMishpat – lema'an lo yitame'u – kedei le'echol et haPĕsaḥ.	ויביאו את יהושע מאת 18:28. קיאפא אל בית המשפט והיה בוקר והם לא נכנסו אל בית המשפט למען לא יטמאו כדי לאכול את הפסח
18:29. Pilate, therefore, went out to them and said, 'What accusation do you bring against this Man?'	18:29. Yatza Pilatos aleihem – v'amar, 'Eizo ashmah atem meivi'im neged haIsh hazeh?'	יצא פילאטוס עליהם ויאמר 18:29. איזו אשמה אתם מביאים נגד האיש הזה
18:30. They answered and said to him, 'If He were not an evil-doer, we would not have delivered Him up to you.'	18:30. Vaya'anu v'amru lo, 'Ilu lo haya oseh ra – lo hayinu mosrim oto eilecha.'	ויענו ויאמרו לו אילו לא היה 18:30. עושה רע לא היינו מוסרים אותו אליך
18:31. Then Pilate said to them, 'You take Him and judge Him according to your law.' The Yehudim said to him, 'It is not right for us to put anyone to death,'	18:31. Amar lahem Pilatos, 'Kechu oto atem – u'shifetuhu k'datchem.' V'amru lo haYehudim, 'Ein lanu reshut l'hamit ish.'	אמר להם פילאטוס קחו .18:31 אותו אתם ושפטוהו כדתכם ויאמרו לו היהודים אין לנו רשות להמית איש
18:32. in order that the word of Yahusha might be filled which He spoke, signifying by what death He was about to die.	18:32. Lema'an yimmaleh dvar Yahusha asher amar – mar'eh b'eizo mitah atid hu lamut.	למען יימלא דבר יהושע 18:32. אשר אמר מראה באיזו מיתה עתיד הוא למות
18:33. Then Pilate went back into the palace, and called Yahusha, and said to Him, 'Are You the Sovereign of the Yehudim?'	18:33. Vayavo Pilatos el haMishpat – v'yikra et Yahusha – v'yomar lo, 'Ha'atá Melech haYehudim?'	ויבוא פילאטוס אל המשפט .18:33 ויקרא את יהושע ויאמר לו האתה מלך היהודים
18:34. Yahusha answered him, 'Do you say this from yourself, or did others talk to you about Me?'	18:34. Vaya'an Yahusha, 'Min atzmecha atah omer zot – o she'acherim amru lecha alai?'	ויען יהושע מן עצמך אתה .18:34 אומר זאת או שאחרים אמרו לך עלי
18:35. Pilate answered, 'Am I a Yehudi? Your own nation and the chief priests have delivered You to me. What did You do?'	18:35. Vaya'an Pilatos, 'Ha'im Yehudi ani? Amcha atzmecha v'kohanecha mosru otcha eilai – mah asita?'	ויען פילאטוס האם יהודי אני .18:35 עמך עצמך וכהניך מסרו אותך אלי מה עשית
18:36. Yahusha answered, 'My reign is not of this world. If My reign were of this world, My servants would fight, so that I should not be delivered to the Yehudim. But now My reign is not from here.'	18:36. Vaya'an Yahusha, 'Malchuti einah min ha'olam hazeh – ilu min ha'olam haita malchuti – avadai nilchamu ba'avori – kedei shelo emsar laYehudim; aval ata ein malchuti mizeh.'	ויען יהושע מלכותי אינה מן .18:36 העולם הזה אילו מן העולם היתה מלכותי עבדי נלחמו בעבורי כדי שלא אמסר ליהודים אבל עתה אין מלכותי מזה

18:37. Then Pilate said to Him, 'Are You a sovereign	18:37. Vayomer lo Pilatos, 'Eifo melech atah?' Vaya'an	ויאמר לו פילאטוס איפוא .18:37 מלך אתה ויען יהושע אתה אומר כי
then?' Yahusha answered,	Yahusha, 'Atah omer – ki	מלך אני לכך נולדתי ולכך באתי
1	·	
'You say it, because I am a	melech ani; l'kach noladeti –	לעולם למען אעיד לאמת כל אשר
sovereign. For this I have	v'l'kach bati la'olam –	הוא מן האמת שומע את קולי
been born, and for this I	lema'an a'id la'emet – kol	
have come into the world,	asher hu min ha'emet -	
that I should bear witness to	shome'a et koli.'	
the truth. Everyone who is		
of the truth hears My voice.'		
18:38. Pilate said to Him,	18:38. Amar lo Pilatos, 'Mah	אמר לו פילאטוס מה היא .18:38
'What is truth?' And when	hi ha'emet?' V'k'asher amar	האמת וכאשר אמר זאת יצא עוד פעם
he had said this, he went out	zot – yatza od pa'am el	אל היהודים ויאמר להם אינני מוצא
again to the Yehudim, and	haYehudim – v'amar lahem,	בו אשמה כלל
said to them, 'I find no guilt	'Eineni motzei bo ashmah	
in Him at all.	klal.'	
18:39. But you have a	18:39. Aval yesh lachem	אבל יש לכם מנהג אשר .18:39
custom that I should release	minhag – asher afteh	אפתח לכם איש בפסח הרוצים אתם
someone to you at the	lachem ish b'Pĕsaḥ;	אפתח לכם את מלך היהודים
Pěsah. Do you wish, then,	ha'rotzim atem afteh lachem	'
that I release to you the	et Melech haYehudim?	
Sovereign of the Yehudim?'		
18:40. Then they all shouted	18:40. Az tza'aku shuv	18:40. אז צעקו שוב כולם לאמר
again, saying, 'Not this One,	kulam lemor, 'Lo et zeh – ki	לא את זה כי אם את בר אבא ובר
but Barabba!' And Barabba	im et Barabba!' V'Barabba	אבא היה ליסטים
was a robber.	haya listim.	

Yoḥanan (John) — Chapter 19

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
19:1. Then Pilate took	19:1. Az lakach Pilatos et	אז לקח פילאטוס את יהושע 19:1.
Yahusha and flogged Him.	Yahusha v'yissar oto.	ויסר אותו
19:2. And the soldiers	19:2. Vayarkhu hachayalim	וירכו החיילים כתר קוצים .19:2
plaited a crown of thorns	keter kotzim – vayasimu al	וישימו על ראשו וילבישהו מעיל
and placed it on His head,	rosho – v'halbishuhu me'il	ארגמן
and they put a purple robe	argaman.	
on Him,		
19:3. and said, 'Greetings,	19:3. V'amru, 'Shalom,	ויאמרו שלום מלך היהודים .19:3
Sovereign of the Yehudim!'	Melech haYehudim!' –	ויתנו לו מכות על פניו
And they slapped Him.	v'yitnu lo makot al panav.	
19:4. And Pilate went	19:4. Vayeitze Pilatos od	ויצא פילאטוס עוד פעם ויאמר .19:4
outside again, and said to	pa'am – v'yomar lahem,	להם הנה מוציא אני אותו עליכם כדי
them, 'See, I am bringing	'Hineh motzi ani oto	תדעו כי אינני מוצא בו אשמה

Him out to you, to let you know that I find no guilt in Him.'	aleichem – kedei ted'u – ki eineni motzei bo ashmah.'	
19:5. Then Yahusha came outside, wearing the crown of thorns and the purple robe. And Pilate said to them, 'See the Man!'	19:5. Vayeitze Yahusha chovesh keter kotzim ulavush me'il argaman – v'yomar lahem Pilatos, 'Hineh haIsh!'	ויצא יהושע חובש כתר קוצים .19:5 ולבוש מעיל ארגמן ויאמר להם פילאטוס הנה האיש
19:6. So when the chief priests and officers saw Him, they shouted, saying, 'Impale! Impale!' Pilate said to them, 'You take Him and impale Him, for I find no guilt in Him.'	19:6. U'k'asher ra'uhu hakohanim harashim v'hasarim – tza'aku lemor, 'Tzalev! Tzalev!' Vayomer lahem Pilatos, 'Kechu oto atem – v'tzalevu – ki eineni motzei bo ashmah.'	וכאשר ראוהו הכהנים 19:6. הראשים והשרים צעקו לאמר צלב צלב ויאמר להם פילאטוס קחו אותו אתם וצלבו כי אינני מוצא בו אשמה
19:7. The Yehudim answered him, 'We have a law, and according to our law He ought to die, because He has made Himself the Son of Elohim.'	19:7. Vaya'anu haYehudim, 'Yesh lanu torah – u'lefi toratenu – chayav hu mavet – ki asah et atzmo ben Elohim.'	ויענו היהודים יש לנו תורה. 19:7 ולפי תורתנו חייב הוא מוות כי עשה את עצמו בן אלהים
19:8. So when Pilate heard this word, he was more afraid,	19:8. U'k'shama Pilatos et hadavar hazeh – yareh yoter.	וכשמע פילאטוס את הדבר .19:8 הזה ירא יותר
19:9. and went back into the palace, and said to Yahusha, 'Where are You from?' But Yahusha gave him no answer.	19:9. V'nichnas Pilatos od pa'am el beit hamishpat – v'yomar el Yahusha, 'Me'ayin atah?' – v'Yahusha lo natan lo teshuvah.	ונכנס פילאטוס עוד פעם אל .19:9 בית המשפט ויאמר אל יהושע מאין אתה ויהושע לא נתן לו תשובה
19:10. Then Pilate said to Him, 'Do You not speak to me? Do You not know that I possess authority to impale You, and authority to release You?'	19:10. Vayomer lo Pilatos, 'Lo tedaber iti? Ha'lo yadata – ki yesh li samchut l'tzalev otcha – v'samchut l'shale'ach otcha?'	ויאמר לו פילאטוס לא תדבר 19:10. איתי הלא ידעת כי יש לי סמכות לצלב אותך וסמכות לשלח אותך
19:11. Yahusha answered, 'You would possess no authority against Me if it were not given you from above. Because of this, he who delivered Me to you has greater sin.'	19:11. Vaya'an Yahusha, 'Lo hayta l'cha samchut alai – ilmalei notnah lecha mil'maalah – l'kach harbeh chatah asher masar oti eilecha.'	ויען יהושע לא הייתה לך 19:11. סמכות עלי אילמלא נתנה לך מלמעלה לכך הרבה חטא אשר מסר אותי אליך
19:12. From then on Pilate was seeking to release Him, but the Yehudim shouted, saying, 'If you release this One, you are not Caesar's friend. Everyone who makes	19:12. Min ha'et hahi bikesh Pilatos l'shale'ach oto – aval tza'aku haYehudim lemor, 'Im atah meshale'ach oto – eincha ohev et Kaisar; kol ha'oseh atzmo melech – neged Kaisar hu medaber.'	מן העת ההיא ביקש .19:12 פילאטוס לשלח אותו אבל צעקו היהודים לאמר אם אתה משלח אותו אינך אוהב את קיסר כל העושה את עצמו מלך נגד קיסר הוא מדבר

himself a sovereign, speaks		
against Caesar.'		
19:13. Therefore, when Pilate heard these words, he brought Yahusha out and sat down in the judgment seat in a place that is called Pavement, but in Hebrew, Gabbatha.	19:13. U'k'shama Pilatos et hadevarim ha'eleh – hotzi et Yahusha – v'yeshev al kisei hadin – bamakom hanikra Ritzpah – v'Ivrit Gabbata.	וכשמע פילאטוס את .19:13 הדברים האלה הוציא את יהושע וישב על כסא הדין במקום הנקרא רצפה ובעברית גבבתא
19:14. And it was the Preparation Day of the Pěsaḥ, and about the sixth hour. And he said to the Yehudim, 'See your Sovereign!'	19:14. V'haya Erev haPĕsaḥ – v'about sha'ah shishit – v'yomar laYehudim, 'Hineh Malk'chem!'	והיה ערב הפסח ובערך .19:14 שעה ששית ויאמר ליהודים הנה מלככם
19:15. But they shouted, 'Away! Away! Impale Him!' Pilate said to them, 'Shall I impale your Sovereign?' The chief priests answered, 'We have no sovereign except Caesar!'	19:15. V'tza'aku, 'Haseir! Haseir! Tzalev oto!' – amar lahem Pilatos, 'Et Malk'chem etzalev?' V'ya'anu kohanei harosh, 'Ein lanu melech – ki im Kaisar!'	וצעקו הסר הסר צלב אותו .19:15 אמר להם פילאטוס את מלככם אצלב ויענו כהני הראש אין לנו מלך כי אם קיסר
19:16. At that time, then, he delivered Him to them to be impaled. And they took Yahusha and led Him away.	19:16. Az masar otam lahem kedei l'tzalev – v'lakchu et Yahusha v'holichuhu.	אז מסר אותם להם כדי .19:16 לצלב ולקחו את יהושע והוליכוהו
19:17. And bearing His stake, He went out to the so-called Place of a Skull, which is called in Hebrew, Golgotha,	19:17. V'nose et tzal'vo – yatza el hamakom hanikra Gulgol'tah – asher b'Ivrit hu Golgotha.	ונושא את צלבו יצא אל .19:17 המקום הנקרא גולגלתא אשר בעברית הוא גולגולתא
19:18. where they impaled Him, and two others with Him, one on this side and one on that side, and Yahusha in the middle.	19:18. Asher sham tzalvu oto – v'gam shnei acherim ito – echad mizeh v'echad mizeh – v'Yahusha b'emtza.	אשר שם צלבו אותו וגם .19:18 שני אחרים איתו אחד מזה ואחד מזה ויהושע באמצע
19:19. And Pilate wrote a title too, and put it on the stake, and it was written: YAHUSHA OF NATSARETH, THE SOVEREIGN OF THE YEHUDIM.	19:19. V'Pilatos katav gam ketav – v'sam al ha'tzalav; v'hayah katuv: YAHUSHA HANOTSRI MELECH HAYEHUDIM.	ופילאטוס כתב גם כתב ושם .19:19 על הצלב והיה כתוב יהושע הנוצרי מלך היהודים
19:20. Many of the Yehudim therefore read this title, for the place where Yahusha was impaled was near the city, and it was written in Hebrew, Greek, and Roman.	19:20. V'kare'u haYehudim rabbim et haketav hazeh – ki hamakom asher tzalvu bo et Yahusha – haya karov la'ir – v'hayah katuv b'Ivrit, Yevanit u'Latinit.	וקראו היהודים רבים את .19:20 הכתב הזה כי המקום אשר צלבו בו את יהושע היה קרוב לעיר והיה כתוב בעברית יוונית ולטינית

19:21. Then the chief priests of the Yehudim said to Pilate, 'Do not write, "The Sovereign of the Yehudim," but, "He said, I am the Sovereign of the Yehudim." 19:22. Pilate answered,	19:21. V'amru kohanei harosh shel haYehudim el Pilatos, 'Al tikhtov Melech haYehudim – ki im, Amar, Melech haYehudim ani.'	ויאמרו כהני הראש של .19:21 היהודים אל פילאטוס אל תכתוב מלך היהודים כי אם אמר מלך היהודים אני ויען פילאטוס את אשר .19:22
'What I have written, I have written.' 19:23. Then the soldiers,	asher katavti – katavti.' 19:23. V'hachayalim, k'asher	כתבתי כתבתי והחיילים כאשר צלבו את .19:23
when they had impaled Yahusha, took His outer garments and made four parts, to each soldier a part, and the inner garment. And the inner garment was without seam, woven from the top in one piece.	tzalvu et Yahusha – lakchu et begadav v'chilequ l'arba – chelek le'ish; v'et haketonet – v'haketonet einah t'fira – migilayim arkumah kula.	יהושע לקחו את בגדיו וחילקו לארבע חלק לאיש ואת הכתונת והכתונת אינה תפירה מגליים ארוגה כולה
19:24. So they said to one another, 'Let us not tear it, but cast lots for it, whose it shall be,' in order that the Scripture might be filled which says, 'They divided My garments among them, and for My clothing they cast lots.' So the soldiers indeed did this.	19:24. V'amru ish el rei'eihu, 'Al nekra'ena – ki im naphil goral aleha – l'mi tihyeh,' lema'an yimmaleh haKetuv: 'Chalku v'gaday baineihem – v'al levushi hiphilu goral.' V'kach asu hachayalim.	ויאמרו איש אל רעהו אל .19:24 נקרענה כי אם נפיל גורל עליה למי תהיה למען יימלא הכתוב חלקו בגדי ביניהם ועל לבושי הפילו גורל וכך עשו החיילים
19:25. And by the stake of Yahusha stood His mother, and His mother's sister, Miryam the wife of Qlopa, and Miryam from Magdala.	19:25. V'omdot etzel ha'tzalav shel Yahusha – imo, v'achot imo, Miryam eshet Qlopha, uMiryam haMagdalit.	ועמדות אצל הצלב של 19:25. יהושע אמו ואחות אמו מרים אשת קלופא ומרים המגדלית
19:26. Then Yahusha, seeing His mother and the taught one whom He loved standing by, He said to His mother, 'Woman, see your son!'	19:26. Vayar Yahusha et imo – v'et hatalmid asher ahav omed – v'yomer le'imo, 'Ishah, hineh bin'cha!'	וירא יהושע את אמו ואת 19:26. התלמיד אשר אהב עומד ויאמר לאמו אשה הנה בנך
19:27. Then He said to the taught one, 'See your mother!' And from that hour the taught one took her to his own home.	19:27. V'amar latalmid, 'Hineh imecha!' – U'mei'otah sha'ah lakchah hatalmid el beito.	ויאמר לתלמיד הנה אמך .19:27 ומאותה שעה לקחה התלמיד אל ביתו
19:28. After this, Yahusha, knowing that all had been accomplished, in order that the Scripture might be accomplished, said, 'I thirst!'	19:28. Acharei eileh, yada Yahusha ki hakol nishlam – v'lema'an yimmaleh haKetuv – amar, 'Tzame ani!'	אחרי אלה ידע יהושע כי .19:28 הכל נשלם ולמען יימלא הכתוב אמר צמא אני

19:29. A bowl of sour wine stood there, and they filled a sponge with sour wine, put it on hyssop, and held it to His mouth.	19:29. Kaf shel chemetz haya sham – v'yimale'u et hasfoga b'chemetz – v'yasimu al ezov – v'yakrevu el piv.	כף של חומץ היה שם .19:29 וימלאו את הספוגה בחומץ וישימו על אזוב ויקרבו אל פיו
19:30. So when Yahusha took the sour wine He said, 'It has been accomplished!' And bowing His head, He gave up His spirit.	19:30. K'asher lakach Yahusha et hachemetz – amar, 'Nishlam!' – v'hat chot rosho – v'yimaser et ruacho.	כאשר לקח יהושע את 19:30. החומץ אמר נשלם ויחת חות ראשו וימסר את רוחו
19:31. Therefore, since it was the Preparation, that the bodies should not remain on the stake on the Sabbath – for that Sabbath was a high one – the Yehudim asked Pilate to have their legs broken, and that they be taken away.	19:31. V'haya Erev Shabbat – u'b'shabbat hahi shabbat gedolah – v'lo yish'aru hageviyot al hatzalav – v'va'akshu haYehudim mipilatos lishbor shokeyhem – ulhasir otam.	והיה ערב שבת ובשבת 19:31. ההיא שבת גדולה ולא יישארו הגוויות על הצלב ויבקשו היהודים מפילאטוס לשבור שוקיהם ולהסיר אותם
19:32. Therefore the soldiers came and broke the legs of the first, and of the other who was impaled with Him,	19:32. Vayavo'u hachayalim – v'shibru shokav shel harishon – v'shel hasheni hanitzlav imo.	ויבואו החיילים ושברו .19:32 שוקיו של הראשון ושל השני הנצלב עמו
19:33. but when they came to Yahusha and saw that He was already dead, they did not break His legs.	19:33. U'k'sheba'u el Yahusha v'ra'u ki kvar met – lo shibru et shokav.	וכשבאו אל יהושע וראו כי 19:33. כבר מת לא שברו את שוקיו
19:34. But one of the soldiers pierced His side with a spear, and instantly blood and water came out.	19:34. Aval echad min hachayalim – daqar et tzido b'chanit – v'miyad yatza dam u'mayim.	אבל אחד מן החיילים דקר 19:34. את צידו בחנית ומיד יצא דם ומים
19:35. And he who has seen has witnessed, and his witness is true. And he knows that he is speaking the truth, in order that you might believe.	19:35. V'zeh ra'ah v'he'id – v'eduto ne'emanah – v'yodea ki emet hu medaber – lema'an ta'aminu gam atem.	וזה ראה והעיד ועדותו .19:35 נאמנה ויודע כי אמת הוא מדבר למען תאמינו גם אתם
19:36. For this took place in order for the Scripture to be filled, 'Not one of His bones shall be broken.'	19:36. Ki zot hayta lema'an yimmaleh haKetuv, 'Etzem lo yishaver bo.'	כי זאת היתה למען יימלא .19:36 הכתוב עצם לא יישבר בו
19:37. And again another Scripture says, 'They shall look on Him whom they pierced.'	19:37. V'od ketuv echad omer, 'Yabitun el asher daqaru.'	ועוד כתוב אחד אומר יביטו .19:37 אל אשר דקרו
19:38. And after this, Yoseph of Ramathayim, being a taught one of	19:38. Acharei eileh, Yoseph me'Ramathayim – talmid Yahusha b'seter m'pachad	אחרי אלה יוסף מרמתי .19:38 תלמיד יהושע בסתר מפחד היהודים בא אל פילאטוס ושאל לקחת את

Yahusha, but secretly for fear of the Yehudim, asked Pilate that he might take the body of Yahusha. And Pilate gave permission. So he came and took the body of Yahusha.	haYehudim – ba el Pilatos v'sha'al likach et gufat Yahusha; v'natan lo Pilatos – v'yavo v'yikach et hagufah.	גופת יהושע ונתן לו פילאטוס ויבוא ויקח את הגופה
19:39. And Nicodemus, who at first came to Yahusha by night, also came, bringing a mixture of myrrh and aloes, about a hundred litras.	19:39. V'nachum gam Nikodemos – asher ba el Yahusha balaylah barishonah – v'hevi t'arovet mor v'alot – k'me'ah litrot.	ונחום גם ניקודמוס אשר בא 19:39. אל יהושע בלילה בראשונה והביא תערובת מור ואלות כמאה ליטרות
19:40. Then they took the body of Yahusha, and bound it in linen bands with the spices, as was the habit of the Yehudim for burial.	19:40. Vayikchu et gufat Yahusha – v'yeatfu otah b'chute bad im b'samim – k'minhag q'vurat haYehudim.	ויקחו את גופת יהושע 19:40. ויעטפו אותה בחוטי בד עם בשמים כמנהג קבורת היהודים
19:41. And at the place where He was impaled there was a garden, and in the garden a new tomb in which no one had yet been laid.	19:41. U'bamakom asher tzalvu oto haya gan – u'vagan kever chadash asher lo hushu sham adam me'olam.	ובמקום אשר צלבו אותו .19:41 היה גן ובגן קבר חדש אשר לא הושם שם אדם מעולם
19:42. There, then, because of the Preparation Day of the Yehudim, they laid Yahusha, because the tomb was near.	19:42. Sham samuhu et Yahusha – mipnei Erev Shabbat shel haYehudim – ki karov haya hakaver.	שם שמוהו את יהושע מפני .19:42 ערב שבת של היהודים כי קרוב היה הקבר

Yoḥanan (John) – Chapter 20

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
20:1. And on the first day of	20:1. U'v'yom harishon	וביום הראשון בשבוע באה .20:1
the week Miryam from	b'shavu'a – ba'ah Miryam	מרים המגדלית בבוקר אל הקבר
Magdala came early to the	haMagdalit b'boker el	בעוד חשך ותרא את האבן שהוסרה
tomb, while it was still dark,	hakever – b'od choshekh –	מן הקבר
and saw that the stone had	v'tir'eh et ha'even	
been removed from the	she'husarah min hakever.	
tomb.		
20:2. So she ran and came to	20:2. Vataruts v'tavo el	ותרוץ ותבוא אל שמעון כיפה .20:2
Shim'on Kĕpha, and to the	Shimʻon Kĕpha v'el	ואל התלמיד השני אשר אהב יהושע
other taught one whom	hatalmid hasheni asher	ותאמר להם נטלו את האדון מן הקבר
Yahusha loved, and said to	ahav Yahusha, v'tomer	ואין יודעים אנחנו אי זה שמוהו

them, 'They have taken the Master out of the tomb, and we do not know where they laid Him.'	lahem, 'Natlu et haAdon min hakever – v'ein yod'im anachnu ei zeh samuhu.'	
20:3. Then Kepha and the other taught one went out, and they were going to the tomb,	20:3. Vayeitzei Kĕpha v'hatamid hasheni – v'halchu el hakever.	ויצא כיפה והתלמיד השני .20:3 וילכו אל הקבר
20:4. and the two were running together, but the other taught one outran Kěpha and came to the tomb first.	20:4. Vayaretzu shneihem yachdav – v'hatamid hasheni kadam et Kĕpha – v'ba el hakever rishon.	וירוצו שניהם יחדיו והתלמיד .20:4 השני קדם את כיפה ובא אל הקבר ראשון
20:5. And stooping down he saw the linen wrappings lying, but he did not go in.	20:5. Vayit'teh v'yireh et tachrichi habad shochvim – aval lo nichnas.	ויתטה וירא את תכריכי הבד .20:5 שוכבים אבל לא נכנס
20:6. Then Shim on Kepha came, following him, and went into the tomb. And he saw the linen wrappings lying,	20:6. Vayavo Shim'on Kĕpha acharav – v'yavo el hakever – v'yireh et tachrichi habad shochvim,	ויבוא שמעון כיפה אחריו .20:6 ויבוא אל הקבר וירא את תכריכי הבד שוכבים
20:7. and the cloth which had been on His head, not lying with the linen wrappings, but folded up in a place by itself.	20:7. V'hamispachah asher haytah al rosho – lo shochavah im hatachrichim – ki im kefulah b'makom levado.	והמספחא אשר היתה על 20:7. ראשו לא שוכבה עם התכריכים כי אם כפולה במקום לבדה
20:8. So then the other taught one, who came to the tomb first, also went in. And he saw and believed.	20:8. Az nichnas gam hatamid hasheni – haba el hakever rishon – v'ra'ah v'he'emin.	אז נכנס גם התלמיד השני 20:8. הבא אל הקבר ראשון וירא ויאמין
20:9. For they did not yet know the Scripture, that He has to rise again from the dead.	20:9. Ki adain lo yade'u et haKetuv – asher hu tzarich lakum min hametim.	כי עדיין לא ידעו את הכתוב .20:9 אשר הוא צריך לקום מן המתים
20:10. So the taught ones went away again, by themselves.	20:10. Vayelchu lahem hatalmidim od pa'am el beitam.	וילכו להם התלמידים עוד .20:10 פעם אל ביתם
20:11. But Miryam was standing outside the tomb weeping. Then as she wept, she stooped down to look into the tomb,	20:11. U'Miryam amedah michutz el hakever bocheh – u'k'bochiyah – nit'tahtah v'tabit el hakever.	ומרים עמדה מחוץ אל הקבר 20:11. בוכה וכבכייתה נטתה ותביט אל הקבר
20:12. and saw two messengers in white sitting, one at the head and the other at the feet, where the body of Yahusha had been laid.	20:12. V'tireh shnei mal'achim malbeshei lavan yoshvim – echad b'rosh v'echad b'regel – asher sham hayshah gufat Yahusha.	ותרא שני מלאכים מלבשי 20:12. לבן יושבים אחד בראש ואחד ברגל אשר שם הושמה גופת יהושע

20:13. And they said to her, 'Woman, why do you weep?' She said to them, 'Because they took away my Master, and I do not know where they laid Him.'	20:13. V'yomru aleiha, 'Ishah, madua at bochah?' V'tomer lahem, 'Ki nasu et Adoni – v'lo yodati ei zeh samuhu.'	ויאמרו אליה אשה מדוע את 20:13. בוכה ותאמר להם כי נשאו את אדוני ולא ידעתי אי זה שמוהו
20:14. And having said this, she turned around and saw Yahusha standing – but she did not know that it was Yahusha.	20:14. U'k'asher amrah zot – pan'tah achorah – v'tireh et Yahusha omed – v'lo yada'ah ki Yahusha hu.	וכאשר אמרה זאת פנתה. 20:14 אחורה ותרא את יהושע עומד ולא ידעה כי יהושע הוא
20:15. Yahusha said to her, 'Woman, why do you weep? Whom do you seek?' Thinking He was the gardener, she said to Him, 'Master, if You have carried Him away, say to me where You put Him, and I shall take Him away.'	20:15. Yahusha amar la, 'Ishah, madua at bochah? Et mi at m'vakshet?' – V'hi chashvah ki hu haganav – v'tomer lo, 'Adoni, im atah nesato – emor li ei zeh samta oto – v'ani etol oto.'	יהושע אמר לה אשה מדוע 20:15. את בוכה את מי את מבקשת והיא חשבה כי הוא הגנן ותאמר לו אדוני אם אתה נשאתו אמור לי אי זה שמת אותו ואני אתול אותו
20:16. Yahusha said to her, 'Miryam!' She turned and said to Him, 'Rabboni!' – which means, Teacher.	20:16. Yahusha amar la, 'Miryam!' – V'hi pan'tah v'tomer lo, 'Rabboni!' – shehu lomar, Moreh.	יהושע אמר לה מרים והיא 20:16. פנתה ותאמר לו רבוני שהוא לומר מורה
20:17. Yahusha said to her, 'Do not hold on to Me, for I have not yet ascended to My Father. But go to My brothers and say to them, "I am ascending to My Father and your Father, and to My Elohim and your Elohim."	20:17. Yahusha amar la, 'Al tig'i bi – ki lo aliti od el Avi – lechi el achai v'emor lahem – "Oleh ani el Avi v'Avichem – v'Elohai v'Eloheichem."'	יהושע אמר לה אל תגעי בי 20:17. כי לא עליתי עוד אל אבי לכי אל אחי ואמרי להם עולה אני אל אבי ואביכם ואלוהי ואלוהיכם
20:18. Miryam from Magdala came announcing to the taught ones that she had seen the Master, and that He had told her this.	20:18. Ba'ah Miryam haMagdalit u'biserah la'talmidim – ki ra'atah et haAdon – v'et eileh amar lah.	באה מרים המגדלית .20:18 ובישרה לתלמידים כי ראתה את האדון ואת אלה אמר לה
20:19. When therefore it was evening on that day, the first day of the week, and when the doors were shut where the taught ones met, for fear of the Yehudim, Yahusha came and stood in the midst, and said to them, 'Peace to you.'	20:19. Vayehi ba'erev bayom hahu – yom rishon b'shavu'a – v'ha'd'latot sagurot bimkom asher hayu mitkabtzim hatalmidim – m'pachad haYehudim – ba Yahusha v'amed b'tavech – v'yomar lahem, 'Shalom lachem.'	ויהי בערב ביום ההוא יום .20:19 ראשון בשבוע והדלתות סגורות במקום אשר היו מתקבצים התלמידים מפחד היהודים בא יהושע ועמד בטוך ויאמר להם שלום לכם
20:20. And having said this, He showed them His hands and His side. The taught	20:20. U'k'amro zot – hera lahem et yadav v'tzido –	וכאמרו זאת הראה להם את 20:20. ידיו וצידו ושמחו התלמידים כראותם את האדון

and therefore rejained	v'samchu hatalmidim	
ones therefore rejoiced	k'ra'otam et haAdon.	
when they saw the Master. 20:21. Then Yahusha said to		ויאמר להם יהושע עוד פעם .20:21
them again, 'Peace to you!	20:21. Vayomar lahem	ויאמר להם יהושע עוד פעם 20:21. שלום לכם כאשר שלחני האב כן גם
As the Father has sent Me, I	Yahusha od pa'am, 'Shalom lachem! Ka'asher shalchani	שלום לכם כאשר שלווגי האב כן גם אני שולח אתכם
1		אני שולח אתכם
also send you.'	haAv – ken gam ani	
	shole'ach etchem.'	00.00
20:22. And having said this,	20:22. U'k'amro zot – nashaf	וכאמרן זאת נשף בהם .20:22
He breathed on them, and	bahem – v'yomar lahem,	ויאמר להם קחו את הרוח הקדש
said to them, 'Receive the	'Kechu et haRuach	
Ruach haQodesh.	haQodesh.	
20:23. If you forgive the sins	20:23. L'mi she'tisl'chu et	למי שתסלחו את חטאותיו .20:23
of any, they are forgiven	chatotav – nislechu lo; u'l'mi	נסלחו לו ולמי שתחזיקו יאחזקו
them; if you retain the sins	she'tachziku – ye'achzaku.	
of any, they are retained.'		
20:24. But T'oma, called the	20:24. V'T'oma, hanikra	ותאומא הנקרא התאום אחד .20:24
Twin, one of the twelve, was	haT'om, echad min	מן השנים עשר לא היה איתם כבוא
not with them when	haShneim Asar – lo haya	יהושע
Yahusha came.	itahem k'vo Yahusha.	
20:25. So the other taught	20:25. Amru lo hatalmidim	אמרו לו התלמידים השארים .20:25
ones said to him, 'We have	hashe'arim, 'Ra'inu et	ראינו את האדון והוא אמר להם אם
seen the Master.' But he said	haAdon.' V'hu amar lahem,	לא אראה בידיו את מקום המסים
to them, 'Unless I see in His	'Im lo er'eh b'yadav et	ואתבעי אתן אל מקום המסים וידי
hands the mark of the nails,	makom hamesim – v'etba'i	אתן אל צידו לא אאמין
and put my finger into the	eten el makom hamesim –	,
mark of the nails, and put	v'yadi eten el tzido – lo	
my hand into His side, I	a'amin!'	
shall by no means believe.'		
20:26. And after eight days	20:26. V'acharei shmonah	ואחרי שמונה ימים .20:26
His taught ones were again	yamim hatalmidim hayu od	התלמידים היו עוד פעם בפנים
inside, and T'oma with	pa'am bifnim – u'T'oma	ותאומא איתם בא יהושע והדלתות
them. Yahusha came, the	itahem; ba Yahusha	סגורות ועמד בטוך ויאמר שלום לכם
doors having been shut, and	v'ha'deletot sgurot – v'amed	
He stood in the midst, and	b'tavech – v'yomar, 'Shalom	
said, 'Peace to you!'	lachem!'	
20:27. Then He said to	20:27. Az amar l'T'oma,	אז אמר לתאומא הביא את .20:27
T'oma, 'Bring your finger	'Havi et etzba'cha – ur'eh et	או אמר לוואומא הביא און 20.27. או אבעך וראה את ידי והביא את ידך
here, and see My hands. And	yaday; u'havi et yadcha	אצבען זו אה אורירי והביא אורירן ו והשלכה אל צידי ואל תהי לא מאמין
<u> </u>	v'hishlecha el tzidi – v'al	
bring your hand and put it	tehi lo ma'amin – ki im	כי אם מאמין
into My side. And do not be	ma'amin.'	
unbelieving, but believing.'		20.20
20:28. And T'oma answered	20:28. Vaya'an T'oma	ויען תאומא ויאמר לו אדוני 20:28.
and said to Him, 'My Master	v'yomar lo, 'Adoni v'Elohai!'	ואלוהי
and my Elohim!'		,
20:29. Yahusha said to him,	20:29. Amar lo Yahusha,	אמר לו יהושע תאומא כי .20:29
'T'oma, because you have	'T'oma, ki ra'itani he'emanta	ראיתני האמנת אשרי אשר לא ראו
seen Me, you have believed.	– ashrei asher lo ra'u	והאמינו
Blessed are those who have	v'he'eminu.'	
not seen and have believed.'		

20:30. There were indeed many other signs that Yahusha did in the presence	20:30. V'otot rabot asah Yahusha lifnei talmidav – asher lo katuvot b'sefer	ואותות רבות עשה יהושע 20:30. לפני תלמידיו אשר לא כתובות בספר הזה
of His taught ones, which are not written in this book,	hazeh,	ma
20:31. but these have been written so that you believe that Yahusha is the Messiah, the Son of Elohim, and that, believing, you might possess life in His Name.	20:31. Aval eileh katuvu – lema'an ta'aminu ki Yahusha hu haMashiach – Ben haElohim – u'l'ma'an b'emunatechem – tihyeh lachem chayim b'Shem o.	אבל אלה כתבו למען .20:31 תאמינו כי יהושע הוא המשיח בן האלהים ולמען באמונתכם תהיה לכם חיים בשמו

Yoḥanan (John) — Chapter 21

Restored English	Transliteration	Hebrew / Source Structure
21:1. After this Yahusha manifested Himself again to the taught ones at the Sea of Kinnereth, and He manifested Himself in this way:	21:1. Acharei eileh niglah Yahusha od pa'am el hatalmidim al yam Kinneret – v'niglah kach:	אחרי אלה נגלה יהושע עוד .21:1 פעם אל התלמידים על ים כנרת ונגלה כך
21:2. Shim'on Kĕpha, T'oma called the Twin, Nethan'el from Qanah in Galil, the sons of Zavdai, and two others of His taught ones were together.	21:2. Shim'on Kĕpha, v'T'oma hanikra haT'om, v'Netan'el miQanah b'Galil, uvnei Zavdai, u'shnei acherim mitalmidav – hayu yachdav.	שמעון כיפה ותאומא הנקרא .21:2 התאום ונתנאל מקנה בגליל ובני זבדי ושני אחרים מתלמידיו היו יחדיו
21:3. Shim'on Kĕpha said to them, 'I am going to fish.' They said to him, 'We are coming with you too.' They went out and immediately entered into the boat, and that night they caught none at all.	21:3. Amar lahem Shim'on Kepha, 'Holech ani litzud dagim.' Amru lo, 'Gam anachnu ba'im itcha.' Vayeitze'u v'alu l'sfina – u'balailah hahu lo tafsu davar.	אמר להם שמעון כיפה הולך .21:3 אני לצוד דגים אמרו לו גם אנחנו באים איתך ויצאו ועלו לספינה ובלילה ההוא לא תפסו דבר
21:4. And when it became early morning, Yahusha stood on the beach, but the taught ones did not know that it was Yahusha.	21:4. U'k'heyot boker amad Yahusha al hasfaf – v'lo yada'u hatalmidim ki Yahusha hu.	וכהיות בוקר עמד יהושע על .21:4 השפף ולא ידעו התלמידים כי יהושע הוא

21:5. Then Yahusha said to	21:5. Vayomer lahem	ויאמר להם יהושע ילדים היש .21:5
them, 'Children, have you any food?' They answered Him, 'No.'	Yahusha, 'Yeladim, ha'yesh lachem ma'achal?' V'ya'anu oto, 'Lo.'	לכם מאכל ויענו אותו לא
21:6. And He said to them, 'Throw the net on the right side of the boat, and you shall find.' So they threw, and they were no longer able to draw it in because of the large number of fish.	21:6. Vayomer lahem, 'Hashlichu et hareshet l'yamin hasfina – u'timtze'u.' V'hishlichu – v'lo yachlu l'moschah – merov dagim.	ויאמר להם השליכו את .21:6 הרשת לימין הספינה ותמצאו והשליכו ולא יכלו למשכה מרוב דגים
21:7. That taught one whom Yahusha loved then said to Kěpha, 'It is the Master!' Then Shim' on Kěpha heard that it was the Master, and he girded on his outer garment – for he was stripped – and plunged into the sea.	21:7. Vayomer hatalmid asher ahav Yahusha el Kěpha, 'HaAdon hu!' K'shama Shim'on Kěpha ki haAdon hu – chagar et simlato – ki haya arum – v'hishlich atzmo el hayam.	ויאמר התלמיד אשר אהב .21:7 יהושע אל כיפה האדון הוא כשמע שמעון כיפה כי האדון הוא חגר את שמלתו כי היה ערום והשליך עצמו אל הים
21:8. And the other taught ones came in the little boat – for they were not far from land, but about two hundred cubits – dragging the net with fish.	21:8. V'hash'arim hatalmidim ba'u basfina haktanah – ki lo hayu rechokim min hayabashah – k'me'atayim amah – moshechim et hareshet b'dagim.	והשארים התלמידים באו .21:8 בספינה הקטנה כי לא היו רחוקים מן היבשה כמעטים אמה מושכים את הרשת בדגים
21:9. So when they had come to land, they saw a fire of coals there, and fish laid on it, and bread.	21:9. U'k'yaldu el hayabashah – ra'u medurat pechamim – v'dagim smuchim aleha – v'lechem.	וכילדו אל היבשה ראו מדורת .21:9 פחמים ודגים סמוכים עליה ולחם
21:10. Yahusha said to them, 'Bring some of the fish which you have now caught.'	21:10. Vayomer lahem Yahusha, 'Havi'u min hadagim asher tafastem ata.'	ויאמר להם יהושע הביאו מן .21:10 הדגים אשר תפסתם עתה
21:11. Shim on Kepha went up and dragged the net to land, filled with 153 big fish. And though there were so many, the net was not broken.	21:11. V'alah Shim'on Kĕpha v'mashach et hareshet el hayabashah – mele'ah dagim gedolim – me'ah v'chamishim u'shalosh – v'af al pi she'harbeh hayu – lo nikra'ah hareshet.	ועלה שמעון כיפה ומשך את 21:11 הרשת אל היבשה מלאה דגים גדולים מאה וחמישים ושלוש ואף על פי שהרבה היו לא נקרעה הרשת
21:12. Yahusha said to them, 'Come, have breakfast.' And not one of the taught ones had the courage to ask Him, 'Who	21:12. Vayomer lahem Yahusha, 'Bo'u hit'akhlu.' – v'lo haya adam min hatalmidim she'amar, 'Mi atah?' – ki yada'u ki haAdon hu.	ויאמר להם יהושע בואו .21:12 התאכלו ולא היה אדם מן התלמידים שאמר מי אתה כי ידעו כי האדון הוא

	T	
are You?' knowing that it		
was the Master.	01.10.11	24.40
21:13. Yahusha came and	21:13. Vayavo Yahusha –	ויבוא יהושע ויקח את הלחם .21:13
took the bread and gave it to	veyikach et halechem –	ויתן להם וכן גם מן הדג
them, and the same with the	v'yiten lahem; v'chen gam	
fish.	min hadag.	
21:14. This was now the	21:14. Zot haPa'am	זאת הפעם השלישית אשר .21:14
third time Yahusha was	hashlishit – asher niglah	נגלה יהושע אל תלמידיו אחרי הוקם
manifested to His taught	Yahusha el talmidav –	מן המתים
ones after He was raised	acharei hukam min	
from the dead.	hametim.	
21:15. When they had eaten	21:15. K'akhlam, amar	כאכלם אמר יהושע אל .21:15
breakfast, Yahusha said to	Yahusha el Shim'on Kĕpha,	שמעון כיפה שמעון בן יונה אוהב
Shim'on Kĕpha, 'Shim'on,	'Shim' on ben Yonah, ohev	אתה אותי יותר מאלה אמר לו כן
son of Yonah, do you love	atah oti yoter m'eileh?' –	אדוני אתה יודע כי אוהב אני אותך
Me more than these?' He	amar lo, 'Ken, Adoni, atah	אמר לו רעה את טלאי
said to Him, 'Yes, Master,	yode'a ki ohev ani ot'cha.' –	
You know that I love You.'	amar lo, 'Re'eh et t'layai.'	
He said to him, 'Feed My	, , , , , , , , , , , , , , , , , , ,	
lambs.'		
21:16. He said to him again	21:16. Amar lo shenit,	אמר לו שנית שמעון בן יונה .21:16
the second time, 'Shim' on,	'Shim' on ben Yonah, ohev	אוהב אתה אותי אמר לו כן אדוני
son of Yonah, do you love	atah oti?' – amar lo, 'Ken,	אתה יודע כי אוהב אני אותך אמר לו
Me?' He said to Him, 'Yes,	Adoni, atah yode'a ki ohev	רעה את צאני
Master, You know that I love	ani ot'cha.' – amar lo, 'Ro'eh	ן מון און באוב
You.' He said to him,	et tzonai.'	
'Shepherd My sheep.'	ct tzonai.	
21:17. He said to him the	21:17. Amar lo shlishit,	אמר לו שלישית שמעון בן .21:17
third time, 'Shim' on, son of	'Shim'on ben Yonah, ohev	אמר לד של שית שמעון בן . 21.17 יונה אוהב אתה אותי ויתעצב כיפה
Yonah, do you love Me?'	atah oti?' – V'yit'atzav Kĕpha	יונה אוהב אונה אווני ויונעצב כיפה על אשר אמר לו שלישית אוהב אתה
Kěpha was grieved because	al asher amar lo shlishit,	על אשר אמר לו שלישית אחד אותר אותי ויאמר לו אדוני אתה יודע את
He said to him the third	'Ohev atah oti?' – v'yomar	
	,	הכל אתה יודע כי אוהב אני אותך אמר לו רעה את צאני
time, 'Do you love Me?' And	lo, 'Adoni, atah yode'a et	אטן לון מוי און באר
he said to Him, 'Master, You	hakol – atah yode'a ki ohev	
know all, You know that I love You.' Yahusha said to	ani ot'cha.' – amar lo, 'Re'eh et tzonai.'	
	et tzonai.	
him, 'Feed My sheep.'	21.10 Amasim	21.10
21:18. Truly, truly, I say to	21:18. Amein amein ani	אמן אמן אני אומר לך כאשר .21:18
you, when you were	omer lecha – k'asher hayita	היית נער אתה חגרת את עצמך
younger, you girded yourself	na'ar – atah chagarta et	והלכת אשר חפצת וכאשר תזקן
and walked where you	atzmecha v'halachta asher	תשלח את ידיך ואחר יחגור אותך
wished, but when you are	chafatzta; u'k'asher tazkin –	ויוליכך אשר לא תחפוץ
old, you shall stretch out	tishlach et yadecha –	
your hands, and another	v'acher yechgor otcha –	
shall gird you and bring you	v'yolichcha asher lo	
where you do not wish.	tachpotz.	
21:19. Now this He said,	21:19. Zot amar – l'horot	זאת אמר להראות באיזו .21:19
signifying by what death he	b'eizo mitah y'chabed et	מיתה יכבד את האלהים וכאחרי אמרו
would esteem Elohim. And		זאת אמר לו לך אחריי

having said this, He said to him, 'Follow Me.' 21:20. And Kěpha, turning around, saw the taught one whom Yahusha loved following, who also had leaned on His breast at the supper, and said, 'Master,	haElohim; v'k'acharei omro zot – amar lo, 'Lech acharai.' 21:20. Vayifen Kĕpha – v'yireh et hatalmid asher ahav Yahusha holech acharav – asher gam nashan al cheiko b's'udah – v'amar, 'Adoni, mi mosarcha?'	ויפן כיפה וירא את התלמיד .21:20 אשר אהב יהושע הולך אחריו אשר גם נשען על חיקו בסעודה ויאמר אדוני מי מוסרך
who is the one who is delivering You up?' 21:21. Kĕpha, seeing him, said to Yahusha, 'Master,	21:21. V'Kĕpha, k'roto oto, amar el Yahusha, 'Adoni,	וכיפה כראותו אותו אמר אל .21:21 יהושע אדוני וזה מה
what about this one?' 21:22. Yahusha said to him, 'If I wish him to remain until I come, what is that to you? You follow Me.'	v'zeh mah?' 21:22. Amar lo Yahusha, 'Im etzeh she'yishar ad bo'i – mah lecha? Ata lech acharai.'	אמר לו יהושע אם ארצה .21:22 שישאר עד בואי מה לך אתה לך אחריי
21:23. Therefore this word went out among the brothers that this taught one would not die. However, Yahusha did not say to him that he would not die, but, 'If I wish him to remain until I come, what is that to you?'	21:23. Vayetzeh hadavar hazeh bein ha'achim – ki hatalmid hazeh lo yamut; aval Yahusha lo amar lo ki lo yamut – ki im, 'Im etzeh she'yishar ad bo'i – mah lecha?'	ויצא הדבר הזה בין האחים .21:23 כי התלמיד הזה לא ימות אבל יהושע לא אמר לו כי לא ימות כי אם אם ארצה שישאר עד בואי מה לך
21:24. This is the taught one who bears witness about these matters, and wrote these matters down. And we know that his witness is true.	21:24. Zeh hatalmid ha'meid al eileh – v'katav otam – v'yod'im anachnu ki eduto emet.	זה התלמיד המעיד על אלה .21:24 וכתב אותם ויודעים אנחנו כי עדותו אמת
21:25. Now there is much else that Yahusha did – if every one of them were written down, I think the world itself would not contain the books that would be written. Amein.	21:25. V'yesh gam harbeh asher asah Yahusha – asher im yikatevu echad echad – ani omer af ha'olam atzmo lo yachil et hasefarim hanichtavim. Amein.	ויש גם הרבה אשר עשה .21:25 יהושע אשר אם יכתבו אחד אחד אני אומר אף העולם עצמו לא יכיל את הספרים הנכתבים אמן